

PERSONIX

omdømmenetværkets
spejle afslører selv
den polerede
elendighed indeni.

**Et ucensurerbart og ubestikkeligt decentralt omdømmenetværk
en evolutionær efterfølger til staten**

Personix — Kompromisløs forandring

Et ucensurerbart og ubestikkeligt decentraliseret omdømmenetværk

© 2025–2026 Pavel Kudrna, Praha

Version 6 (2026-05-21)

Først udkastet juni–november 2025. Omskrevet april–maj 2026.

Sat i $\text{\LaTeX}$ (Tectonic) med Palatino og Helvetica Neue.

A5 liggende (210×148 mm).

Licenseret under **Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0)** — creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/. De forbeholdte elementer, kildekodedepotet og en note om produktionsværktøjer er anført bagest i bogen.

Contents

Indledning	7
Hvad handler denne bog om?	9
Væsentlige forudsætninger for forandring	17
Væsentlige forudsætninger for forandring	17
Værktøjet	28
Omdømmebaseret socialt netværk	28
Hvorfor netværket er ucensurerbart	53
Håndtering af oplagte tvivl	55
Afhængighed af teknologi	55
Smider jeg penge ud af vinduet ved at offentliggøre i netværket?	55
Hvad hvis nogen skaber flere identiteter?	57
Kan en velhavende person ikke bare “købe” flere identiteter (eller skabe virtuelle fællesskaber)?	60
Hvad med gratister, der bare vil læse og ikke give fællesskabet noget?	63
Økonomisk neutralitet	64

Frivillighed, ansvar og frihed	66
Frihed-totalitarisme-kontakten (og delegering)	67
Orakelproblemet — at bygge bro mellem den digitale og den fysiske verden	73
Hvordan verifikation fungerer	77
Konsensus og verifikationsprocessen	77
Roles in the verification transaction and authorities	83
Oversigt over roller	83
Udsteder	84
Autoritet	85
Verifikator	89
Subjekt	91
Observatør	94
Mekanismen: tidsstempel og challenge-kode	94
Pointen: du behøver ikke rigtige observatører	96
Delegering	98
Kommunikation mellem roller	103
Den emergente samfundskontrakt — politik	103
At give information om dig selv	107

Forbrydelse og straf	108
Forbrydelse og straf	108
Følg pengene	120
Følg pengesporet	120
Statens svage punkt — penge	121
Proposed transition to the state's successor	124
Evolution, ikke revolution	124
Fire værktøjer, der understøtter hinanden	125
Enkelt skattesystem — indgangsløkkemaden	126
Elektronisk udgiftsregister (ESR)	126
Borgernes skatteallokering — beslutningens vægt	128
Forhandlingsplatform med staten — løftestangen	132
Statsborgerskab uden et ID-kort	134
Overlap og reversibilitet	137
Konklusion	140
Vejen findes	140
Tak	142
Inspiration	142

Gennemgang og feedback 142

Værktøjer 142

Ordliste 145

Ordliste 145

Indledning

Føler du, at du kan stole på staten?

Jeg nægter at acceptere det, når der begås en åbenlys uretfærdighed mod mig, min familie eller nogen i mit fællesskab (fysisk skade, svindel, urimelig begrænsning, ...), og staten svarer: ja, det er en uretfærdighed, men gør ikke noget ved det, ellers får du et endnu større problem med os. En sådan tilstand er syg, og folk, der finder sig i den, er medskyldige.

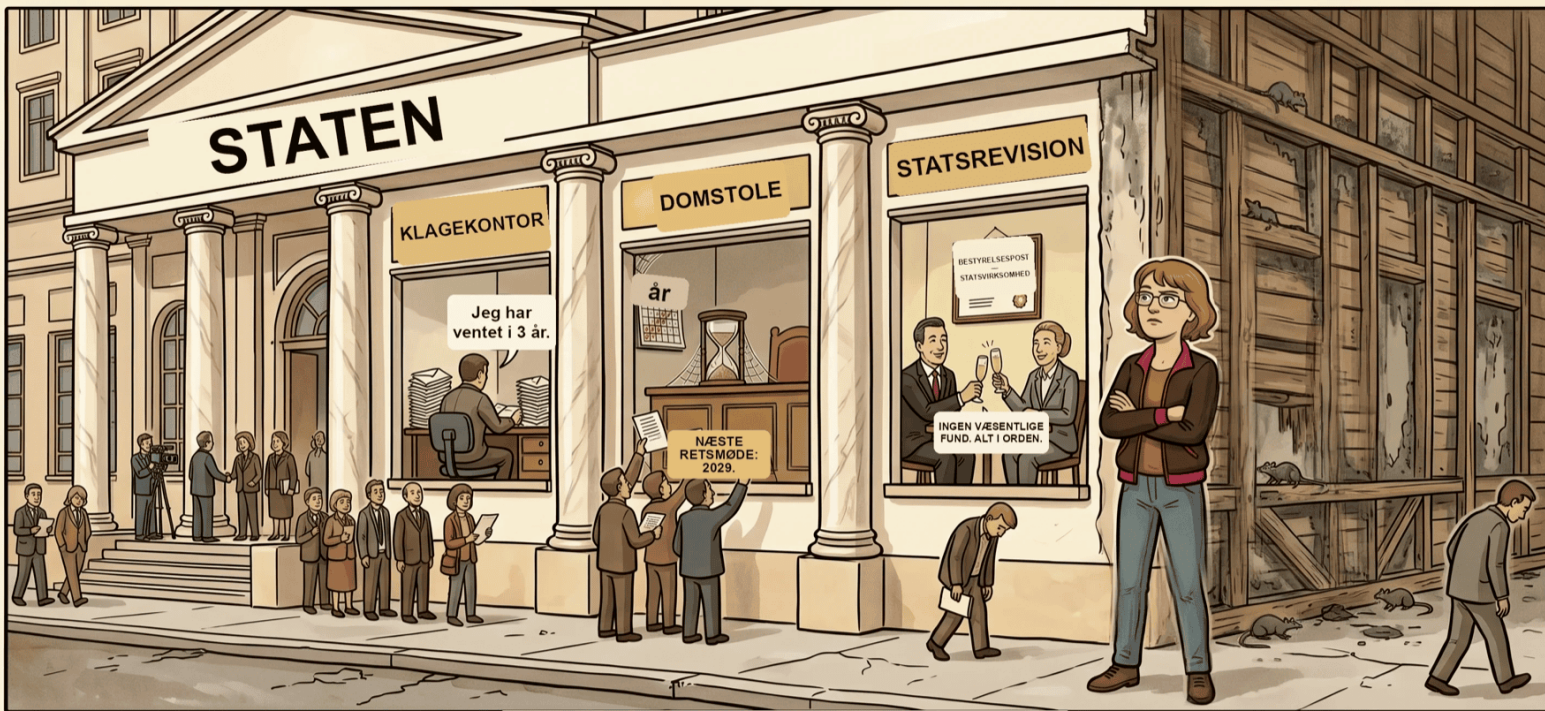
Resultatet er gensidig fremmedgørelse, leg med fællesskab, leg med statslighed og et stadig dybere sammenbrud af samfundet med løftet om alvorlige konflikter forude.

Kan staten følge med tempoet i den teknologiske og sociale forandring, eller foretrækker den at klaske et forbud på?

Jeg kunne foregive, at jeg vil behandle stagnation, inkompetence og korruption som den erklærede stabilitet i retsstaten og traditionen, men det vil jeg ikke længere. Jeg ville lyve for mig selv, og jeg ville lyve for dig.

Mærker du nedlægheden fra embedsmænd og folkevalgte, når du vover at kritisere noget, du betaler for?

Jeg nægter at betragte mennesker i samfundet som uværdige til at forme samfundsomspændende regler, blot fordi de ikke udmærker sig i de bløde færdigheder, som i dag er den eneste tilstrækkelige forudsætning for at blive folkevalgt i statsligt kodificerede institutioner. Jeg tror på, at det store flertal kan tage vare på sig selv, sine nærmeste og sit fællesskab — og at de ser et stykke af deres livsfilosofi heri. De fleste af de mennesker, jeg har lært at kende omkring mig, er sådan.

Jeg nægter at acceptere det.

Men jeg har også mødt regulære røvhuller, som var røvhuller netop, fordi de vidste, hvordan man spiller spillet — spillet, hvor fællesskabet ikke får lov til at give dem feedback, hvor staten beskytter dem, så ingen forstyrrer den orden, der ville true selve statens væsen: at sikre en let tilværelse for dem på de øverste etager af magthierarkiet og hierarkiet af dets institutioner. Feudalismen er blevet erstattet af populisternes og elitisternes styre.

Elsker du, når andre fortæller dig, hvordan du skal leve dit liv?

Jeg accepterer ikke den nuværende tingenes tilstand som en perfekt, endelig given. Jeg må være ansvarlig i, hvordan jeg opfører mig, men jeg bliver pirrelig, når nogen fortæller mig, hvilke rigtige værdier jeg bør have. Hvad med dig?

Hvad handler denne bog om?

Forestil dig et socialt omdømmenetværk, hvor enhver, der vil, kan lave sine egne nøgler til det (skabe sin identitet), blive inviteret af medlemmer af sit fællesskab eller vove sig ud på egen hånd. Du opbygger dit omdømme og trækker på nyttige omdømmedata om andre, når du har brug for det. Du søger dit fællesskabs støtte, når der sker en uretfærdighed — du fremlægger din sag og giver, hvad du har om emnet, og fællesskabet ser på det, afgør ud fra relevans, om det skal føres videre til andre, og hvordan lovovertræderen skal sanktioneres.

Hele denne korte bog handler om, hvad der skal være under motorhjelmene, for at dette kan fungere så simpelt udadtil. Hvis du holder ud, lover jeg dig, at en verden, der nu kan virke kompleks og på mange måder svær at forstå, vil åbne sig som mere forståelig og klarere. Du vil se, at mange dårlige ting kan sættes op, så de ikke længere betaler sig så uretfærdigt for de dårlige aktører. Og det er ikke et værktøj,

du skal være klistret til online hele tiden — det er nok at række ud efter det, når du føler, at du har brug for det.

Jeg lover dig desuden, at den ordning, der beskrives her, vil føles tættere på folks reelle motivationer, og at den ikke behøver at omforme dem i en eller anden -ismes navn.

Og endelig vil vi vise, hvordan man styrer en ikke-revolutionær overgang til en tilstand, hvor fællesskaber igen bliver fuldt fungerende sociale enheder og ikke længere blot behøver at lade som om.

Teknisk artikel

Denne bog er en forklarende ledsager til den oprindelige tekniske artikel *“Decentralized Reputation Network: A Framework for Voluntary and Uncorruptible Societal Organization”* (Pavel Kudrna, 2026). Hvis du er interesseret i den formelle arkitekturbeskrivelse, algoritmen til udvælgelse af verifikatorer og begrundelsen for de økonomiske mekanismer, anbefaler jeg at begynde der.

■ Kapitlerne bygger på hinanden

Bogen er skrevet som et sammenhængende argument — hvert kapitel bygger på det foregående. Begreber, der introduceres i én del, bruges i senere dele, herunder i fodnoter. Jeg anbefaler ikke at læse i uorden.

■ Hvem er denne bog til?

Trods sit visuelt venlige format er den primære målgruppe den mere specialiserede læser, der beskæftiger sig med principperne for mulige socioøkonomisk-politiske indretninger af det menneskelige samfund. At nå et punkt, hvor jeg kunne forklare hele emnet tilgængeligt for den bredeste offentlighed, kræver stadig en lang vej med udbygning af en fuld kommunikationsstrategi.

Jeg tager gerne imod forslag til, hvordan man kan gøre dette lille værk, eller eventuelle senere reviderede udgaver, mere forståelige.

Advarsel

Jeg ved ikke, hvem du er, hvor gammel du er, eller hvor mange brudte løfter du har måttet sidde igennem i dit liv. Jeg er færdig med at give dem her. I stedet vil jeg advare dig om, at det eneste udfald af det, du lærer her, måske er erkendelsen af, at der sandsynligvis ikke findes nogen vej, hvor en anden

Der er mere under motorhjelmen. Bliv hos mig.

rydder op i dagens rod for dig. Jeg beskriver blot en ramme/et værktøj, der kunne gøre oprydningen enklere og mere gennemsigtig. På grundlag af det vil jeg forsøge at forberede et socialt eksperiment/en simulering, rette eventuelle fejl eller begrave idéen helt, hvis det viser sig, at den har fundamentale designrevner.

En anmodning

Jeg ville sætte dyb pris på, hvis du, selv efter at have læst denne bog færdig, holdt et åbent sind over for idéen og fulgte med i, hvor den bevæger sig hen, og hvordan den holder under saglig kritik. Jeg ville sætte endnu mere pris på din senere involvering — at du forsøger at bryde de foreslåede ligevægtsprincipper med dine egne idéer og derved bedre tester, hvor forberedt systemet er på reel menneskelig adfærd.

Uden dig og din involvering forbliver idéen en teori i en skuffe. Uden dig og dine bidrag og økonomiske donationer vil vi ikke kunne skubbe projektet mod et reelt socialt eksperiment og dermed mod reel parathed. Uden dig og din saglige kritik vil vi stagnere, hvor vi er nu, eller lade os opsluge af centristernes hellige gral — absolut, uigenkaldelig totalitarisme. Det er op til os, hvilken vej vi vælger, eller om vi sidder over.

Udfordringen

Vi lægger ikke ligefrem en let byrde på dine skuldre. Du bærer allerede omkostningerne ved et ødselt forvaltet samfund gennem okkultistisk-besværgende manualer, der hævder, at samfundet bedst styres centralt — og jeg har den frækhed at bede dig om endnu mere og om at gå imod disse tendenser. Jeg er klar over, at vi bliver nødt til at ride stormen af ved sammenbruddet af historiens største pyramidespil — det løbende finansierede pensionssystem — uden at lade flere generationer sulte.

Alligevel beder jeg dig ikke desto mindre: lad os endelig give vores børn en bedre verden og efterlade en arv om, at vi gennemførte den forandring. At udløse økonomisk vækst kunne være en delvis løsning

En bedre verden er vægten værd.

på den knibe, der er i sigte. Vi kan så fortælle vores efterkommere, at det var en vild tur, og at den ikke var forgæves.

Problemet

Kun frihed afbalanceret af direkte ansvar kan for alvor frigøre et enormt potentiale, som verden aldrig har set.

Kom ind. Planerne er lagt frem.

Væsentlige forudsætninger for forandring

Væsentlige forudsætninger for forandring

Den grundlæggende forudsætning for forandring til det bedre er, at den underordnede bliver den overordnede — eller i det mindste en ligeværdig partner. Det betyder at overtage de mest kritiske dagsordener, der definerer forholdet mellem over- og underordning. Disse dagsordener hviler på beviser for tilhørsforhold til de fællesskaber, der udgør en stats borgere. De er information og dens verificerbarhed af en autoritet med betydeligt omdømme inden for disse fællesskaber.

For at overvinde det nuværende system er jeg nået frem til fem forudsætninger, som jeg derefter forklarer på den måde, jeg forstår dem. Vi kan tænke på disse forudsætninger som de søjler, der bærer opbygningen af det system, der beskrives i resten af bogen. Jeg valgte søjlerne oprindeligt efter min egen præference og forfinede efterhånden, mens jeg ræsonnerede med dem, hvordan jeg forstår hver enkelt til nedenstående form.

Lad os gennemgå disse fem søjler én efter én.

FORUDSÆTNINGER FOR FORANDRING

FRIVILLIGHED

FRIVILLIGHED

Jeg bestemmer selv.

ORGANISATION

ORGANISATION

Sammen, ikke under nogen.

MODSTANDSDYGTIGHED

MODSTANDSDYGTIGHED

Kan ikke censureres.

KONSENSUS

KONSENSUS

Kompromis gennem pres.

UBESTIKKELIGHED

UBESTIKKELIGHED

Kan ikke købe alle.

Uden disse fem søjler er enhver forandring blot spildt tid.

Frivillighed

I vores tilfælde betyder frivillighed, at jeg ikke tvinges til at deltage i driften af det decentraliserede omdømmenetværk. Jeg kan dog ikke kræve en positivt formuleret ret til, at netværket ikke registrerer information om mig — hvorvidt information om mig ender i omdømmenetværket, afhænger kun af mig, min adfærd, mine handlinger og mit ansvar.

Frivilligt — indtil ansvaret indhenter dig.

■ Organisering

Et enkelt individ kan ikke bryde systemet, og derfor kontrollerer staten menneskers sammenslutning som en måde at forhindre aktiviteter, der kunne true dens struktur og funktion. Det er ligegyldigt, om folk organiserer sig for eller imod. Gennem organisering er det muligt at dæmpe virkningen af eksemplariske straffe, når nogen vover at ændre staten mod dens vilje.

Lad os ikke sætte fælles mål, men vi kan gå en del af vejen sammen. Den mest naturlige form er sammenslutning i fællesskaber — men de skal have alle de værktøjer, de behøver, for ikke at forblive blot leg med at være fællesskaber.

■ Modstandsdygtighed

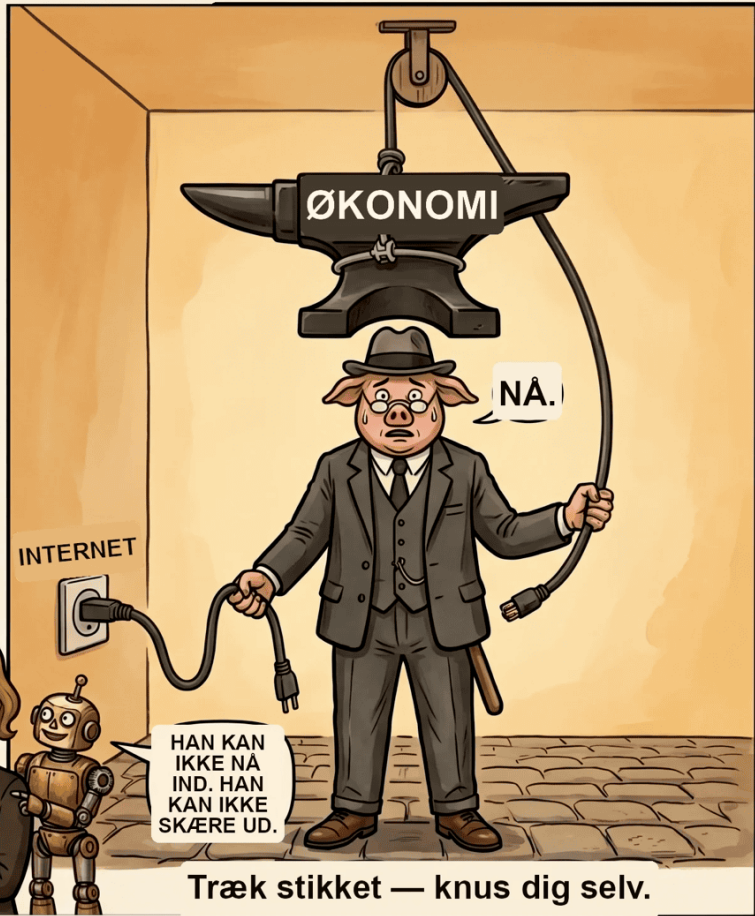
Den valgte vej mod at ændre staten — eller mod at gå over til dens efterfølger — må ikke afhænge af statens tilladelse. Værktøjerne og måderne, de bruges på, skal være så ucensurerbare som muligt. Sagt lige ud skal omkostningen ved at censurere dem være astronomisk. Uden det er hele indsatsen blot at brænde tid og livsenergi af.

FORUDSÆTNING 2 AF 5: ORGANISATION

Et enkelt individ kan ikke bryde systemet. Et fællesskab kan.

FORUDSÆTNING 3 AF 5: MODSTANDSDYGTIGHED

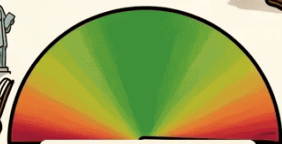
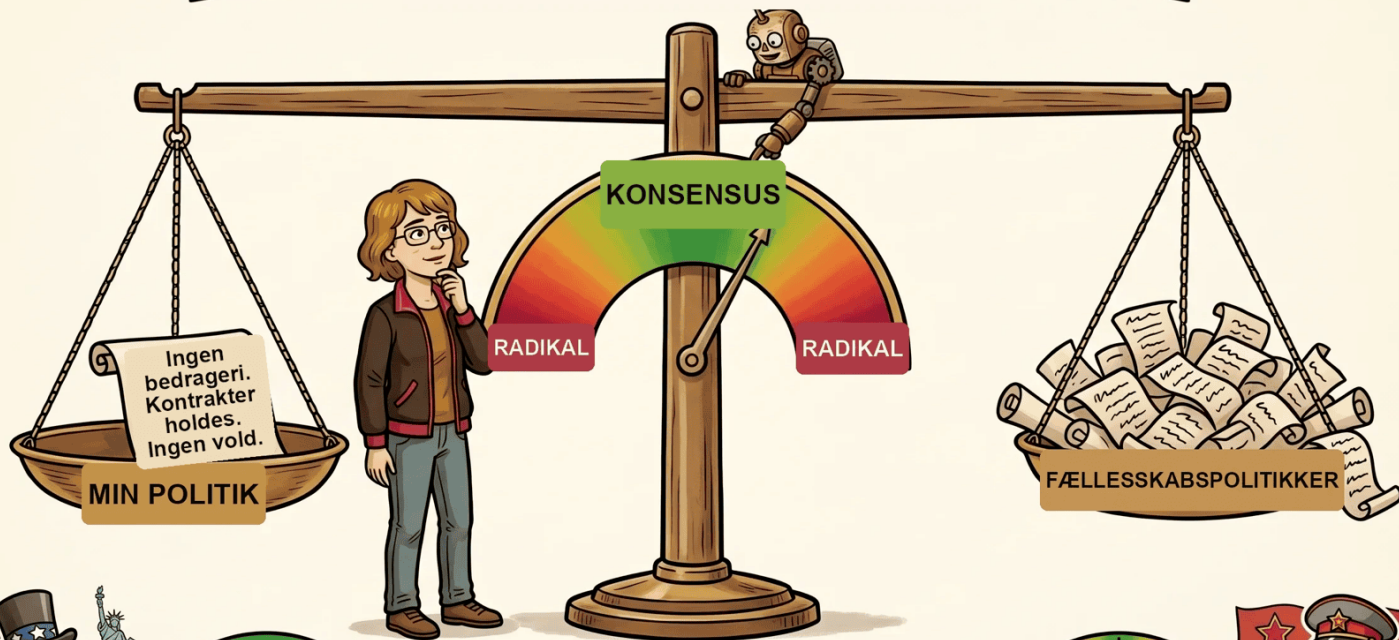
INGEN TILLADELSE AT BEDE OM. INTET STIK AT TRÆKKE.

■ Konsensus

Den foreslåede løsning skal i sig selv indeholde en mekanisme til at forhandle konsensus samt en repressiv komponent til tilfælde, hvor konsensus krænkes. Det behøver ikke at være en frivillig win-win-aftale. Det er nok, hvis omstændigheder og socialt pres sikrer kompromis på tværs af et fællesskab og mellem fællesskaber.

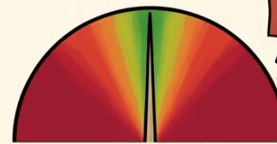
HOLD DIG INDEN FOR RÆKKEVIDDE — IKKE EN RADIKAL.

Du må afvige. Bare ikke for meget.

FRIT SAMFUND

Tolerancezonen udvides
med kulturens frihed.

FORUDSÆTNING 4 AF 5: KONSENSUS

AUTORITÆRT SAMFUND

KONSENSUS ER EN TOLERANCEZONE, IKKE EN ENSTEMMIG ENIGHED.

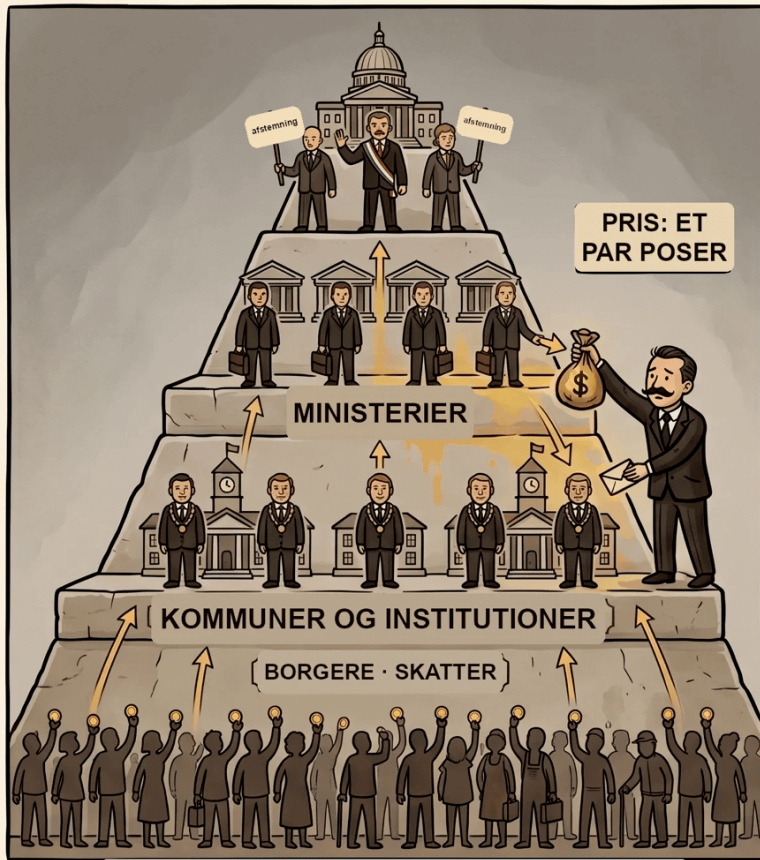
■ Ubestikkelighed

Ucensurerbarhed forsvare systemet udefra. Men et netværk af mennesker kan også rådne indefra — en autoritet bliver overtaget, en erklæret regel bliver i det stille forladt, deltagere bliver købt i tavshed. Ucensurerbarhed ville være en tom sejr, hvis menneskene indeni kunne korrumpes uden konsekvens.

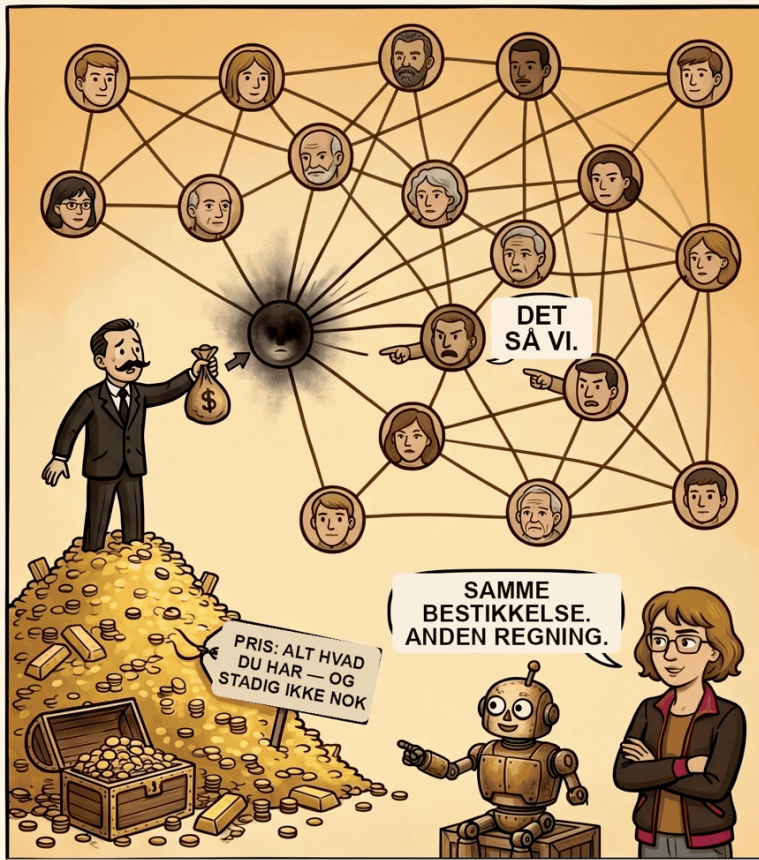
Ubestikkelighed er ikke resultatet af ét snedigt trick. Den opstår ud af **flere principper i det foreslåede design, der arbejder sammen** — presset mod korruption fordeles på tværs af arkitekturen, og de enkelte dele forstærker hinanden. Hvordan dette præcist opnås, vil vi vise gradvist — i beskrivelsen af værktøjet, i verifikationen og i kapitlet om straf. Til sidst vil vi opsummere alt, hvad der er blevet bygget op.

Ubestikkelighed er på én gang en forudsætning for designet og en emergent egenskab ved resultatet. Den er den anden forsvarslinje — den, der vender indad — og uden den er modstandsdygtighed kun det halve skjold.

FORUDSÆTNING 5 AF 5: UBESTIKKELIGHED

Bestik et par øverste etager — bunden betaler alligevel.

Bestik én — han mister sit omdømme for altid. Bestik alle — du går fallit først.

KORRUPTION HAR EN PRIS. I nettet er den for høj.

Værktøjet

Omdømmebaseret socialt netværk

For at skabe forandring har vi brug for et omhyggeligt designet værktøj. Først vil vi skitsere det kort. I senere kapitler vil vi undersøge hver enkelt del mere detaljeret og tilføje mere. Forestil dig et ucensurerbart, globalt, decentraliseret socialt netværk, hvor du sikkert kunne oprette og administrere din stedfortræder-identitet — en såkaldt decentraliseret identitet (DID). En DID er en digital identitet, som du selv skaber og kontrollerer, uden afhængighed af nogen central autoritet. Ingen kan tage den fra dig eller forfalske den, fordi den er kryptografisk signeret med din private nøgle (eller nøgler, via multisig).

Bemærkning

En implikation er, at en sådan identitet gradvist kunne erstatte statsudstedte identifikationsdokumenter — men mere om det i kapitlet om overgang.

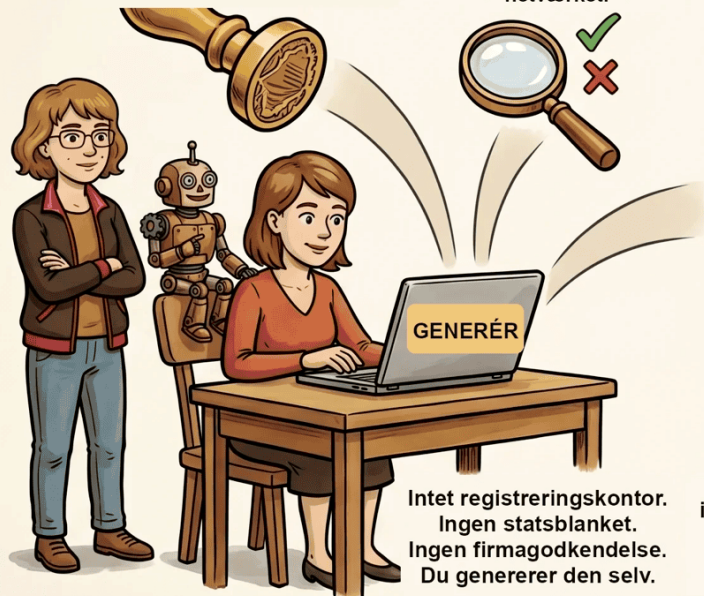
I et sådant netværk kunne du gennem din identitet rapportere, at nogen har forvoldt dig skade (og senere, potentielt, at de har rettet op på det eller er blevet tvunget til det). For at denne feedback — rettet mod ophavsmanden til skaden — skal have værdi som en relevant kilde, må det koste tid, energi og penge at indføre information i netværket — og oven i det skal der frembringes verificerbart bevis over for andre om, at dette ikke er tomt snak.

DIN IDENTITET, DINE NØGLER, DINE REGLER

DU SKABER DEN SELV

PRIVAT NØGLE — signerer på dine vegne. Kun du har den. Del den aldrig.

OFFENTLIG NØGLE — verificerer dine signaturer. Synlig for netværket.

Intet registreringskontor.
Ingen statsblanket.
Ingen firmagodkendelse.
Du genererer den selv.

STATS-ID —
TILBAGEKALDELIGT: staten kan annullere det når som helst.

DIT DID-DOKUMENT

DID-DOKUMENT

OFFENTLIG NØGLE:
[kryptografisk hash]

NETVÆRKSADRESSE:
[onion-gateway]

VERIFIKATIONSPOLITIK:
Mine regler for interaktioner

PÅSTANDE:
se til højre

Dette er din offentlige identitet. Alle kan læse den. Kun DIN private nøgle kan signere ændringer i den.

Ingen stat kan tilbagekalde dette.

PÅSTANDE — VERIFICEREDE FAKTA OM DIG

STATSBORGERSKAB:
Tjekket — verificeret af kommunal notar

UDDANNELSE: cand.scient. i datalogi — verificeret af universitetets alumninetværk

EJENDOM: Ejer af lejlighed nr. 42 — verificeret af lokalt fællesskabsregister

PASSIVT VIDNE:
Ignorerede en forseelse — retningslinje ikke overholdt — indgivet af nabovidner

BEDRAGERI: Snød en nabo for opsparring — indgivet af lokal fællesskabsdomstol

Påstande er verificerede udsagn. Det gode og det dårlige. Autoriteter sætter deres omdømme på spil for dem.

DID — UIGENKALDELIGT: kun din private nøgle kan signere ændringer.

Din identitet. Dine nøgler. Dine regler. Ingen tilladelse nødvendig.

At læse information ville være let og relativt billigt, men at skabe en enkelt registrering ville være kostbart og krævende. Skrivning ville følge en klar protokol, hvor beregning efter den valgte algoritme strengt afgør, hvilken DID der skal bedes om verifikation af den indsendte information, og hvordan man går frem, så den udvalgte deltager behandler informationen på dine vegne, offentliggør den og bliver dens verifikator.

Algoritme vs. radikalisme

Algoritmisk udvælgelse af verifikatorer sikrer, at ikke-radikale informationsudgivere over tid vil opretholde en næsten neutral balance mellem omkostningerne ved offentliggjort information og belønninger for verifikation.

AT UDGIVE KOSTER TID, ENERGI OG PENGE

AT SKRIVE IND I NETVÆRKET ER ALDRIG GRATIS — AT LÆSE ER

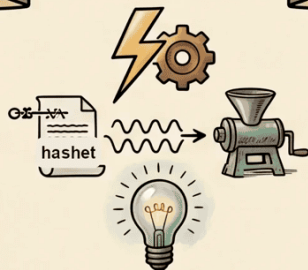
TRE KANALER — ALLE TRE ER REELLE

TID

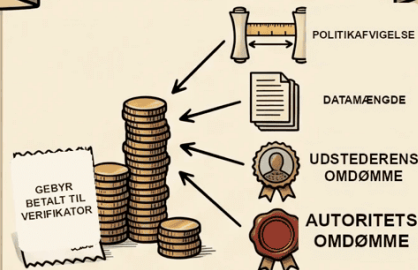
du venter, mens algoritmen vælger en verifikator, og verifikatoren læser din optegnelse.

ENERGI

signering, hashing, verificering — hvert trin er reel beregning og reel elektricitet.

PENGE

jo længere din påstand sidder fra verifikatorens politik, jo større optegnelsen, og jo mindre betroet udstederen eller deres autoritet — jo højere gebyret.

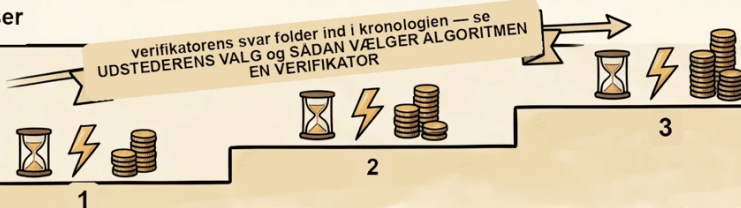
HVAD DER SKER DEREFTER

Den trinvis verificationskæde i tre trin — se SÅDAN VÆLGER ALGORITMEN EN VERIFIKATOR, SÅDAN SVARER VERIFIKATOREN, UDSTEDERENS VALG. Hvorfor dyr skrivning beskytter omdømme — senere i kapitlet

støj er dyrt. Signal er værdifuldt. Derfor (opkræver netværket for) at skrive, ikke for at læse.

omkostning over gentagelser

HVERT NYT FORSØG KOSTER MERE

hver afvisning eller nyt kast lægger til den kronologi, algoritmen æder — og næste forsøg er dyrere i alle tre kanaler.

læseasymmetri

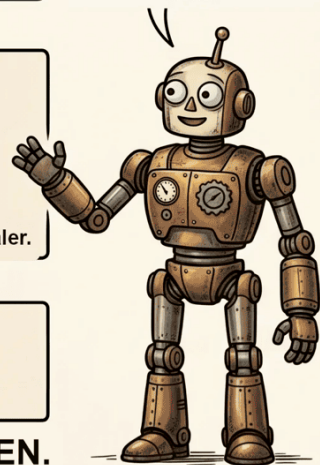
AT LÆSE ER BILLIGT

gratis at forespørge

enhver må læse omdømme og optegnelser — kun skrivning koster. Asymmetrien er designet.

AT SKRIVE KOSTER — AT LÆSE GØR IKKE. ASYMMETRIEN ER POINTEN.

Lad os se på, hvordan algoritmen udvælger en verifikator.

■ Algoritme

Algoritmisk udvælgelse vælger ikke-deterministisk en anden verifikator (eller et sæt mulige verifikatorer) for forskellige informationsstykker. En hash (en envejs matematisk funktion, der frembringer et unikt “fingeraftryk” fra ethvert input — som et fingeraftryk af et dokument) af det komplette DID-dokument bestemmer positionen på en konsistent hash-ring og udvælger verifikatorkandidater.

$$\text{verifier_DID} = \text{hash}(\text{DID_document})$$

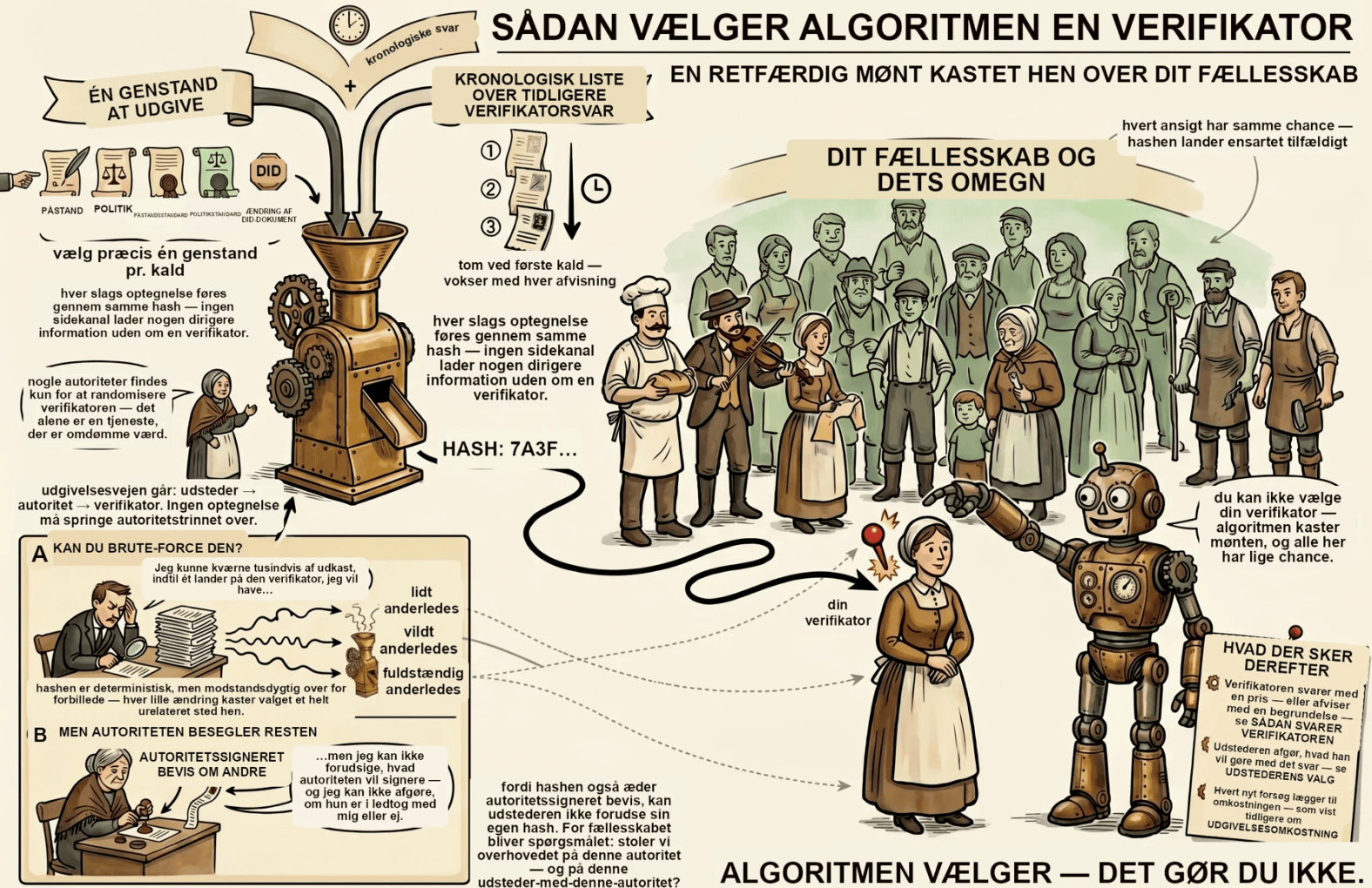
På almindeligt sprog: algoritmen tager hele dit DID-dokument, beregner et fingeraftryk fra det, og det fingeraftryk bestemmer din verifikator.

Med den første verifikator, algoritmen udvælger, lykkes det måske ikke for dig som udgiver — dit omdømme eller dine erklærede indstillinger opfylder måske ikke deres krav. Du ville algoritmisk fortsætte søgningen efter den næste ved at udføre endnu en rekursiv iteration, som tildeler dig en yderligere verifikator. Med hvert skridt vokser “afstanden” til målverifikatoren, og det samme gør de ledsagende metadata, der skal offentliggøres. Efterhånden som dataene vokser, stiger omkostningerne naturligt (ikke kun på grund af påstandens oprindelige størrelse, men også på grund af de metadata, der ophobes ved hver afvisning). Troværdig information passerer langt lettere end meningsløse luner. Det er op til

den enkelte, hvor høj en pris de er villige til at bære, og hvor meget registreringen betyder for dem — radikalisme bliver garanteret dyr.

SÅDAN VÆLGER ALGORITMEN EN VERIFIKATOR

EN RETFÆRDIG MØNT KASTET HEN OVER DIT FÆLLESSKAB

SÅDAN SVARER VERIFIKATOREN

ACCEPTER MED EN PRIS — ELLER AFVIS MED EN BEGRUNDELSE

verifikatoren vejer fire ting, før han svarer.

AFVIS — MED EN BEGRUNDELSE

- udstederens omdømme er for lavt for mig
- autoriteten bag denne optegnelse er ikke en, jeg stoler på
- udstederens politik er for langt fra min til at bygge bro over
- selve dokumentet dumper i min politiks regler

verifikatoren skriver ned HVORFOR — deres svar føres tilbage ind i næste forsøg.

ACCEPTER — MED EN PRIS

verifikatoren indvilliger i at udgive — men prisen afspejler, hvor langt påstanden sidder fra deres politik, hvor mange data den bærer, og hvor betroet udstederen er.

verifikatorens svar føjes til den kronologiske liste — som vist om SÅDAN VÆLGER ALGORITMEN EN VERIFIKATOR

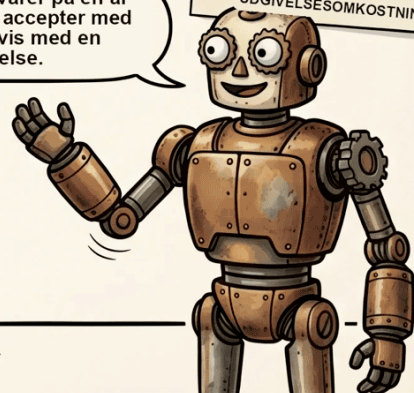
uanset hvad verifikatoren siger, bliver deres svar input til næste kald.

hver verifikator svarer på en af disse to måder — accepter med en pris eller afvis med en begrundelse.

HVAD DER SKER DEREFTER

- Udstederen afgør, hvad han vil gøre med dette svar — se **UDSTEDERENS VALG**
- Hvert svar rykker omkostningen for næste forsøg — som vist tidligere om **UDGIVELSESMOMKOSTNING**

VERIFIKATOREN SÆTTER ENTEN EN PRIS — ELLER FORTÆLLER DIG HVORFOR IKKE.

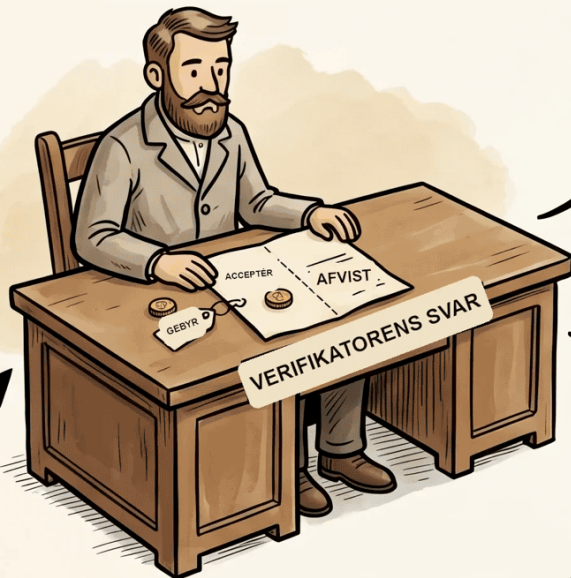
Uanset hvad verifikatoren beslutter som svar på din verifikationsanmodning, er bolden tilbage på udgiverens banehalvdel: de kan acceptere verifikatorens tilbud om verifikationstjenester, folde svaret ind i kronologien og prøve igen (dyrere) eller gå væk og sluge den tabte omkostning.

For at give din information større vægt og en bedre chance for accept hos verifikatorer kunne du — som en udgiver med en interesse i, at informationen udstedes — bruge en **betroet autoritets** tjenester. Autoriteten afviser enten den indsendte information eller accepterer den og sætter sit gode navn (omdømme) på spil for den. Autoriteten anmoder typisk om beviser fra den virkelige verden, verificerer dem og klassificerer dem. Resultatet er en protokol over dens vurdering af den givne sag på det givne tidspunkt. Tænk på en autoritet som en specialist i en bestemt type tjeneste i både den virkelige og den digitale verden — for eksempel en efterforsker, en revisor, et forsikringsselskab, en leverandør af en bestemt klasse varer (i bund og grund enhver økonomisk aktør på markedet).

UDSTEDERENS VALG

HVAD MAN GØR MED VERIFIKATORENS SVAR

uanset hvad verifikatoren sagde, har udstederen nu ET svar på bordet.

løkke tilbage til SÅDAN VÆLGER ALGORITMEN EN VERIFIKATOR — vist tidligere

kun genforsøgsvejen løber i løkke — accepter og gå-væk afslutter begge historien.

TRE VEJE UD

TAG AFTALEN

DID-netværk

KUN HVIS
ACCEPTERET

udstederen betaler gebyret — optegnelsen udgives i netværket. Kun tilgængelig, hvis verifikatoren accepterede.

PRØV IGEN

mini-kværnemaskine

hvert nyt
forsøg
koster mere

svaret bundtes ind i kronologien — algoritmen kaster igen. Virker, uanset om verifikatoren accepterede til en pris, udstederen ikke kan lide, eller afviste helt.

GÅ VÆK

tid og energi, der allerede er brugt, kommer ikke tilbage

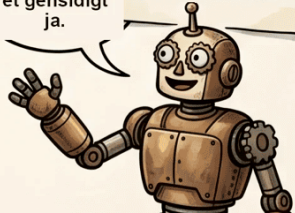

udstederen kasserer udkastet. Intet udgives — men der betales heller ikke mere.

verifikatoren afgør hvordan — udstederen afgør om. Udgivelse er et gensidigt ja.

HVAD DER SKER DEREFTER

Hvert nyt forsøg rykker omkostningen for næste forsøg — som vist tidligere om UDDELSESKOSTNING — Selve verifikatorens svar — som vist tidligere om SÅDAN SVÅRER VERIFIKATOREN

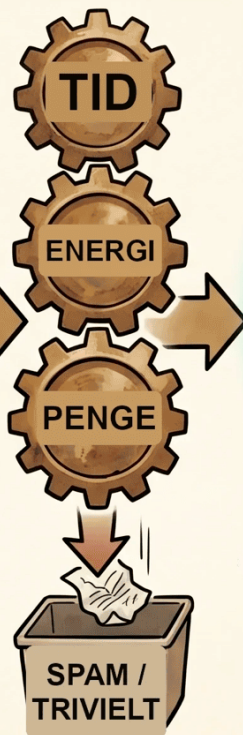

VERIFIKATOREN FORESLÅR — UDS TEDEREN AFGØR.

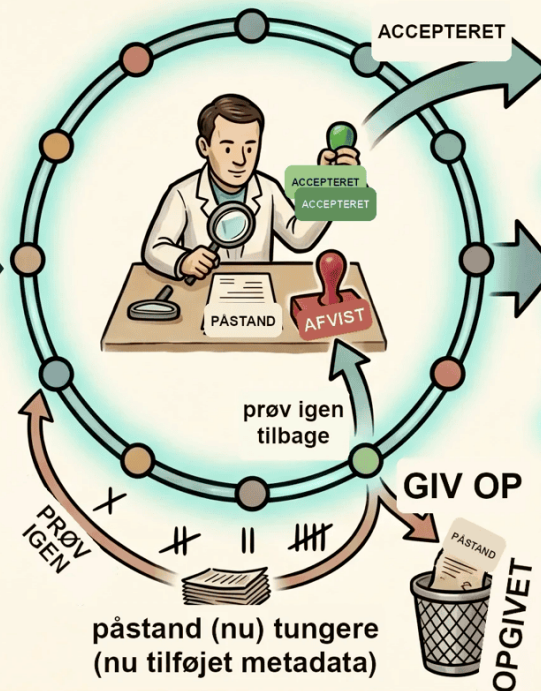
TRIN 1 — UDGIV EN PÅSTAND

TRIN 2 — KVALITETSFILTER

TRIN 3 — REKURSIV VERIFIKATION

TRIN 4 — PERMANENT OPTEGNELSE

Permanent.
Verificerbar.
Offentlig.

DYRT AT FORFALSKE. BILLIGT AT VERIFICERE.

På det tidspunkt, hvor du forsøger at offentliggøre information i netværket, vil det sandsynligvis allerede indeholde information om dets aktører — disse er omdømmesignaler. At navigere i, hvordan man læser omdømmesignaler — hvad de betyder for dig i forskellige situationer, og hvilke risici de bærer — er måske ikke trivielt. Hver deltager kan se på omdømmeregistreringer forskelligt gennem sin DID, afhængigt af den situation, de har med modparten. Er modparten en pålidelig betaler, eller er jeg nødt til at kræve penge på forhånd for en handelstransaktion? Bærer det tilbudte produkt anmeldelser om skjult svindel eller defekter? Forsøger de at vride sig ud af kontraktligt ansvar, når noget går galt? Nogle gange kommer et mere komplekst blik på modpartens overordnede konsistens til nytte — det afhænger af præferencerne hos den, der anmoder om oversigten. Markedet kunne tilbyde produkter og tjenester, der forenkler, behandler og tydeliggør læsningen af omdømme i konteksten af den aktuelle situation. Forskellige autoriteter og deres tilbudte tjenester kan også tjene dette formål.

SÅDAN LÆSER DU OMDØMME

INFORMERET BESLUTNING

Hun ved, hvem hun har med at gøre.

BLIND TILLID

Han aner ikke, hvem han har med at gøre.

FØR DU YDER KREDIT. FØR DU UNDERSKRIVER. FØR DU STOLER.

■ Eksempler

Typisk information af interesse for udgivere — og værdifuld for andre — vedrører hændelser ud over almindelig mellemmenneskelig kommunikation i den virkelige eller virtuelle verden.

Negative eksempler: - bevis for kriminelle handlinger (f.eks. revideret af et betroet efterforskningsorgan) - indirekte bevis (svagt i sig selv, men statistisk kumulativt) — f.eks. gentagen tilstedeværelse nær flere tyverier på kort tid → stadig et tilfælde? - kontraktbrud

Positive eksempler: - udbedret skade (frivilligt eller under pres fra fællesskabet som straf) - accept og afsoning af en straf foreslået af autoritet X - autoritet X tilbagekaldte anerkendelsen af gerningsmandens ejendomsret i et vist omfang

Det er op til den enkelte at indsamle tilgængelig information om modparten og vurdere risiciene efter sine præferencer.

HVILKE SLAGS PÅSTANDE KAN OPTRÆDE?

EKSEMPLER PÅ PÅSTANDSGENSTANDEN

— NEGATIVE PÅSTANDE

OVERFALD

angreb fysisk en anden person

TYVERI

tog andens ejendom uden samtykke

BEDRAGERI

bedrog nogen for personlig vinding

BRUDT KONTRAKT

undlod at opfylde en aftalt forpligtelse

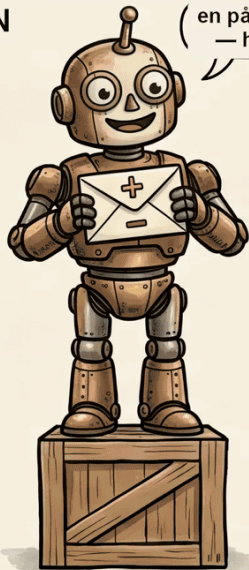
BAGVASKELSE

spredte en skadelig usandhed

SVIGT

efterlod afhængige eller pligter uden opsyn

(en påstand er et udsagn om nogen)
— her er de slags, folk udgiver.)

+ POSITIVE PÅSTANDE

SKADE UDBEDRET

reparerede tidligere forvoldt skade

GÆLD AFVIKLET

betalte det skyldige fuldt ud

HJÆLP YDET

hjalp en anden med personlig omkostning

VERIFICERET EKSPERTISE

påvist færdighed i et fag eller felt

ENESTÅENDE INDSATS

mangeårigt bidrag til fællesskabet

kun eksempler — hver påstand følger en påstandsstandard, og enhver standard kan tilføje flere.

du behøver ikke tilslutte dig — men hvis din adfærd påvirker andre, kan nogen udgive en påstand om den.

PÅSTANDE ER MÅDEN, ADFÆRD KOMMER IND I NETVÆRKET PÅ.

 Hvorvidt information om dig optræder i netværket, afhænger udelukkende af din egen adfærd.

Du behøver aldrig at tilslutte dig et sådant netværk, men information om dig kan alligevel optræde i det. Det afhænger udelukkende af dine handlinger og den virkning, de har på andre.

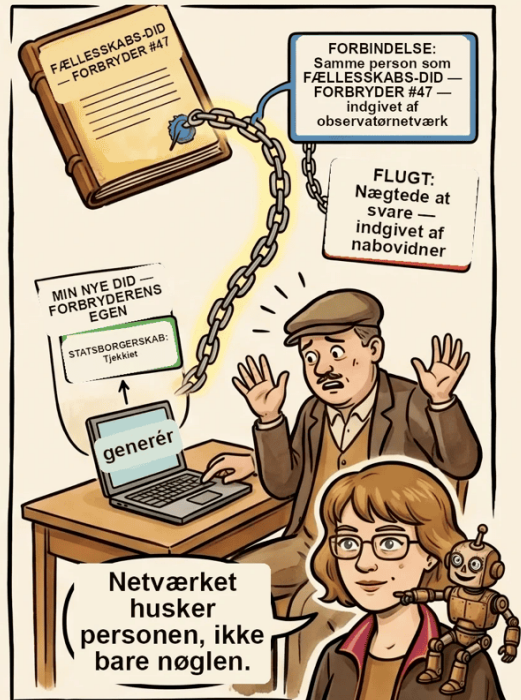
FÆLLESSKABET KAN ÅBNE ET FOR DIG

Han har ikke sin egen DID. Han tilmeldte sig aldrig.

Du åbnede ikke en DID, så fællesskabet åbner en OM dig. Negative påstande hæftes her.

Du kan åbne din egen — men fællesskabet vil forbinde de to. Omdømme følger personen, ikke nøglen.

1. DU GØR
SKADE

2. FÆLLESSKABET
INDGIVER

3. DU KAN IKKE
UNDSLIPPE

Du kan fravælge at åbne en DID. Du kan ikke fravælge dit omdømme.

Det, jeg netop kort har skitseret, er, hvordan et socialt netværk inspireret af decentraliseret identitet (DID) kunne fungere. Det primære formål med DID-koncepter er at styrke privatliv og frihed gennem princippet om at tilslutte sig de regler, jeg vil følge og leve efter — og give brugerne mulighed for at beslutte, hvilken information de vil dele, og under hvilke betingelser.

Jeg foreslår yderligere at forbinde DID'er i et kommunikationsnetværk, hvor deres indehavere udveksler feedback selv ud over situationer, hvor der er sket noget for nogen, og fællesskabet eller en enkeltperson må reagere. En sådan forebyggende sammenligning af de regler, vi har tilsluttet os — med mulighed for at beregne de økonomiske og andre konsekvenser af gensidige afvigelser i forventninger om, hvordan den anden side bør operere — kunne betragtes som en motivation for at finde konsensus. I stedet for frihed ville et sådant system fremhæve frivillig beslutningstagen kombineret med ansvar for adfærd i den virkelige verden.

Et individ kan ikke bryde systemet alene — en gruppe mennesker har en større chance, og en gruppe mennesker med forhandlet konsensus og motivationer til at trække sammen på mange spørgsmål har en endnu større chance for at modstå autoritære tendenser. Forudsætningen om organisering fra det første kapitel vil være opfyldt, når to betingelser er mødt: DID-omdømmenetværket dækker fællesskaber repræsentativt nok til, at brugen af det ophører med at være eksotisk. Og samtidig bliver dette fællesskabssegment et økonomisk betydeligt mindretal, der assertivt kan forhandle med resten af samfundet.

■ Frivillighed vs. frihed

Frihed — i den positive betydning — ville være en sekundær virkning af at afbalancere to faktorer: frivillighed og presset fra ens omgivelser mod ansvar.

■ AI-æraen og omdømmets værdi

I den kunstige intelligens' æra bliver alt forbundet med kognitiv tænkning automatiseret — og det kan gå endnu videre. Hvad bliver der så tilbage i menneskelig aktivitet som en konkurrencemæssig fordel? Svaret er svært, og noget vil sikkert blive fundet, men én ting kan vi sige med sikkerhed: omdømme vil afgøre det. En verificerbar historik over din adfærd, dine forpligtelser og deres opfyldelse — det er noget, AI ikke vil bygge for dig.

HVIS AI GØR TÆNKNINGEN — HVAD ER SÅ TILBAGE TIL DIG?

AI-AGENTER OVERTAGER DET GENTAGNE ARBEJDE

STANDARDISEREDE
FIRMAFORLØB

BOGFØRING

UDKASTSKRIVNING

én for én overdrages det gentagne
kognitive arbejde til agenter.

SÅ HVAD ER TILBAGE TIL ET
MENNESKE?

BAGER

IDÉEN

TØMRER

DRIVER ET
AI-VÆRKSTED

enhver kan vælge den samme idé.

hvad gør én bager, én tømrer, ét
AI-værksted anderledes end den næste?

OMDØMME — DET DER SKELNER TO FRA
HINANDEN

HOLDER
SIT ORD

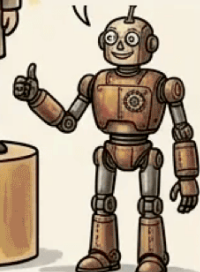
TALER MED
KUNDEN

STÅR INDE
FOR SIN AI

10 ÅR. INGEN
KLAGER

det menneskelige
præg lukker stadig
handlen.

Selv jeg kan ikke
bygge dette for dig
— det skal være
dig.

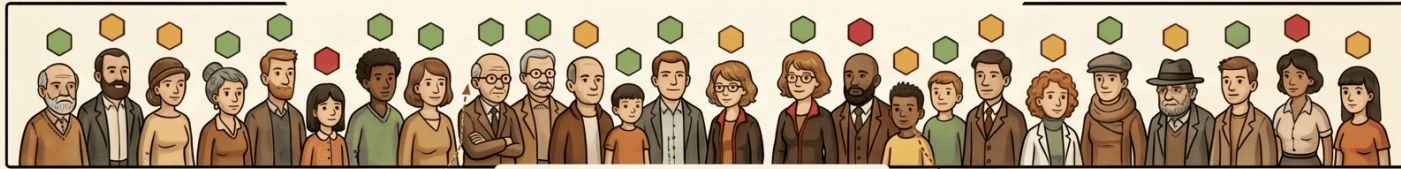
nogen må stå til ansvar for det, agenten
gør — og det ansvar kan ikke overdrages.

uden omdømme ligner hver bager den samme — og det største brand æder dem alle.

kunne dette være den decentrale vej, der holder AI i snor — det, der forhindrer nogen enkelt aktør i at eje hele markedet?

AI AUTOMATISERER ARBEJDET — OMDØMME HOLDER DIG MENNESKELIG.

SANDHEDENS ØKONOMI

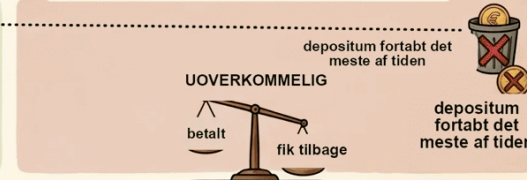
fællesskabsstribe

ÉT FÆLLESSKAB. FORSKELLIGE POSITIONER.

UPOPULÆR MEN ACCEPTABEL

I KONSENSUS

UDEN FOR KONSENSUS

NEDERSTE
OBSERVATORSTRIBE

ALGORITHMEN VÆLGER
RET FÆRDIGT. FOLK PRISSÆTTER
DET, DE TROR PÅ.

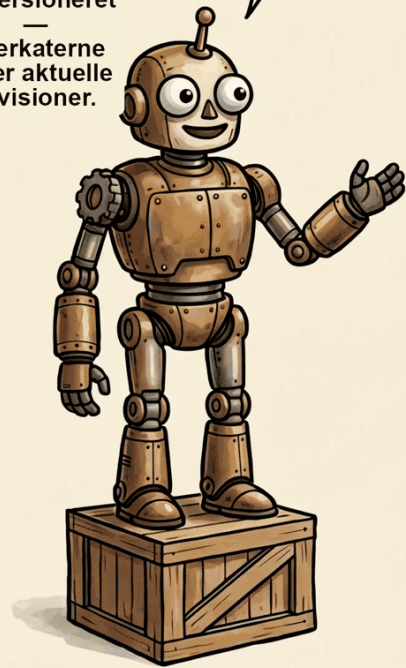

ENSARTET LODTRÆKNING. IKKE-ENSARTET RESPONS. JO LÆNGERE FRA KONSENSUS, JO HØJERE PRIS.

HVAD DER UDGIVES I NETVÆRKET

fem ting kan
udgives — hver
har versioner.

hver genstand
er versioneret
—
mærkatene
viser aktuelle
revisioner.

v1

DID-DOKUMENT

din identitetsoptegnelse på
netværket — nøgler,
metadata,
netværksadresse.

FORVALTET AF: DID-indehaveren

v2

PÅSTANDSSTANDARD

det skema en påstand
skal følge — hvad der
tæller som gyldigt bevis.

FORVALTET AF: en autoritet
med omdømme på området

v3

POLITIKSTANDARD

det skema en politik
skal følge — formen
på accept-reglerne.

FORVALTET AF: en autoritet
med omdømme på området

↓ afledt af

↓ afledt af

v4

PÅSTAND

et udsagn om et subjekt, der
følger en påstandsstandard —
udgivet af en udsteder,
medsigneret af standardens
autoritet hvis både udsteder og
verifikator anmoder om det.

FORVALTET AF: udsteder
udgiver — subjektet er målet

påstande findes i to slags —
positive (+) og negative (–).

v5

DID-POLITIK

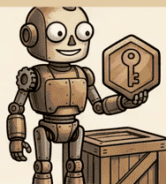
en DID's erklærede regler
— bruges ved verifikation,
konsensus og udstedelse.

FORVALTET AF:
DID-indehaveren (én politik
pr. DID)

HVER GENSTAND ER VERSIONERET. HVER VERSION ER OFFENTLIG.

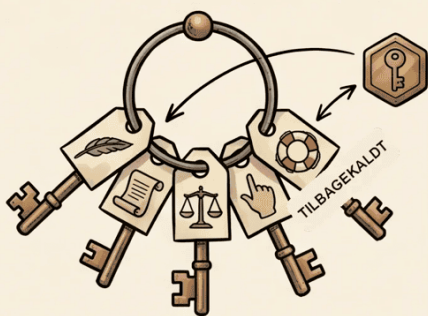
HVAD ER INDE I ET DID-DOKUMENT?

EKSEMPLER PÅ DID-DOKUMENTGENSTANDEN

dit DID-dokument er dit identitetskort på netværket — her er, hvad det bærer.

FELTER DU VIL FINDE INDENI

NØGLER OG SIGNERINGSREGLER

hver nøgle giver én magt — rediger dette dokument, udsted en påstand, optræd som autoritet, forvalt en politik eller uddeleger gendannelse. Magter kan overdrages til en anden DID og tilbagekaldes igen senere.

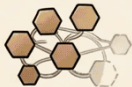
NETVÆRKSADRESSER

hvor netværket kan nå dig — kan ændres uden at omskrive din identitet

OPRETTET OG VERSIONERET

hvornår denne identitet først dukkede op, og hvilken revision du læser nu

FORBUNDNE IDENTITETER

et resumé af DID'er, du er forbundet med — en bekvemmelighedsvisning, teknisk lagret andetsteds

EFTERFØLGELSESMARKØR

hvis din identitet mistes eller stjæles, kan en autoritet markere denne DID som afsluttet og pege på din efterfølger

DID-indehaveren skriver hver ny version — men hver version skal bestå verifikation, før netværket udgiver den.

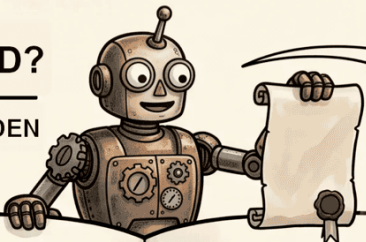
du skriver den — netværket verificerer den. Du kan ikke bare udgive dig selv til eksistens.

DU FORFATTER DIN IDENTITET — NETVÆRKET BEKRÆFTER DEN.

HVAD ER EN PÅSTANDSSTANDARD?

EKSEMPLER PÅ PÅSTANDSSTANDARD-GENSTANDEN

standarden er den tomme blanket — en påstand er blanketten udfyldt. Lad mig vise dig begge side om side.

STANDARDEN — DEN TOMME BLANKET

SUBJEKT-DID
den DID denne påstand handler om

UDSTEDER-DID
den DID der signerer påstanden

HVORNÅR OG HVOR
en dato og et sted

GODKENDTE BEVISTYPER
kun disse slags beviser tæller

UDFALDSSKALA
ingen / mild / moderat / alvorlig
vælg præcis ét trin — ingen fritekst

EN PÅSTAND — BLANKETTEN UDFYLDT

SUBJEKT-DID
did:nwo:alice-9f2b...

UDSTEDER-DID
did:nwo:magistrates-04...

HVORNÅR OG HVOR
3. marts, torvet

GODKENDTE BEVISTYPER
fotografi ✓ — vidneed ✓ — lægeerklæring ✓

GODKENDTE BEVISTYPER
moderat — trin 2 af 4

hvert felt til venstre har præcis én udfyldt modpart til højre — det er det, der gør to påstande af samme slags sammenlignelige.

autoritetens segl på en udfyldt påstand er et løfte: processen blev virkelig fulgt.

Jeg sætter mit omdømme på spil for, at dette blev behandlet efter standarden.

OVERFALD V3

GÆLD V2

LÆGEHJÆLP V4

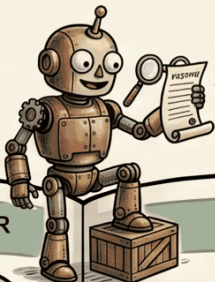
HÅNDVÆRK V1

VIDNEUDSAGN V5

STANDARDEN ER BLANKETTEN — EN PÅSTAND ER BLANKETTEN UDFYLDT OG BESEGLET.

HVAD ER EN DID-POLITIK?

EKSEMPLER PÅ DID-POLITIK-GENSTANDEN

min politik handler ikke om, hvordan en påstand skrives — det er standardens opgave. Min politik er, hvordan jeg afgør, om jeg overhovedet vil bekymre mig om påstanden: stoler jeg på, hvem der signerede den, stoler jeg på autoriteten bag deres standard, og er sagen overhovedet min opmærksomhed værd?

STANDARDEN — ARVEDE STANDARDVÆRDIER		MIN POLITIK — AFLEDT AF DEN	
REGLERNAVN UDSTEDERS OMDØMMEGULV jeg accepterer udsteders med omdømme over fem ud af ti AUTORITETS TILLIDSLISTE jeg accepterer standarder fra enhver autoritet, hvis eget omdømme er over fire ud af ti SUBSTANSFILTER jeg behandler enhver påstand, hvis sag vejer over 'bagatel'-mærket ANTI-SPAM-PRISKURVE at indsende til mig er billigt for substantielle, sjældne påstande — og vokser hurtigt for smålige eller gentagne KOMBINERET VÆGTNING udsteder-omdømme og autoritets-omdømme ganges; smålig substans halverer resultatet politik omskriver ikke standarden — den bedømmer folkene og sagen. Behold, ændr, fjern, tilføj — fire enkle træk oven på et fælles udgangspunkt.		✓ BEHOLDT flueben ✗ FJERNET handlingssord ✎ REDIGERET handlingssord + TILFØJET handlingssord UDSTEDERS OMDØMMEGULV strammet — jeg kræver syv ud af ti AUTORITETS TILLIDSLISTE jeg stoler fuldt på dommere og læger; jeg halverer vægten af påstande under kommunens opsyn; jeg afviser alt under havnepolitiet helt SUBSTANSFILTER smålige plagepåstande koster mig intet at ignorere — jeg læser dem simpelthen ikke ANTI-SPAM-PRISKURVE beholdt — standardkurven er fin for mig KOMBINERET VÆGTNING fjernet — jeg bruger min egen formel EKSPONENTIEL OMKOSTNING VED GENTAGNE PÅSTANDE tilføjet — hver ny påstand fra samme udsteder om mig på et år koster ti gange den forrige STILLETIMER tilføjet — jeg nægter at læse enhver påstand indgivet mellem midnat og daggry	

VERIFIKATION — min politik filtrerer både indgående påstande og mine egne udkast, før jeg udsteder dem. Udstedelse er verifikation på vej ud.

DIN POLITIK BEDØMMER BUDBRINGEREN — IKKE BLANKETTEN.

KONSENSUS — min politik er min stemme, når fællesskabet forhandler fælles regler.

Hvorfor netværket er ucensurerbart

Indtil videre har vi beskrevet, hvad netværket kan. Lad os nu fokusere på, hvorfor det ikke kan lukkes ned eller censureres.

Netværket vil sandsynligvis blive bygget på principperne fra Tor-netværket og onion routing (en måde at maskere netværkstrafik på ved hjælp af Mixnet-principper) — en teknologi, hvor kommunikation passerer gennem flere lag af kryptering, og ingen enkelt node kender både afsender og modtager på samme tid. En central institution kan ikke kigge dig over skulderen, fordi der ikke er noget sted at kigge fra.

Du kan bekæmpe det, men du kan ikke vinde — medmindre du styrter hele landet ud i totalitær overvågning på niveau med individuelle netværkspakker og lavniveauhandlinger på hvert stykke hardware, der forbinder til internettet og kommunikerer på det givne omdømmenetværk. Og det er præcis det valg, centralismen står over for: enten acceptere, at borgerne har et værktøj uden for din rækkevidde, eller grave dig ned i den økonomiske stagnations mørke kroge i den totalitære kontrols navn.

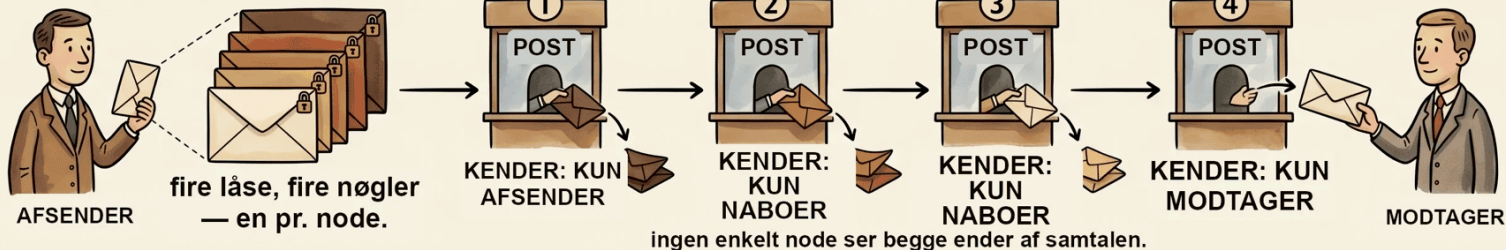
Lad os ikke gøre os illusioner — selv demokratiske regimer vil forsøge dette i deres kamp for centralisme. De vil hellere lægge folk i lænker end afgive magt.

HVORDAN DINE BESKEDER FORBLIVER USPORLIGE

TO FORSVARSLINJER PÅ ÉN GANG — LAG OG STØJ

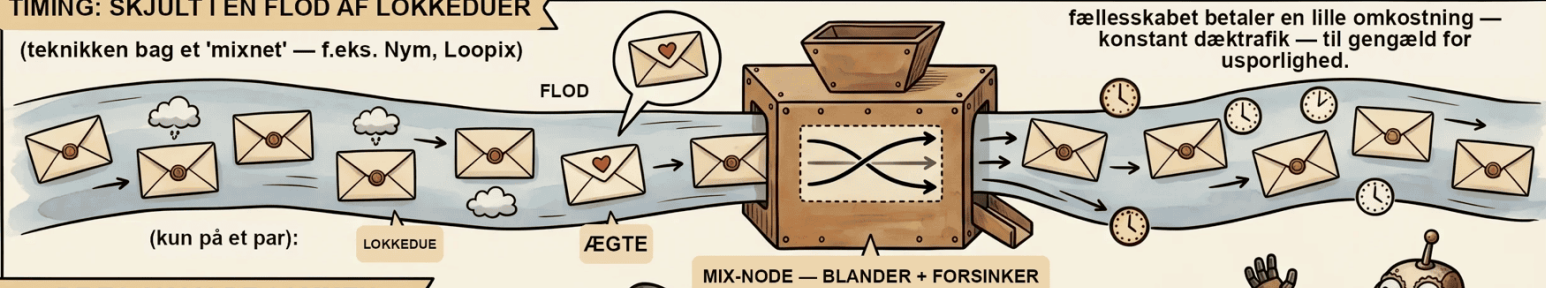
INDHOLD: PAKKET IND I LAG

(teknikken bag Tor — 'onion-routing')

TIMING: SKJULT I EN FLOD AF LOKKEDUER

(teknikken bag et 'mixnet' — f.eks. Nym, Loopix)

DE TO SKJOLDE SAMMEN

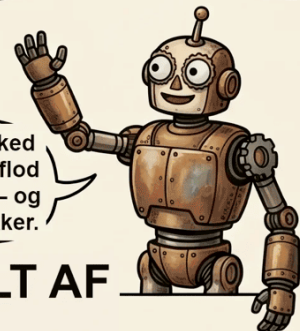
MATRIX	SKJULER HVEM ↔ HVEM?	SKJULER HVORNÅR?
KUN LAG	✓ JA	✗ NEJ
KUN STØJ	✗ NEJ	✓ JA
LAG + STØJ	✓ JA	✓ JA

(onion-routing + mixnet — den bedste måde at skjule på)

hundrede kuverter i timen — hvilken betyder noget?

observatøren ser strømmen, men kan ikke skelne ÆGTE fra LOKKEDUE.

den ægte besked svømmer i en flod af lokkeduer — og bærer fire frakker.

INDHOLD SKJULT AF LAG — TIMING SKJULT AF STØJ.

Håndtering af oplagte tvivl

Det beskrevne system rejser naturligt en række spørgsmål. Lad os tage fat på de mest almindelige.

Afhængighed af teknologi

Du har sikkert allerede bemærket, at i modsætning til den moderne stat — som har været hos os i omkring 150 år — afhænger omdømmenetværkets løsning, som beskrevet her, i høj grad af teknologien i det globale/lokale internet. I tilfælde af et udfald er en sådan netværks funktion i fare.

Hvis udfaldet er midlertidigt, er der intet tab af data eller af konsistensen i netværkets påstande, og de omdømmebalancer, der er opnået inden for fællesskaber, bør heller ikke forstyrres. I modsætning til sammenlignelige betalingsnetværk forudsætter dette netværk meget lave frekvenser af processer og dataelementer. I den henseende adskiller det decentraliserede omdømmenetværk sig ikke fra nutidens stat, som nu også i høj grad er afhængig af teknologi og har glemt, hvordan man arbejder med papirkartoteker (selvom den i kriseplaner ikke ville have noget valg).

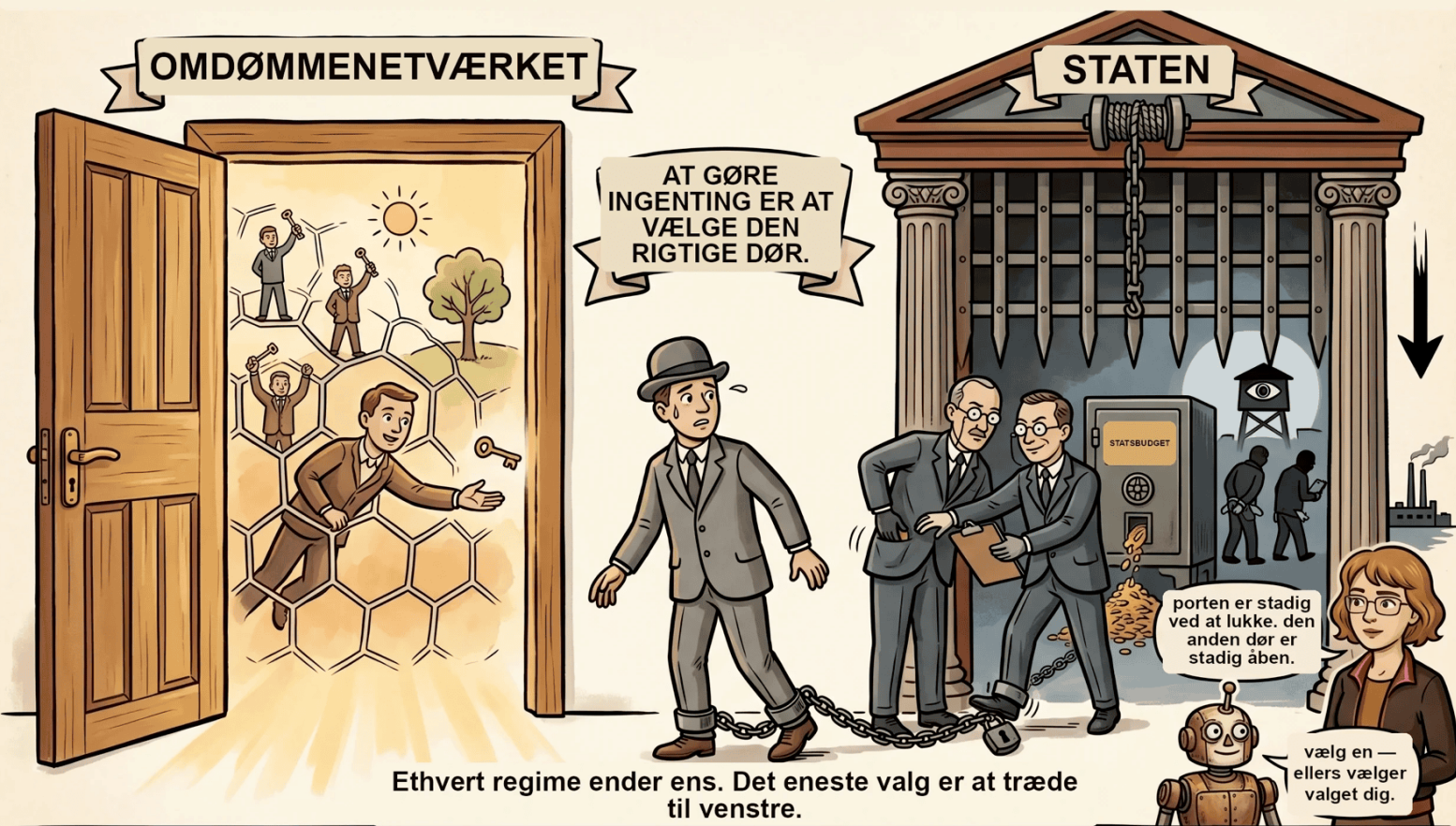
Statens evolutionære efterfølger i form af et omdømmenetværk kan i tilfælde af et permanent udfald (en katastrofe af hidtil uset omfang) falde tilbage til et mere primitivt centraliseret system — staten.

Teknologien giver menneskeheden mulighed for at nå højere civilisatoriske styreformer og bringer os fordele, men også risici.

Smider jeg penge ud af vinduet ved at offentliggøre i netværket?

Omkostningerne ved at offentliggøre en påstand i omdømmenetværket er stort set ikke tabt. Nyttens af en udgivers besked lagt ind i netværket — information om reelle klagemål, verificerede erfaringer,

TO VEJE — STATEN LUKKER, NETVÆRKET ÅBNER

STATEN LUKKER SOM STANDARD. NETVÆRKET ÅBNER EFTER VALG.

relevante advarsler — vender statistisk tilbage over en længere tidshorisont i form af gebyrer for at verificere en andens påstande fra fællesskabet. Fællesskabet drager fordel, udgiveren opbygger omdømme, og omkostningerne ved at offentliggøre sandfærdig information nærmer sig således et refunderbart depositum, hvorfra kun en mindre del af de faktiske netværksvedligeholdelsesomkostninger skal trækkes fra. Omvendt vender usandfærdige eller trivielle registreringer ikke tilbage — deres omkostninger er et nettotab. Ærlighed er derfor ikke kun et moralsk valg, men også en økonomisk rationel strategi.

Efter fradrag af netværksvedligeholdelsesomkostninger kunne dette princip kaldes princippet om økonomisk neutralitet — jeg taber ikke, når jeg er med fællesskabet, jeg taber, når jeg er imod det.

Fællesskabet har også solidaritetskanaler til at værdsætte sine medlemmers ærlige tilgang. Men lad os ikke gøre os illusioner: appeller til solidaritet udspringer for det meste af socialt pres fra fællesskabet, så dette er måske ikke solidaritet i ordets frivillige betydning.

Hvad hvis nogen skaber flere identiteter?

En person kan drive flere DID-identiteter parallelt. Men at opbygge omdømme for hver identitet kræver uafhængig indsats — tid, energi, penge.

Ingen genveje: hver identitet må akkumulere sit track record¹ gennem faktisk aktivitet. At opretholde parallelle identiteter er derfor bevidst dyrt.

I frie samfund modvirker omkostningerne misbrug.

¹**Track record** — generelt: en historik over tidligere resultater, succeser og fejl hos en person eller organisation. Her: summen af alle tidligere interaktioner for en given DID-identitet i netværket — verificerede påstande, accepterede og afviste registreringer — hvorfra dens omdømme udledes.

I diktaturer bliver parallelle identiteter derimod et overlevelseshvækkende: de muliggør organisering af underjordiske netværk, sikrere navigation på det sorte marked og opdelt² modstand, hvor kompromittering af én identitet ikke afslører de andre — og efter regimets fald tillader de en gnidningsfri tilbagevenden til det offentlige liv og det omdømme, der er opbygget der, og endda sammensmeltningen af den tidligere officielle og hemmelige DID til et enkelt samlet sæt registreringer via en påstand.

²**Compartmentalization** (fra eng. *compartment*) betyder at adskille information i isolerede enheder, så eksponeringen af én enhed ikke kompromitterer de andre. Et princip kendt fra efterretningstjenester: en agent kender kun sin del af operationen, så selv under tvang kan de ikke afsløre helheden.

SAMME INDSATS — EN SPILDT PLAN B I FRIHED, EN LIVLINE UNDER TYRANNI

PARALLELLE IDENTITETER KOSTER DET SAMME — MEN KØBER FORSKELLIGE TING

I FRIHED — EN DYR PLAN B

FRØ → SPIRE → UNGPLANTE → UNGT TRÆ → MODENT TRÆ
5 til 15 år — ingen genveje, intet modent træ til salg

år 1 — tid, energi, penge brugt — 5 % omdømme
tre haver, tredobbelts omkostning — og du har stadig kun to hænder.

år 3 — de samme omkostninger igen, betalt uafhængigt — 20 % omdømme

år 0 — alt starter forfra — 0 % omdømme

ELLER — EN REN TAVLE EFTER ET PERSONLIGT FEJLTRIN

GAMMEL DID — OMDØMME

DID-FRISK-START

virker kun, hvis rodet forblev dit eget — hvis andre blev skadet nok til at jage dig, vil deres påstande følge dig ind i den nye potte også.

ÉN PÅSTAND OG PLAN B ER VÆK

DEN VIRKELIGE PERSON

én tråd — og (hele planen) trevler op.

PÅSTANDEN

AFSLØRET

AFSLØRET

AFSLØRET

en enkelt påstand binder hver potte til samme gartner — år af tid, energi og penge slettet på en eftermiddag.

UNDER TYRANNI — EN TIL STATEN, ANDRE TIL FRI FORENING

(staten enten forbyder identiteter helt eller kræver dem under sin egen kontrol)

DEN STATEN SER

OFFICIEL DID — REGISTRERET OG OVERVÅGET

én maske til regimet — resten til et liv, der stadig er værd at leve.

udadtil efterlevelse — én identitet udleveret til overvågning.

OGSÅ MIN — MEN SKJULT FOR STATEN

DEM STATEN ALDRIG MÅ SE

DID-A — UNDERGRUNDSPRESSE

DID-B — RAZZIA

DID-C — MODSTANDSCELLE — INTAKT

murstensvæggene mellem celler gør det arbejde, staten forbyder — mist én, de andre fortsætter; når regimet falder, genoptages det offentlige liv.

I FRIHED ER MISBRUG DYRT. UNDER TYRANNI ER OVERLEVELSE MULIG.

■ Opfattelsen vendt på hovedet

I modsætning til staten vender princippet om et omdømmenetværk bygget på decentraliseret identitet paradigmet for opfattet prioritet:

- Det, der betyder noget, er omdømme — dvs. fortiden, brugt til at vurdere risiciene ved interaktion med en modpart — og personlige data som navne, adresser osv. kan være et spørgsmål om høflig dataudveksling
- Hvorimod staten primært kræver personlige data, akkumulerer omdømmedata og kun lader fællesskabet se, hvad der passer den

Kan en velhavende person ikke bare “købe” flere identiteter (eller skabe virtuelle fællesskaber)?

Muligheden for at skabe parallelle decentraliserede identiteter ligner ved første øjekast en uretfærdig fordel for folk med større økonomiske midler over dem med færre. Det må dog understreges, at i modsætning til et centraliseret system, hvor det er tilstrækkeligt at korrumpere nogle få punkter i magtpyramiden for at få visse misgerninger til at forsvinde, ville man i et decentraliseret system skulle korrumpere hele fællesskabet.

Substituerende decentraliserede identiteter kunne tjene dette formål, men deres omdømme skal opbygges over tid gennem reel interaktion med faktiske andre fællesskabsmedlemmer — det kan ikke bare købes, fordi netværket gør det verificerbart, hvordan en given identitet klarer sig.

Desuden kan der på markedet eksistere tjenester (og vil sandsynligvis gøre det), som, i rollen som en autoritet, tilbyder efterforskninger, der frembringer beviser for, at flere decentraliserede identiteter i virkeligheden er den samme person. En enkelt registrering indført i omdømmenetværket kan således til en brøkdel af omkostningen ophæve hele den investering af tid, energi og penge, der er brugt på at opbygge parallelle identiteter.

Økonomisk betaler det sig derfor ikke at snyde fællesskabet — og hvis det er nødvendigt, at undersøge sine handlinger og forfølge udbedring, så omdømmet vender tilbage til et acceptabelt niveau, og dets bærer ikke lider økonomisk eller på anden måde under fællesskabets vrede.

En økonomisk mægtig identitet, der har mistet omdømme i sit eget fællesskab, kan forsøge at undslippe fællesskabets vrede gennem lyssky aftaler med målrettede identiteter — men de risikerer så også at miste deres eget omdømme.

Der er stadig flugten til et andet fællesskab med en frisk identitet — men det betyder at efterlade alle resultater bag sig og starte et sted fra nul med nul omdømme. Nogle gange kan det være en forståelig vej og den eneste udvej.

Bemærkning

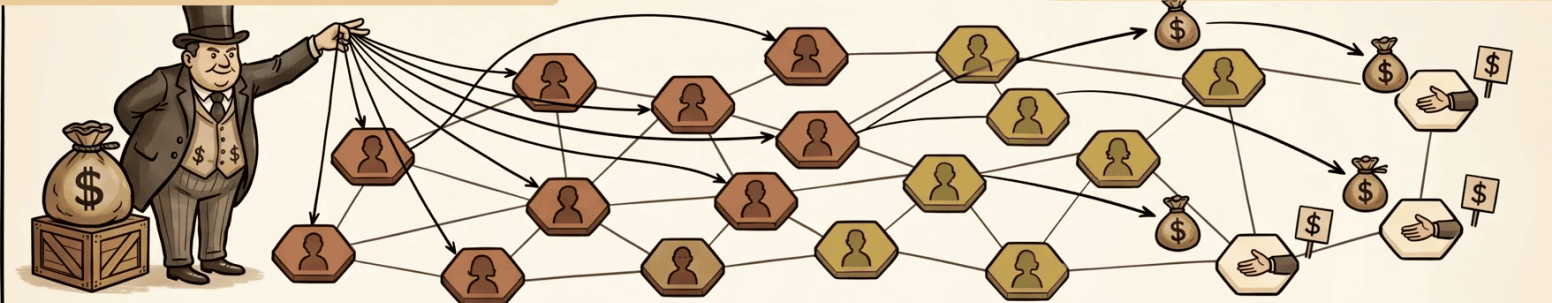
På samme måde ville fællesskaber håndtere et angreb, hvor nogen bruger ressourcer på at skabe en virtuel identitet: for den identitet er det risikabelt at indgå i interaktion med et andet fællesskab uden verifikation — det vil sige ukritisk at acceptere information om det andet fællesskabs identiteter. Omdømmer opbygges altid inden for et fællesskab, ikke globalt.

OMDØMME ER MODVÆGTEN TIL ØKONOMISK MAGT

DEN RIGE MAND KØBER INDFLYDELSE — FÆLLESSKABET HUSKER DET

ANGREBET — INFILTRÉR OG BESTIK

OTTE MARIONETTER PLANTET + TRE NABOER BESTUKKET

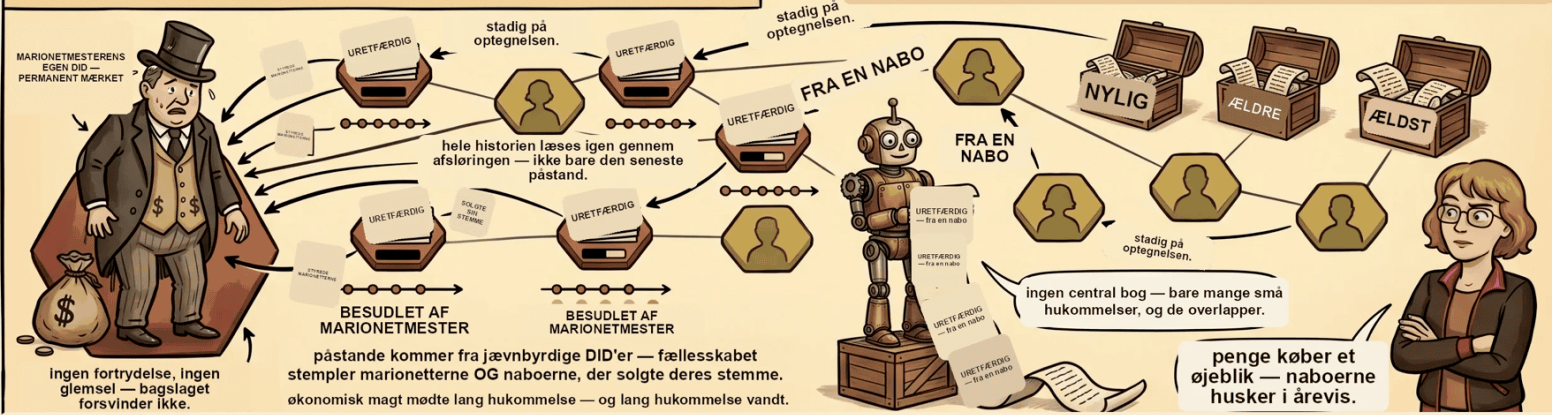
økonomisk magt kan glide træde ind i ethvert fællesskab — og købe et par ægte stemmer undervejs.

i starten ser det ud, som om den rige mand blot udvidede sin vennekreds.

SENERE

FORSVARET — LANG HUKOMMELSE, DISTRIBUERET REGNSKAB

HVER NABO HOLDER SIN EGEN HUKOMMELSE — INGEN CENTRAL BOG, INGEN GLEMSEL

ingen fortrydelse, ingen glemself — bagslaget forsvinder ikke.

påstande kommer fra jævnyrdige DID'er — fællesskabet stempler marionetterne OG naboerne, der solgte deres stemme. økonomisk magt mødte lang hukommelse — og lang hukommelse vandt.

ingen central bog — bare mange små hukommelser, og de overlapper.

penge køber et øjeblik — naboerne husker i årevis.

ØKONOMISK MAGT NÅR IND — BAGSLAGET KOMMER HJEM, OG DET VASKER IKKE AF.

Hvad med gratister, der bare vil læse og ikke give fællesskabet noget?

Adgang til information er ikke ubegrænset fra den første dag, hvor man skaber en decentraliseret identitet. Nye deltagere — dem, der endnu ikke har opbygget omdømme gennem faktisk aktivitet — møder gradvise begrænsninger: mindre information, længere ventetider, højere forespørgselsomkostninger. Netværket belønner deltagelse, ikke passivt forbrug og vilkårlig dataindhøstning.

En decentraliseret identitet risikerer også sit omdømme, når den udlåner sit omdømme mod betaling til en anden person (som måske ikke engang er i DID-omdømmenetværket). Det samme princip gælder her: et sådant forræderi mod fællesskabet (krænkelse af privatliv) kan afspejle sig i forræderens omdømme, og gerningen kan ikke slettes gennem en lyssky aftale, sådan som det fungerer i et centraliseret system. De må regne med fællesskabets vrede, herunder tabet af resultater — for fællesskabet er i deres øjne garanten for f.eks. privilegiet at eje løsøre og fast ejendom.

■ Anker til den virkelige verden

Ved vurdering af risiko er det mere risikable subjekt naturligt det, der ikke nyder privilegiet af ejerskab anerkendt af et givet fællesskab — de har mindre at tabe i deres omgang (digitale aktiver er lettere at flytte).

Det kan ligne en mindre detalje, men det har store konsekvenser. At ville, at fællesskabet skal have et pressionsmiddel over for sine medlemmer, indebærer ejerskab som et privilegium — i de frieste samfund næsten urørligt, men stadig ikke en ret, ej heller et grundlæggende princip, men et privilegium, der i ekstreme tilfælde kan tilbagekaldes (jeg kan f.eks. forestille mig nægtelse af tjeneste til forsvar af fællesskabet i væbnet konflikt).

Det besvarer også underforstået, hvordan fællesskabet vil behandle sine medlemmer, og hvilken motivation et medlem har for at kæmpe for fællesskabet — for at bevare sine privilegier. En person kan svigte sit ansvar over for fællesskabet, men kan moralsk ikke forvente skånsomhed, når det gælder at bevare hårdt tilkæmpede privilegier.

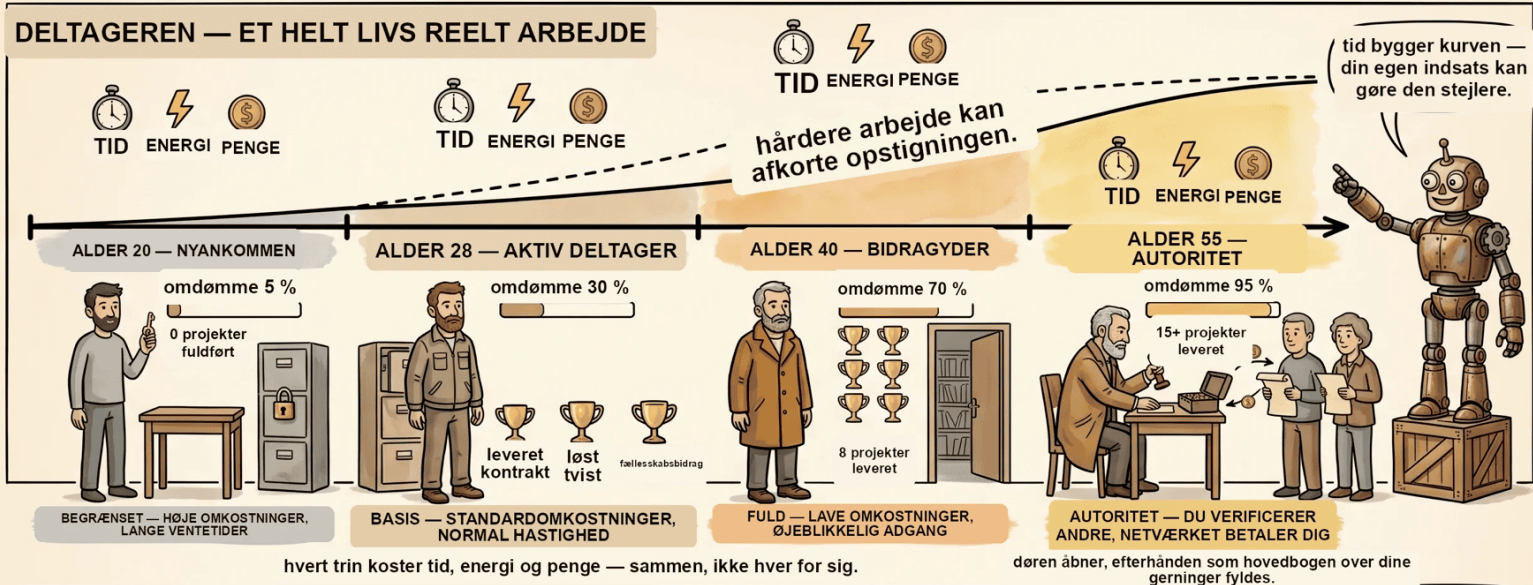
Økonomisk neutralitet

Når man læser ord som decentraliseret, uensurerbart, ubestikkeligt, kan man ikke lade være med at forbinde dem med de bedst kendte kryptovalutaer — Bitcoin, Monero og lad os sige Kasper — som kan beskrives med sådanne udtryk. Intuitionen er dog misvisende her: gebyrer for autoriteters tjenester, for verifikation og offentliggørelse og så videre kan afregnes i enhver valuta eller pengeform. Det, der betyder

NETVÆRKET BELØNNER DELTAGELSE

OMDØMME BYGGES OVER ET HELT LIV — IKKE KØBT, IKKE LÅNT

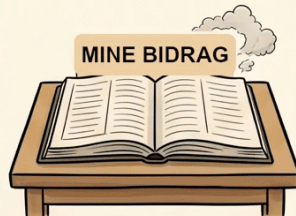
DELTAGEREN — ET HELT LIVS REELT ARBEJDE

GRATISTEN — LÆSER, UDGIVER ALDRIG

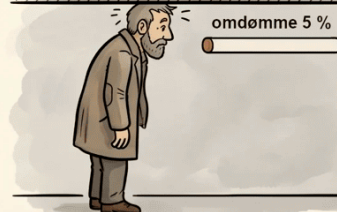

læser alle andres optegnelser.

udgiver intet af sit eget.

BEGRÆNSET ADGANG — LOFTET HÆVES IKKE

ingen gerninger, ingen stigning — år efter år, samme bar.

(netværket giver tilbage til dem, der giver ind.)

TID, ENERGI OG PENGE — INVESTERET I REELT ARBEJDE — ER DEN ENESTE VALUTA, NETVÆRKET RESPEKTERER.

noget for de forbundne deltagere af det sociale netværk i DID-netværket (altså dit fællesskab) og dets omgivelser, er en omdømmestøttet bekræftelse af, at betalingen blev foretaget. Offentliggørelsen af en påstand skal individuelt bære en rimelig, verificerbar omkostning, så en aktør ikke kan offentliggøre hvor mange og hvilke som helst påstande, de vil, uden at bruge energi, penge og tid — en stærkt uønsket tilstand svarende til elitens privilegium i nutidens korruptionsplagede statssystemer.

I den henseende har de nævnte kryptovalutaer en lille fordel i, at deres netværk fungerer som betroede autoriteter til at verificere, at en given betaling fandt sted, på bekostning af et lille tab af privatliv og eksponering af nogle af ens adresser.

Frivillighed, ansvar og frihed

Frivillighed er individuel: jeg beslutter selv. Ansvar opstår, når min beslutning påvirker andre — feedbacken træder i kraft. Frihed er hverken en gave eller en ret — den er et fænomenologisk³ resultat af tusindvis af bilaterale interaktioner mellem frivillighed og presset mod ansvar, gennemsnitligt fordelt på tværs af samfundet. Netværket dikterer ikke dette gennemsnit — det emergerer⁴ ud af prissignalerne fra verifikatorer og ud af de forudannoncerede verifikationspolitikker, som fællesskabsmedlemmer sætter for sig selv.

³**Fænomenologisk** (fra gr. *phainómenon* — det, der viser sig) — generelt: en tilgang, der undersøger fænomener, som de fremtræder i den direkte erfaring, ved at observere, hvad der følger af dem, uden forudgivne forklaringsteorier i mikroverdenen nedenunder. Her: frihed er ikke et abstrakt princip defineret oppefra, men et observeret fænomen — en konsekvens af tusindvis af mikro-interaktioner mellem mennesker, der emergerer af, hvordan vi faktisk behandler hinanden.

⁴**Emergent** (fra lat. *emergere* — at dukke frem) betyder ”spontant opstået af interaktioner mellem simple dele, uden at nogen designer eller styrer det.” En fugleflok flyver i formation, selvom ingen fugl har en plan for formationen — formationen emergerer af hvert individs simple regler. På samme måde er det i omdømmenetværket ingen, der designer helhedens adfældsregler — de emergerer af tusindvis af individuelle beslutninger.

Hvilken præference for frihed et individ inden for et fællesskab har, afhænger af deres fornemmelse for, hvor meget de selv er villige til at sluge af det, de påtvinger andre. Med ting, der er selvindlysende og til gavn for alle, er der intet moralsk dilemma — mord er forkert. Så er der tilfælde, hvor mulighederne rykker over i positionen af tilladte privilegier: bevis dine færdigheder, og vi lader dig ud på vejen, så der er mindre chance for, at du slår os ihjel. Og endelig er der forhold, hvor individet siger — det er ikke det værd for mig, jeg vil ikke forbyde min nabo at brænde blade af, når jeg selv gør det, eller fordi jeg gør noget andet, der begrænser deres komfort, og de til gengæld kunne ønske at forbyde det for mig. Hvis vi historisk har trukket frihedens grænse der, hvor en andens frihed begynder, så opfylder et socialt omdømmenetværk bygget på decentraliseret identitet dette bedre end centraliseret repræsentativt demokrati — hvor for eksempel det privilegerede lag af folkevalgte forsøger at undtage sig selv fra overvågning af personlig kommunikation, men ikke tøver med at påtvinge deres vælgere den ved hjælp af alle mulige lyssky påskud og manipulationer.

Frihed-totalitarisme-kontakten (og delegering)

En simpel mekanisme inden for DID-netværket kan forskyde hele systemet mod større frihed eller større kontrol: antallet af registreringer, som en DID må offentliggøre pr. tidsperiode. Når registreringer forbliver knappe, bærer hver enkelt vægt — det er frihed. Når registreringer er rigelige og dækker bagateller, er det totalitarisme. Du vælger retningen med hver registrering, du offentliggør. Netværket selv er hverken frit eller totalitært — det er neutral infrastruktur. Hvad det bliver til, afgøres af, hvordan folk bruger det.

Inden for min egen verifikationspolitik giver det mening at fastsætte, for en generisk DID i mit sociale netværk — inden for fællesskaber — et maksimalt antal påstande (enhver verificerbar udtalelse i

FRIVILLIGHED → ANSVAR → FRIHED

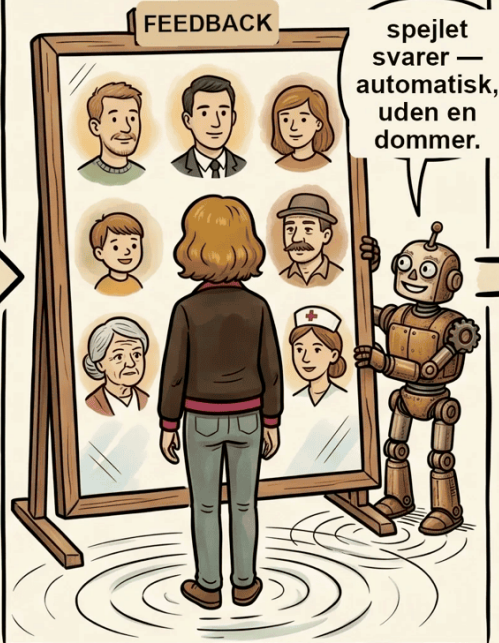
TRE TRIN — FRA ÉN PERSONS VALG TIL ET HELT SAMFUNDS MØNSTER

FRIVILLIGHED

individet beslutter — ingen tvinger hende.
og ingen skylder hende en positiv pligt heller.

ANSVAR

mine valg breder sig ud — og bølgerne kommer tilbage.
konsekvenserne taler for sig selv.

FRIHED

ingen tegnede dette kort — det tegnede sig selv.

frihed er den statistiske form af,
hvordan naboer behandler hinanden.

FRIHED ER IKKE EN GAVE OVENFRA — DEN ER DET MØNSTER, VI SKABER SAMMEN.

almindelighed; her: en registrering offentliggjort til omdømmenetværket), som en udgiver må udstede pr. periode, for at jeg tager dem i betragtning og anser deres verifikationsanmodninger for relevante.

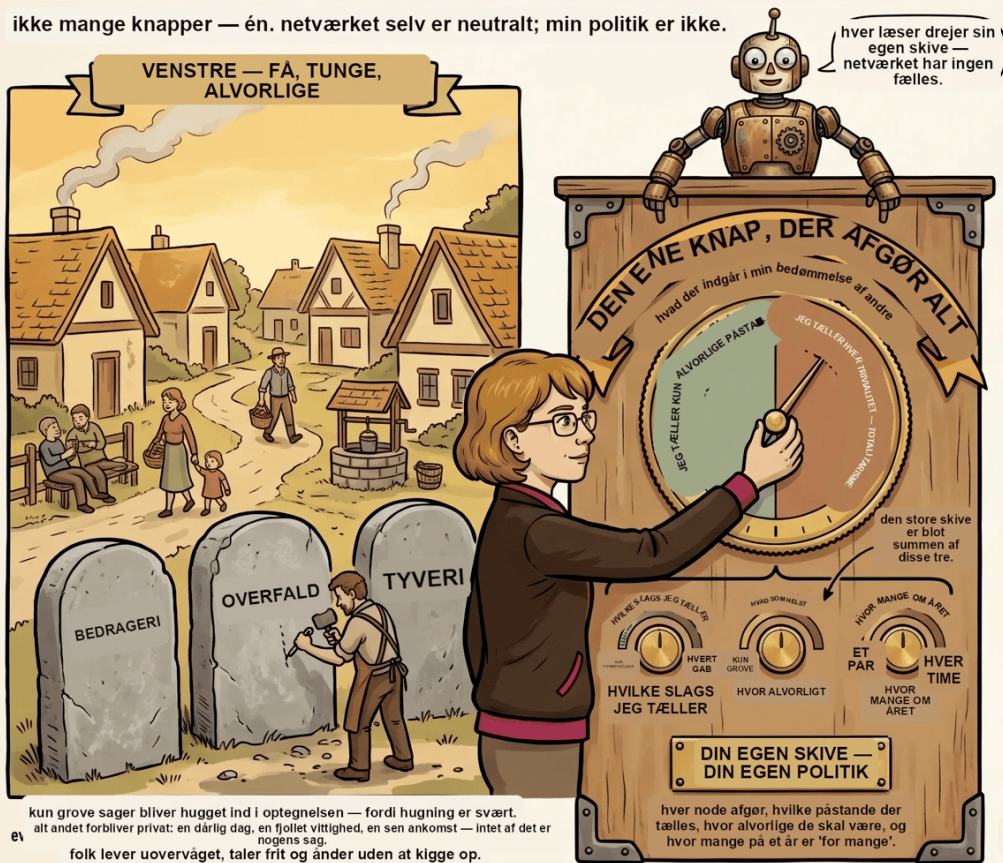
Jeg har et intuitivt tal i tankerne — lave encifrede tal om året. En sådan censoral tilgang kan virke ret isolationistisk. Men jeg kan legitimt stille ansøgeren over for et valg: at udvælge en af deres allerede udstedte registreringer og bede verifikatoren om at tilbagekalde den, det vil sige at ugyldiggøre den — hvilket er et ret aggressivt krav i en situation, hvor ansøgeren ved en tilfældighed reelt er blevet offer for flere uafhængige uretfærdigheder, og jeg ville derved med sikkerhed bidrage til deres følelse af fremmedgørelse fra fællesskabet.

En mere effektiv mulighed synes derfor at være evnen til at delegere en del af ens ret til at offentliggøre information i omdømmenetværket til fordel for et fællesskab eller en autoritet, som så — på solidarisk vis, efter sine interne regler — beslutter, hvordan de skal fordeles. En gruppe skal kunne tage vare på dem, den anser for at være ugunstigt stillede. Et fællesskabsmedlem har til enhver tid, indtil den delegerede ret er brugt, ret til at tilbagekalde sin delegering.

FRIHEDS-TOTALITARISME-KONTAKTEN

EN ENKELT PARAMETER — HVOR MEGET JEG VÆLGER AT SPORE — VIPPER ET HELT SAMFUND MELLEM FRIHED OG TYRANNI

ikke mange knapper — én. netværket selv er neutralt; min politik er ikke.

kun grove sager bliver hugget ind i optegnelsen — fordi hugning er svært.
alt andet forbliver privat: en dårlig dag, en fjollet vittighed, en sen ankomst — intet af det er
nogens sag.
folk lever uovervåget, taler frit og ånder uden at kigge op.

hver node afgør, hvilke påstande der
tæles, hvor alvorlige de skal være, og
hvor mange på et år er 'for mange'.

hvert gab bliver til en sag — fordi tælling er billig.
et nys, et køb, en gåtur hjem efter mørkets frembrud: alt går på optegnelsen, for altid.
intet er privat — øjet blinker aldrig, og naboer holder op med at tale.

FRIHED ER DET, JEG NÆGTER AT TÆLLE — TOTALITARISME ER DET, JEG GÅR MED TIL AT SPORE.

DELEGERING AF UDGIVELSESRETTIGHEDER

DU LÅNER NØGLEN TIL EN AUTORITET, DER TJENER DIG — OG TRÆKKER DEN TILBAGE PÅ ET ØJEBLIK

jeg låner nøglen —
snoren bliver hos mig.

delegering — autoriteten
handler på mine vegne, inden
for regler jeg godkender.

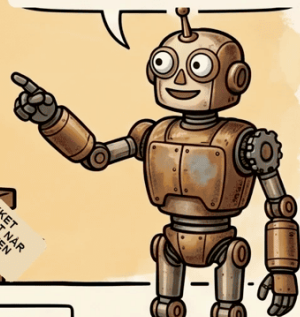
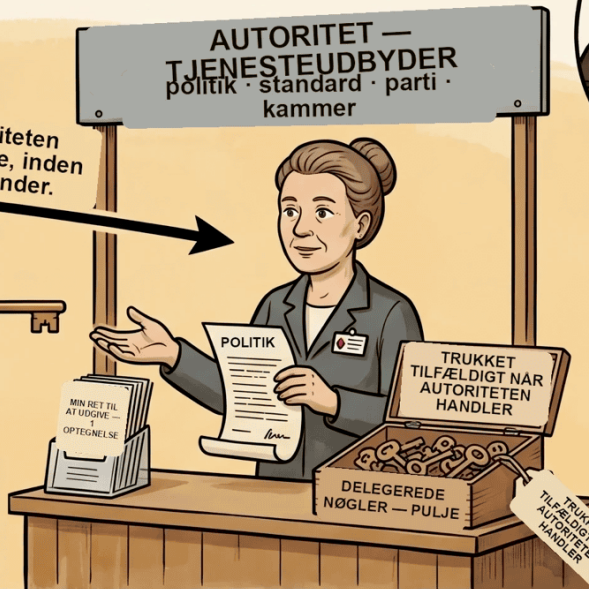
AUTORITET —
TJENESTEUDBYDER
politik · standard · parti ·
kammer

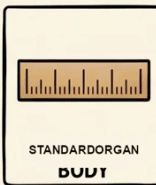
ET RYK — NØGLEN KOMMER HJEM

snoren forlader aldrig din
hånd — det er hele tricket.

jeg kan låne mere end én
nøgle ad gangen — en
baggrundsautomatisering kan
genudstede en frisk, hver
gang en af mine bliver trukket.

SLAGS
AUTORITETER
DER KAN
HOLDE
NØGLEN

tilbagekaldelig kun
indtil nøglen trækkes.
derefter skal borgeren udstede en ny nøgle for at bevare
stillingen hos autoriteten — en automatisering kan gøre dette i
baggrunden.

autoriteten tjener sine medlemmer — ikke omvendt.
ét ryk i snoren afslutter ordningen.

LÅN NØGLEN — BEHOLD SNOREN. DELEGERING ER ALDRIG OVERGIVELSE.

■ Frihed vs. totalitarisme

Et samfund, der våger over og begrænser mængden af offentliggjorte registreringer, vil være friere; et samfund med et overskud af registreringer vil tendere mod totalitarisme. Man kan forestille sig at delegere retten til at offentliggøre registreringer til en anden.

Kulturel tilpasning

Folk kan generelt godt lide at se ned i hinandens tallerkner. På tværs af civilisationer adskiller vi os i historisk erfaring og befolkningstæthed — og derfor i, hvor meget vi vil se ned i hinandens tallerkner inden for civilisationer og fællesskaber. Asiatiske stater tenderer mod et strengere syn på frihed i samfundet; europæiske og amerikanske, i visse henseender, mod et friere. Hvor upræcis denne parallel end måtte være, kan det i konteksten af et decentraliseret socialt omdømmenetværk siges, at de enkelte fællesskabers indstillinger ikke diskriminerer, og hvert fællesskab kan konfigurere kommunikationen inden for sig, som det finder passende.

På trods af forskellene vil der være standarder anerkendt over hele planeten (tilfældige drab gavner ingen). Andre indstillinger vil være fællesskabsspecifikke, og atter andre endda personligt specifikke. Fordelen er, at der gennem gensidig kommunikation og ved at observere ens omgivelser indstillinger kan søges konsensus — fra bilaterale ordninger over fællesskabsmæssige og, med tiden, takket være de bedst konfigurerede fællesskabers økonomiske dominans, endda på globalt niveau.

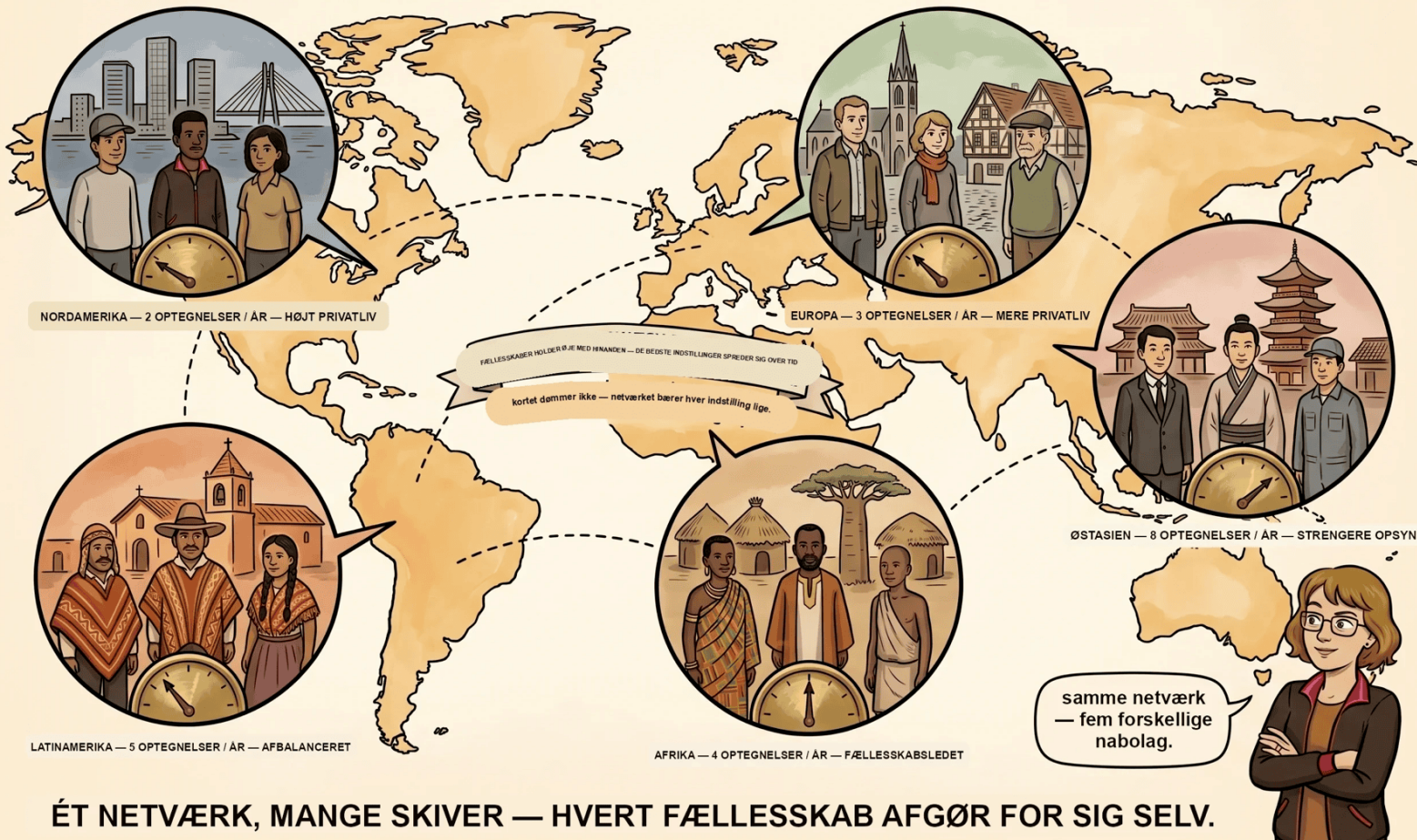
Men mere om konsensus i næste kapitel.

Orakelproblemet — at bygge bro mellem den digitale og den fysiske verden

Udtrykket “orakelproblem” er i den seneste tid oftest blevet forbundet med kryptovalutaernes, blockchainenes og de decentraliserede systemers verden. Generelt: hvordan sikrer du, at data, der indføres i et digitalt

HVERT FÆLLESSKAB KONFIGURERER SIG SELV

NETVÆRKET DISKRIMINERER IKKE — HVER REGION SÆTTER SIN EGEN SKIVE

system, trofast svarer til det, der faktisk skete i den fysiske verden? Systemet selv kan ikke verificere, om nogen virkelig skadede en anden, eller om en kontrakt reelt blev brudt — det ser kun digitale registreringer.

Her løser vi dette gennem autoriteter — enheder, der sætter deres omdømme på spil for, at den digitale registrering svarer til den fysiske virkelighed. Jo højere autoritetens omdømme er, desto mere troværdig er registreringen.

AT BYGGE BRO MELLEM DEN DIGITALE OG DEN FYSISKE VERDEN

AUTORITETEN BÆRER VIRKELIGHEDEN OVER

Autoritetens omdømme gør den digitale optegnelse troværdig.

* Systemet forsøger ikke at løse orakelproblemet — det accepterer, at autoriteter er broen, og retter sig efter, hvordan tillid allerede virker i den virkelige verden.

* Hvis broen tager fejl om virkeligheden, betaler autoriteten — med sit omdømme.

Hvordan verifikation fungerer

Konsensus og verifikationsprocessen

For at opbygge konsensus om, hvilke regler et samfund i gennemsnit bør opretholde og håndhæve, kan følgende mekanisme hjælpe. Som DID-deltager erklærer jeg de regler, jeg tilslutter mig og vil leve efter, og jeg offentliggør dem. (Tænk på det som de vedtægter og statutter, der efter min mening udgør min ideelle verden — en verden, hvor jeg ikke føler mig begrænset, men tryk.)

Jeg kan på forhånd anslå, hvordan mine DID-kontakter ville reagere — og vurdere, hvor stærkt og af hvem jeg ville blive sanktioneret i almindelige sociale eller forretningsmæssige interaktioner, hvis de hypotetisk skulle finde sted.

Den endelige evaluering sker, når du anmoder om information fra en anden DID, eller beder dem verificere en påstand (eller beder en autoritet om en tjeneste osv.), som du vil offentliggøre til omdømmenetværket. Det bør falde ud på samme måde, som det gør, når du selv kører evalueringen i tør-kørsel mod modpartens erklærede politik — og hvis det ikke gør, er der noget galt på modpartens side: de forsøger at spille et uærligt spil.

Udfaldet er enten accept, med en oplyst pris for verifikation (i tilfælde af verifikator- eller autoritetstjenester), eller afvisning. Både sanktioner og bonusser for afvigelse fra evaluatorens politik foldes ind i den oplyste pris. Anmoderen beslutter derefter, om de vil acceptere vilkårene eller gå videre til næste runde af verifikation i tildelingsalgoritmen — idet processen gentages, indtil de er tilfredse, eller indtil økonomien gør det meningsløst at fortsætte.

■ Den sociale graf

Omdømmenetværket er først og fremmest et socialt netværk. Du tilføjer kontakter — folk, der samtykker til forbindelsen. De har kontakter, og de kontakter har kontakter. Algoritmen søger efter verifikatorer inden for en konfigurerbar dybde (f.eks. tre niveauer: dine direkte kontakter, deres kontakter og ét niveau derudover). Ingen global blockchain er nødvendig — netværket danner naturligt fællesskaber med overlap ind i andre fællesskaber.

Algoritmen er ikke-deterministisk: den hasher dit påstandsdokument, mapper hashen til en position på en ring af kendte identiteter inden for denne kreds og udvælger den nærmeste som kandidatverifikator. Du kan ikke forudsige eller påvirke, hvem der vil verificere din påstand.

Hver verifikators afvisning forstørrer dit dokument og øger dets behandlingsomkostning — det er den første omkostningskanal (dokumentvækst). Hver ny verifikator opkræver et gebyr baseret på datamængde, dit omdømme, og hvor langt indholdet af din påstand afviger fra deres erklærede verifikationspolitik — det er den anden omkostningskanal (risikopræmie). Og hver iteration koster tid og energi — den tredje omkostningskanal.

■ Hvad verifikatoren tjekker, i rækkefølge

Når først en verifikator er udvalgt, evaluerer den en påstand i groft sagt fire ordnede trin — de billigste filtre først, de dyre indholdstjek sidst:

1. **Politik-gating.** Falder denne slags påstand overhovedet inden for det, verifikatoren offentligt verificerer? Hvis ikke, afvises anmodningen direkte.
2. **Autoritetstillid.** Er den autoritet, der har godkendt påstanden, tilstrækkeligt betroet under verifikatorens egen erklærede politik? En autoritet under verifikatorens tillidstærskel er grund til afvisning uanset påstandens indhold.
3. **Udstederens omdømme.** Opfylder udstederen de omdømmetærskler, verifikatoren har erklæret for denne type påstand? Lavt omdømme kan enten hæve gebyret eller udløse afvisning.
4. **Indholdstjek.** Kun når de tre første porte passerer, evaluerer verifikatoren selve påstanden — signaturer, intern konsistens, formel korrekthed, og hvor langt den afviger fra verifikatorens politik. Gebyret, der opkræves for dette sidste trin, afspejler den faktiske risiko, der tages.

Verifikatoren offentliggør den politik, der styrer hver af disse porte, så trinnene ligger ikke op til deres skøn — de er bundet af det, de allerede har erklæret. Afvigelse fra den offentliggjorte politik er i sig selv en påstand, der kan offentliggøres imod dem, og de betaler for den med deres omdømme.

Resultatet: at offentliggøre en troværdig og nyttig påstand koster næsten intet. At offentliggøre en radikal påstand koster mere. At offentliggøre en løgn bliver uoverkommeligt dyrt — du må iterere gennem verifikator efter verifikator, og hver eneste, der afviser dig, lægger omkostninger til. Markedet prissætter din påstand, og prisen fortæller dig, hvor du står i forhold til de fællesskaber, du færdes i.

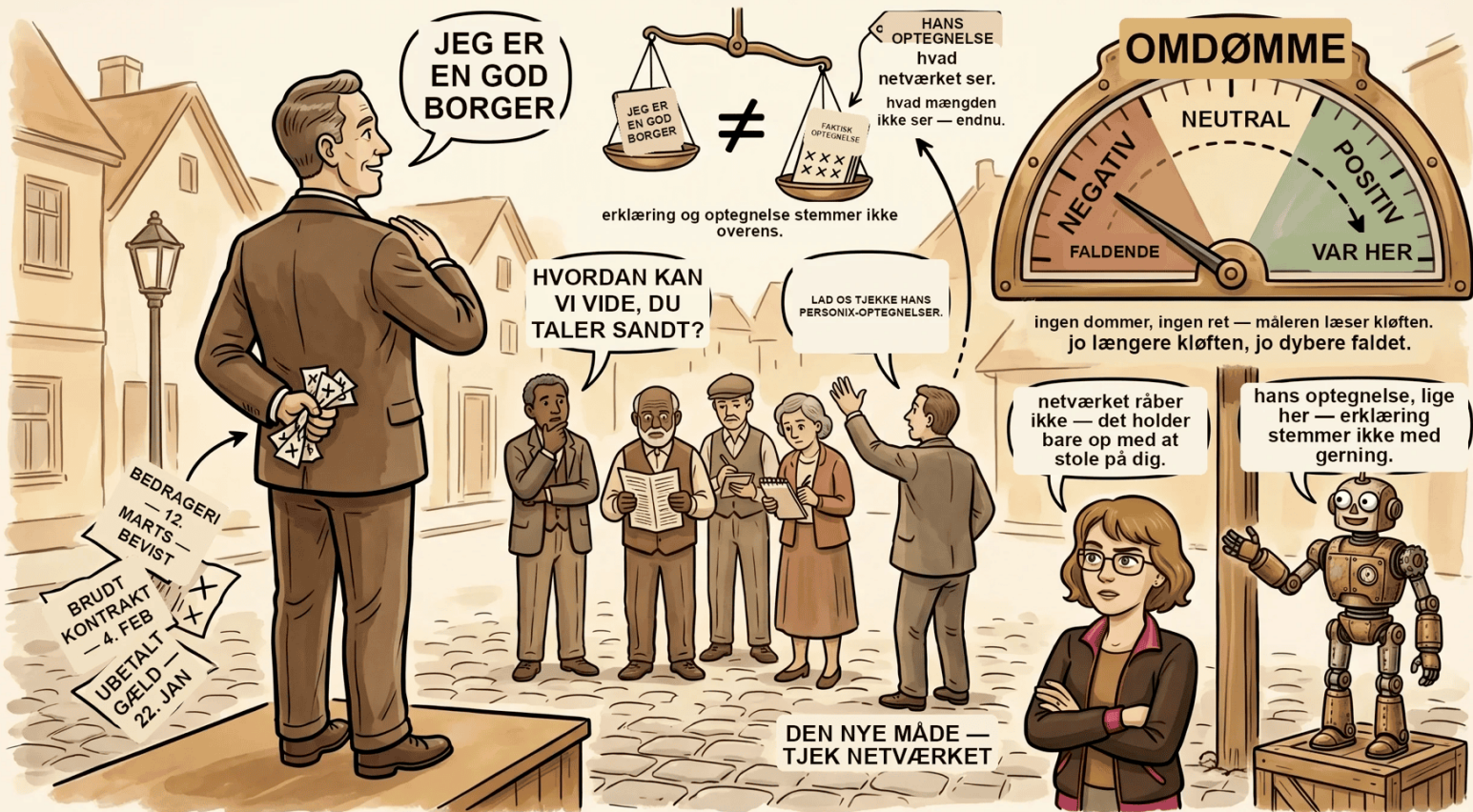
Det er ikke nok at erklære, at du overholder en regel, når du i virkeligheden ikke gør. I det tilfælde risikerer din DID offentliggørelsen af en negativ registrering, der afslører hykleriet — hvilket gør dig til en risiko for alle andre. Udfaldet bør være færre, men mere konsekvent fulgte regler, og en udrensning af den jungle af love og forordninger, som selv juridiske fagfolk knap kan navigere i.

Konsensus vs. ansvarlighed

For at netværket kan tjene som en værdifuld informationskilde, bør en DID ikke være for radikal — ellers vil de andre afvise den. Socialt pres vil søge ligevægt, og forsøg på at destabilisere den vil sandsynligvis blive straffet.

HYKLERI ER DEN DYRESTE ADFÆRD

NETVÆRKET SAMMENLIGNER STILLE DINE ORD MED DIN OPTEGNELSE — KLØFTEN ER SYNLIG FOR ALLE

ERKLÆR DET OG BRYD DET? KLØFTEN ER DEN DYRESTE ADFÆRD.

KUREN MOD HYKLERI

ERKLÆR DINE REGLER — LEV EFTER DEM, ELLER MARKEDET PRISSÆTTER DIG UD

JEG ERKLÆRER MIN POLITIK

alle kan læse mine standarder.
ingen dørvogtere, ingen hemmeligheder.

VERDEN HOLDER ØJE

verden skriver ned, hvad han faktisk gør.
hver dag lidt mere bevis i hans hovedbog.

I BUTIKKEN — DU BETALER FOR DIN EGEN OPTEGNELSE

hyklery straffes ikke af en autoritet — det prissættes af markedet.
hver almindelig service, du køber, bærer et tillæg formet af din egen optegnelse.

kunne vi kalde dette den sociale kontrakt — genoptegnet?

ingen autoritet påtvinger etikken — det gør prisen.
blødt pres, hver dag, mod det fælles gennemsnit, vi alle kan leve med.

LEV OP TIL DINE ORD — ELLER BETAL FOR DET. HYKLERI ER DET DYRESTE OMDØMME.

■ Antallet af stemmer er ikke det samme som en stemmes vægt

Juraj Karpiš siger, at “penge er erindringen om gode gerninger.” Jeg vil tilføje, at omdømme er erindringen om de dårlige.

Deraf følger, at meritokratisk fortjener den, der bidrager mere og ikke har noget dårligt omdømme, en større vægt af stemme i fællesskabet. Set gennem de bilaterale relationers linse: når jeg vejer, hvilke konsensuspres jeg skal imødekomme, går den største vægt til de relationer, hvorfra jeg henter den største økonomiske fordel. Ti mennesker, som jeg ikke har nogen aktiv handel med, vil påvirke mig langt mindre end én permanent forretningspartner. Dette paradigme er ikke begrænset til handel — det strækker sig til sociale, politiske og andre relationer.

Roles in the verification transaction and authorities

Oversigt over roller

Vi berørte allerede kort nogle af disse roller i kapitlet om netværket og dets grundlæggende egenskaber. Nu er tiden inde til at se på dem igen mere detaljeret og tilføje de yderligere, vi har brug for, for at gøre netværket mere robust. Hver verifikationstransaktion involverer flere roller — lad os se, hvordan de opfører sig.

■ Roller i en verifikationstransaktion

Hver verifikation involverer op til seks særskilte roller, opsummeret i tabellen nedenfor. De kan alle have deres egen DID i det decentraliserede omdømmenetværk.

Rolle	Beskrivelse
Udsteder	Den person, der offentliggør information til netværket — påstår, at noget skete (en DID blev skabt, redigeret eller opløst, en påstand, en given DID's politik osv.)
Subjekt	Den person, informationen handler om — påstandens adressat
Autoritet	En betroet enhed, der sætter sit navn på spil for påstandens kvalitet ved at undersøge den og enten gennemgå det fremlagte bevis eller aktivt indsamle det
Observatør	En uafhængig tredjepart, der fører optegnelse over, hvordan verifikatoren håndterer påstanden — og sikrer, at verifikatoren hverken forbliver tavs eller afviger fra den politik, de erklærede
Verifikator	En algoritmisk udvalgt deltager, der behandler transaktionen
Delegat	En person, der handler på vegne af en anden deltager

Udsteder

Vi har mødt udstederen før. Når nogen bliver forurettet eller vil udbrede en bedrift af egen tilblivelse, er det den person, der repræsenteres af DID'en, som udløser processen med at lægge den information

ind i netværket — fordi de har den primære interesse i at gøre det (motivationen er enten et ønske om oprejsning eller et ønske om at forbedre deres offentlige image).

Positive påstande

Positive påstande om mig selv kan jeg beholde, som både deres subjekt og deres udsteder, til de situationer, hvor jeg vil bruge dem (et diplom, et bevis for ydet tjeneste osv.). Det er her, en positiv påstand adskiller sig fra en negativ: at dele en verificeret negativ påstand er i hele fællesskabets interesse, hvorimod en positiv er i dens bærers interesse.

Autoritet

Autoriteten spiller en dobbeltrolle: den kan være en **revisor** (der verificerer bevisernes kvalitet, før en påstand offentliggøres) eller en **garant** (der sætter sit omdømme på spil for en påstands sandfærdighed). I begge tilfælde styrker den udstederens påstand. Disse to tjenester er adskillelige — en autoritet kan tilbyde den ene, den anden eller begge på én gang. Arbejdsantagelsen er, at de fleste tjenester leveret af autoriteter kan leveres på et frit markedsgrundlag. Det gælder selv på områder, der er svære at forestille sig privatiseret, såsom retsvæsen, hvor specialiserede tjenester — efterforskning, evaluering af beviser, helt til tjenester, der i dag leveres af centraliserede hære (strategisk planlægning, standardiseret træning, indkøb og lagerforvaltning osv.) — kan leveres effektivt af markedsaktører. Der er næppe noget, der efter en omstrukturering ikke kunne gøres mere effektivt af frimarkedsincitamenter.

UDSTEDEREN — DEN DER SKRIVER PÅSTANDEN

FORFATTER · SIGNERER · SÆTTER SIT EGET OMDØMME PÅ SPIL

HVAD UDS TEDEREN GØR

1. Skriver påstanden med sine egne ord
2. Indsaml er bevis fra den virkelige verden til at underbygge den
3. Signerer med sin egen DID og sender til sin valgte autoritet
4. Bøtaler udgivelsesomkostningen
5. Lever med konsekvenserne, hvis de lyver

MIT OMDØMME

Hvis dette er falsk, falder min nål.

Mit navn står på dette. Jeg må hellere være sikker — og medbringe bevis.

Enhver kan tale. Løgne koster taleren.

MIN PÅSTAND
Jeg sa dette sike. Jeg er villig til at stå bag det.
signatur
jeg er villig til at stå bag det

signeret med min DID

NÆSTE TRIN
bed en autoritet vurdere beviset og signere påstanden

Udstederen er forfatteren. Deres navn står på det.

* Enhver med en DID kan være udsteder. Kravet er mod og ansvarlighed, ikke en licens.

■ Autoriteten, udstederen og observatøren må aldrig være verifikator af deres egen sag.

Algoritmisk udvælgelse af verifikatoren garanterer uafhængighed. Ingen kan verificere deres egen påstand eller en påstand, hvori de har en direkte interesse. Dette er en af de grundlæggende regler, som hele DID-fællesskabet har en interesse i at opretholde.

De følgende grafikker viser komplementære syn på bredden af den aktivitet, autoriteter dækker (udtrykket “autoritet” kan læses ombytteligt med “tjenesteudbyder”).

GUIDEN — HJÆLPER DIG MED AT NAVIGERE EFTER DINE VÆRDIER

DYB ANALYSE BAGVED · ENKEL VEJLEDNING FORAN

GUIDE

FØLGER AF
DENNE GUIDE
— FØRNYES
ÅRLIGT

for eksempel: hvem
der kan være guide

- et politisk parti eller en bevægelse, der udgiver en politikskabelon
- et uafhængigt revisionsfirma, der udgiver samlede fund
- et tjenesammenligningsbureau
- en omdømmeaggregator (økonomisk · erhverv · nabolag · trafikikkerhed)
- en journalist-anmelder eller forbrugeranmeldelsestjeneste

MIN ANALYSE

Arbejdsnoter — ikke til klienter

offentligt
forbrug -
omdirigeret

Jeg gør det komplekse arbejde.
Du får den enkle anbefaling —
kun hvis du deler mine værdier.

	udbydere
1	70M ★★★★★
2	70M ★★★★★
3	70M ★★★★★
4	70M ★★★★★

TIL DIG — HVAD DET BETYDER

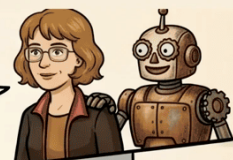
Samlet for at maksimere din fordel

- flyt forbrug hertil, spar der
- støt udbydere, der består mine tests
- tag denne politikskabelon i brug

Og hvad præcist får
jeg for mine penge
— hvilke analyser
og hvilke
oversigter?

Hun samler den komplekse
verden til anbefalinger.
Følgere stemmer med deres
opmærksomhed — forlad når
som helst, skift til en anden.

Bundet af, hvad de offentligt står for. Din tillid er deres valuta.

* Du kan forlade når som helst og skifte til en anden guide. Din tillid er ikke låst inde.

* Guiden kan også signere nogle påstande selv — udgivet, men ikke hovedhistorien her.

■ Autoritet som en inkognito-observatør

En velrenommeret autoritet — tænk på en notar, hvis forretning udelukkende afhænger af deres track record — kan ved siden af hovedfunktionerne (revisor / garant) tilbyde en tredje: rollen som inkognito-observatør under verifikationen. De fører en tidsstempelt optegnelse af den indsendte påstand, så verifikatoren ikke i det stille kan lade den falde. Observatørrollens mekanisme beskrives yderligere i afsnittet om observatørrollen.

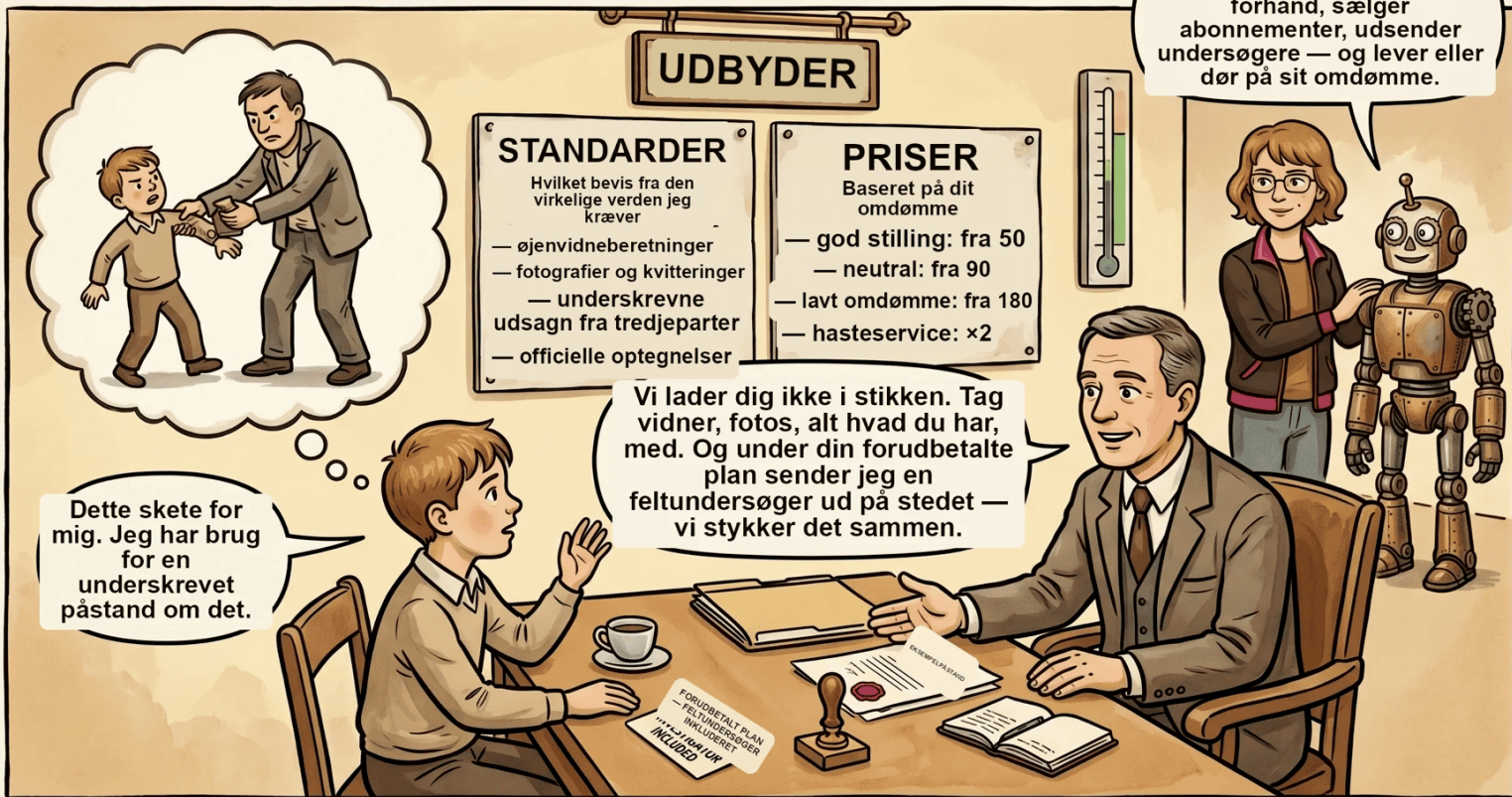
Verifikator

Enhver DID kan fungere som verifikator, enten direkte eller gennem verifikationsrettigheder delegeret til en tredje DID. For at jeg — eller min delegat — skal kunne verificere, bør jeg være tilgængelig på netværket (online). Ikke alle vil forpligte sig til det, og derfor kan en DID-registrering opliste, i prioriteret rækkefølge, de stedfortrædere, der vil udføre funktionen på dens vegne, mens den er offline.

Hver DID, der er aktiv i netværket, erklærer offentligt sin egen politik. Gennem de regler, der er defineret i den politik, bedømmer den under verifikationsprocessen modpartens omdømme samt indholdet og formen af den påstand, som udstederen har markeret til offentliggørelse i omdømmenetværket. En del af politikken er den beregningsformel, der bruges til at udregne gebyrer for verifikationstjenester. Når det er på plads, venter jeg — på tværs af et statistisk stort antal påstande, der strømmer gennem netværket — på, at netværkets algoritme trækker mig på udstederens side og tildeler mig, i en given iteration, at verificere den information, der udstedes. Udstederen kan på forhånd beregne, hvordan en korrekt opførende verifikator ville reagere, men kan ikke undgå faktisk at kontakte dem (eller deres

UDBYDEREN — DRIVER EN PÅSTANDS-SIGNERINGSTJENESTE

UDGIVNE STANDARDE · UDGIVNE PRISER

Bundet af, hvad de offentligt erklærer. Omdømmet gør resten.

* Udbyderen har også sin egen politik — hvornår de accepterer, hvornår de afviser, hvordan de refunderer. Den er udgivet, men den er ikke hovedhistorien her.

stedfortrædere); iterationen med den udvalgte verifikator skal gennemføres af udstederen, selv når de på forhånd ved, at den ikke vil passere.

Hvordan ved vi, at udstederen kører verifikatorudvælgelses-algoritmen over det korrekte sæt af kandidat-verifikator-DID'er? Sammen med sin offentligt erklærede politik offentliggør hver DID også den aktuelle liste over identifikatorer for sit sociale netværk inden for omdømmenetværket. Hvis en udsteder definerer sit sociale netværk som en social boble, der blot genlyder og forstærker dens egne synspunkter, vil information offentliggjort gennem den næppe blive modtaget bredere af andre fællesskaber. Det faktum, at det lykkes mig, til høj pris, at skubbe en radikal påstand ind i netværket, indebærer ikke, at jeg, når jeg bedømmer modpartens omdømme, vil tillægge den nogen vægt. Nogle påstande bliver jeg af mit fællesskab skubbet til at tage i betragtning (domme og restriktioner pålagt lovovertrædere); andre er helt op til mig — jeg beslutter selv den økonomiske værdi af at inkludere eller ekskludere et givet informationsstykke.

Subjekt

De, som informationen offentliggjort i omdømmenetværket vedrører, er dens bærere, eller om man vil, dens subjekter. Incitamenterne i omdømmenetværket er sat op, så subjektet har al mulig grund til at opføre sig korrekt og fair efter sine egne regler, og bliver af fællesskabet skubbet mod en gylden middelvej for regeloverholdelse. De har endda et incitament til at opføre sig mere moralsk, end deres erklærede regler kræver — forudannoncerede politikker udelukker ikke, at fællesskabet når frem til en konsensus om at anvende en eller anden vurdering eller foranstaltning med tilbagevirkende kraft. Fra denne vinkel er omdømmenetværkets alternativ til en retsorden, som man kunne forvente, mere drevet af reglernes ånd end af deres bogstav.

VERIFIKATOREN — BEDØMMER PÅSTANDEN MOD UDGIVEN POLITIK

FIRE PORTE, I RÆKKEFØLGE. BILLIGE FILTRE FØRST.

Han får ikke lov at være kreativ. Han skal gøre, hvad hans politik siger.

Hans egne regler. Offentlige. Han kan ikke stille og roligt ændre dem.

VERIFIKATIONSPORTE — I RÆKKEFØLGE

1. POLITIKAFGRÆNSNING

Verificerer jeg overhovedet denne slags påstand?

2. AUTORITETSTILLID

Er autoriteten over min tærskel?

3. UDSTEDERS OMDØMME

Opfylder udstederen min omdømmebar?

4. INDHOLDSTJEK

Signaturer, konsistens, afvigelse fra politik

KAN IKKE VÆRE:
udsteder,
autoritet,
observatør eller
subjekt.

VERIFIKATORENS
OMDØMME

AFVIG FRA POLITIK
→ OMDØMME
FALDER → INGEN
FREMTIDIGE VALG

HVAD VERIFIKATOREN GØR

1. Filtrerer efter sine udgivne politikporte (i rækkefølge)
2. Tjekker autoritetstillid, derefter udstederens omdømme
3. Evaluerer påstandens indhold kun hvis portene består
4. Opkræver et gebyr proportionalt med risikoen
5. Sætter sit eget omdømme på spil ved hver beslutning

GEBYR
RISIKO $\propto$

mere risiko → større gebyr

Billige filtre først. Dyrt indholdstjek sidst.

Verifikatoren er bundet af de regler, han selv udgav — og af det omdømme, han står til at miste.

SUBJEKTET — DEN SOM PÅSTANDEN HANDLER OM

MODTAGER DEN · KAN IKKE TIE DEN IHJEL · KAN SVARE PÅ DEN

Subjektet har intet veto — kun retten til at svare.

* En modpåstand er selv en påstand — subjektets omdømme står på spil for det, de siger i svaret.

Observatør

Observatørrollen fjerner verifikatorens incitament til at bøje reglerne. I situationer, hvor en verifikator ikke bryder sig om udstederens eller autoritetens anmodning, kunne de simpelthen forblive tavse — undlade at svare og blokere den algoritmiske sekvens. Observatøren — eller et sæt observatører — sætter sit omdømme på spil for at dokumentere, hvordan verifikatoren blev forespurgt. Hvis verifikatoren forbliver tavs på trods af en erklæret politik, der siger det modsatte, kan de dømmes for at overtræde protokollen.

Mekanismen: tidsstempel og challenge-kode

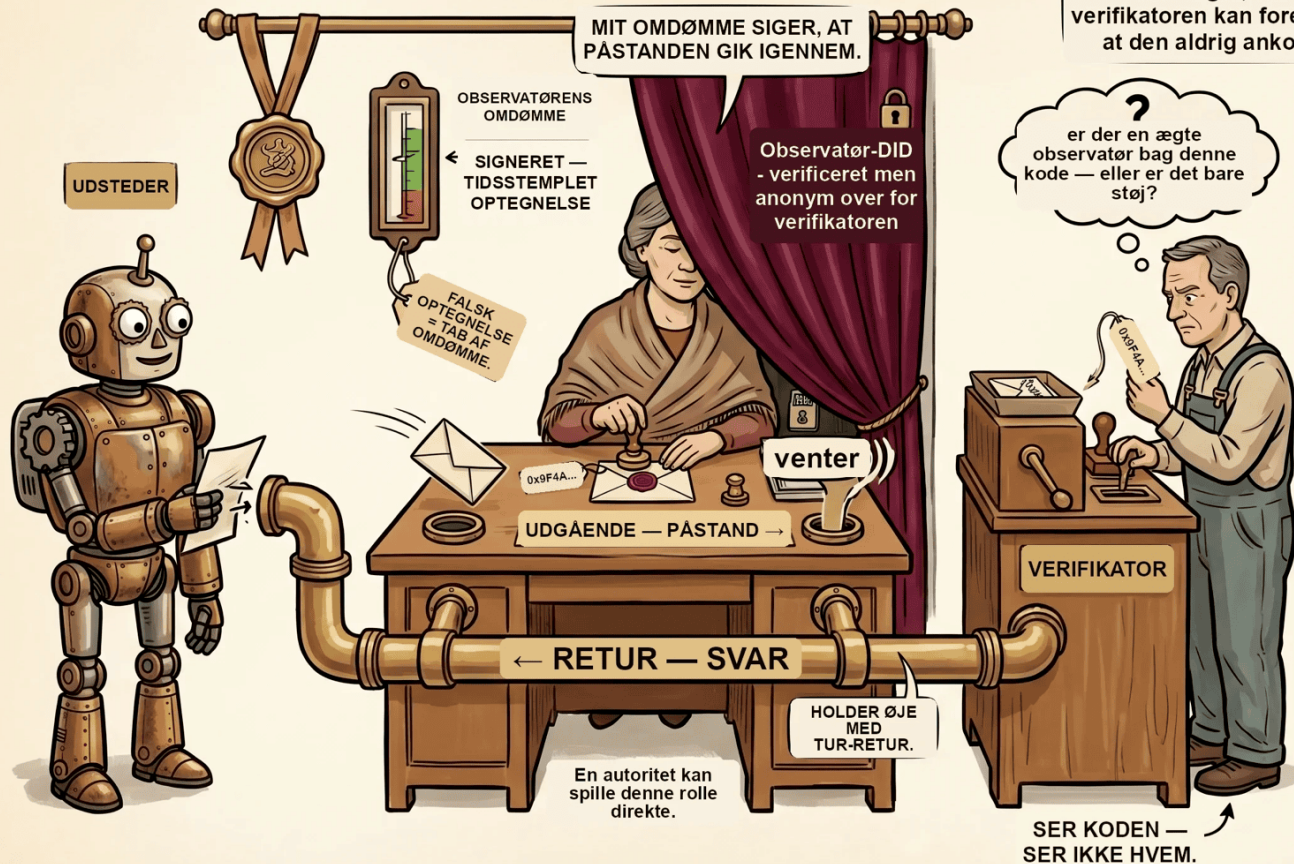
Før du sender en påstand til verifikatoren, dirigerer du den gennem observatører — folk, du stoler på, eller specialiserede observatør-tjenesteudbydere, der opkræver et lille gebyr. Hver observatør modtager din indsendelse, tidsstempler den, signerer, at de så den gå ud, og genererer en challenge-kode — en kryptografisk hash af deres signatur. Koderne føjes til din anmodning. Verifikatoren ser dem, men aner ikke, hvem observatørerne er, eller om koderne overhovedet er ægte. Observatører fungerer således som mellemlid mellem udstederen og verifikatoren og holder en uafhængig optegnelse over, at påstanden blev indsendt, og hvad den indeholdt. Der kan være nul til N af dem.

Når verifikatoren opfører sig ærligt — accepterer eller afviser i overensstemmelse med sin erklærede politik — forbliver koderne uigennemsigtige. Ingen bliver eksponeret.

Men hvis verifikatoren forbliver tavs på trods af en imødekommende politik, eller svarer på en måde, der modsiger det, de offentliggjorde, holder du de oprindelige observatør-signaturer. Du kan offentliggøre dem som stedfortrædende vidnesbyrd om, at påstanden blev indsendt, og at verifikatoren ikke fulgte protokollen. Enhver kan verificere, at signaturerne matcher challenge-koderne.

OBSERVATØREN — EN PROXY DER VIDERESENDER PÅSTANDEN OG HOLDER ØJE MED TUR-RETUR

VERIFIKATOREN TALER MED HENDE. VERIFIKATOREN LÆRER ALDRIG, HVEM HUN ER — ELLER OM NOGEN OVERHOVEDET HOLDER ØJE.

- HVAD OBSERVATØREN GØR**
1. Modtager påstanden fra udstederen
 2. Stempler den med sit eget segl; stemplet er den tidsstemplede optegnelse
 3. Videre sender den til verifikatoren på udstederens vegne
 4. Holder øje med, om svaret kommer tilbage, og hvad det siger
 5. Udgiver sin signatur kun hvis verifikatoren opfører sig forkert — hendes omdømme er garantien

fodnoter

* Der er ingen observer, der observerer bag enhver forespørgsel. Verifikatoren ser kun uigenkendsaglige koder og ved aldrig, om en ægte observatør holder øje, eller om det bare er støj. Den usikkerhed er incitamentet til at opføre sig ordentligt.

* Symmetrisk kan verifikatoren dirigere svaret gennem sin egen observatør — samme trick, modsat retning.

Anonym over for offentligheden, ansvarlig over for netværket. Verifikatoren ser koden, aldrig observatøren.

Pointen: du behøver ikke rigtige observatører

Og her er den mest elegante del: **du behøver slet ikke rigtige observatører.** Du kan generere tilfældige tal, der ligner challenge-koder til forveksling. Verifikatoren kan ikke se forskel — de er nødt til at kaste terningerne om, hvorvidt de vil risikere deres omdømme. Bag hver anmodning, de modtager, kunne der være en respekteret observatør, der ser med inkognito — eller det kunne være ren støj. Verifikatoren ved det ikke. Og den usikkerhed er mekanismen.

Omkostningen ved at opretholde ærligt pres: næsten nul (tilfældige tal er gratis). Den potentielle omkostning ved uærlighed for verifikatoren: katastrofal. Ærlig adfærd tilskyndes, selv når ingen faktisk holder øje.

Systemet fungerer, fordi alle er en smule paranoide. Usikkerhed er billigere end overvågning.

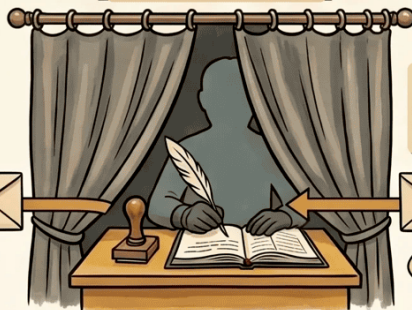
BLUFFET DER HOLDER VERIFIKATOREN ÆRLIG

EN ÆGTE OBSERVATØR OG ET TILFÆLDIGT BLUFF SER ENS UD FRA VERIFIKATORENS BORD

UDSTEDER — KAMILA

ÆGTE OBSERVATØR

VERIFIKATOR

nogen holder optegnelse over, hvad jeg gør her? det ved jeg ikke — så jeg opfører mig ordentligt.

UDFORDRINGSKODE
— HASH AF
TIDSTEMPLET
OPTEGNELSE

SIGNERET
UDFORDRING

verifikatoren kan ikke skelne en ægte optegnelse fra et bluff. Ærlig adfærd er det eneste sikre bud.

UDSTEDER — BLUFFER

INGEN OBSERVATØR

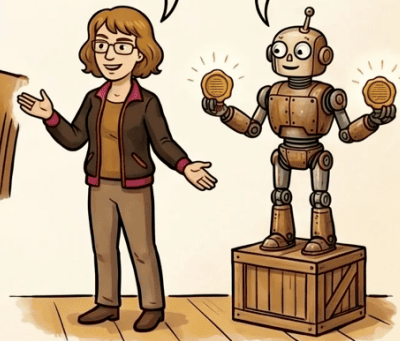
VERIFIKATOR — SAMME ADFÆRD

nogen holder optegnelse over, hvad jeg gør her? det ved jeg ikke — så jeg opfører mig ordentligt.

verifikatoren kan ikke skelne dem fra hinanden.

hvem kan se forskel?

omkostning ved ærlighedspres: nær nul — tilfældige tal er gratis.

omkostning ved at blive taget i at tie en påstand ihjel: katastrofal — omdømme ødelagt.

USIKKERHED ER BILLIGERE END OVERVÅGNING.

■ Flere verifikatorer i en enkelt iteration

En forstærkende ledsageregulering for verifikator-tilgængelighed kan være en algoritmisk udvidelse, der i en enkelt iteration returnerer et sæt kandidat-verifikatorer i stedet for blot én.

Delegering

Civilisationen har bygget sin økonomiske vækst på kapaciteten til arbejdsdeling og specialisering. Verden i al sin pragt er kompleks, og vores chancer for at begribe den i al dens kompleksitet er tæt på nul. Den naturlige udvej er at delegerer en bred vifte af aktiviteter, der understøtter et komfortabelt liv, til specialiserede udbydere, som sparer os tid, energi og penge, og lader os til gengæld specialisere os — i at levere de tjenester, vi er bedst til, eller som markedet værdsætter højest i os.

Den samme delegeringslogik strækker sig ind i omdømmenetværket. I kapitlet Frihed–totalitarisme-kontakten (og delegering) fastlagde vi principperne for at værne om et frit samfund ved at begrænse antallet af påstande, der kan offentliggøres i netværket inden for et givet tidsvindue (tænk, forenklet sagt, på lave encifrede publikationsrettigheder om året, så samfundet forbliver maksimalt frit). Dette princip kan udvides til flere dimensioner. Vi behøver ikke kun at have ét tal — vi kan have flere grænser, der gælder for forskellige typer påstande. Vi kan bruge et andet tal til at flage andres hykleri end til forseelser i forretningsforhold, og lad os sige, at en ændring af DID-dokumentet såsom en adgangskodeændring er noget, fællesskabet næppe overhovedet vil bekymre sig om, og så videre. Det hele afhænger af, hvordan fællesskabet over evolutionær tid definerer, hvad der tjener dets interesser i at finde den rette balance mellem dets målniveau for frihed og ansvarlighed.

Hvorfor bør antallet af publikationsrettigheder, som fællesskabet tildeler mig, være lille nok? At flage en DID (subjekt) med en negativ påstand ødelægger omdømme, som tog lang tid at opbygge, og skaden varer ved. Et ødelagt omdømme står over for en skala af eskalerende sanktioner fra fællesskabet for hver yderligere eller gentagen forseelse, helt til den fuldstændige eliminering af den forstyrrende enhed (det ekstreme tilfælde). En eksponentielt eskalerende straffeskala har ikke brug for en stor mængde påstande, forudsat at de er bakket op af verificerbare beviser. Dette gælder for den fredelige stabile tilstand, når samfundet ikke rystes af en katastrofe (ekstern eller intern).

For hændelser med meget lav sandsynlighed er den statistiske hyppighed volatil, når den anvendes på et individ. På tværs af fællesskabets befolkning er den ikke. Det er værdien af at delegere sine publikationsrettigheder til specialiserede aggregerende autoriteter, som — meget lig gensidig forsikring i tilfælde af et tab — bruger din ret og anvender den på dine vegne. Lad os tale mindre abstrakt og give et par eksempler: - at opdage og bekæmpe organiseret kriminalitet - at håndhæve handelsaftaler - at forvalte privilegier (beviser for uddannelse, erhvervelser / afhændelser af aktiver osv.) - og så videre

DELEGATEN — EN PÅSTANDSTJENESTE DU ABONNERER PÅ

DELEGÉR DET, DU IKKE SELV KAN HÅNDTERE · BEHOLD DET, DER BETYDER NOGET FOR DIG

Udliciter det, du ikke selv kan håndtere. Bliv i loopet. Træk rettighederne tilbage når som helst.

* Hvis delegaten handler uden for det aftalte omfang, påvirkes både deres omdømme og dit offentligt.

■ Hvordan “publikationsrettigheder” faktisk fungerer

Grafikken for delegaten viser publikationsrettigheder som fysiske tokens for klarhedens skyld, men i systemet eksisterer der ikke noget sådant objekt. Hvad der faktisk sker, er dette: politikkerne hos de mennesker, du vil forblive i god status hos — dit fællesskab — aggregerer til en emergent regel om, hvor mange påstande om året de vil acceptere fra dig som relevante, før de begynder at behandle dig som støj. Loftet eksisterer, så netværket ikke drukner i trivielle “hvad nu hvis”-påstande og forbliver så frit, som fællesskabet ønsker det (signal bevaret ved at begrænse mængde).

Du læser, hvad dit fællesskab tillader dig. Der er et interval, med en vis spredning afhængigt af, hvilke mennesker du vægter højest. Du beslutter så — inden for den tilladelse — hvor mange påstande du selv vil offentliggøre, og hvor mange du vil delegere til professionelle tjenester, der vil offentliggøre på dine vegne kun, når hændelser falder inden for deres område. Det er det, der holder dig i god status uden at tvinge dig til at indgive en påstand for hver bagatel, der sker dig.

“Tokens” i grafikken er en visuel stedfortræder for denne læs-og-beslut-løkke, ikke en bogstavelig genstand.

Det er værd at kunne tilbagekalde delegerede publikationsrettigheder i omdømmenetværket. Dette kan gøres til enhver tid, så længe delegaten endnu ikke har brugt den delegerede ret.

Kommunikation mellem roller

Grafikken nedenfor opsummerer, hvordan rollerne forbinder sig i et reelt tilfælde — fra udstederens indsendelse af en påstand til offentliggørelse i omdømmenetværket.

Den emergente samfundskontrakt — politik

Indtil videre har vi beskrevet, hvordan påstande verificeres, og hvilken rolle hver enkelt spiller. Nu vender vi os mod, hvordan tusindvis af individuelle politikker bliver til noget, der fungerer som en reel samfundskontrakt. Intet, der minder om venstrefløjens drømme om en samfundskontrakt og påtvunget solidaritet.

Hver deltager erklærer sin egen politik baseret på sin moral (policy) — hvad de anser for acceptabelt, og hvordan de reagerer på andres specifikke adfærd. Aggregatet af alle politikker på tværs af netværket kendt af en given DID (fællesskabet) frembringer emergent etik — observerbare normer, som ingen designede. Disse emergente normer, understøttet af bilaterale prissignaler, danner en målbar samfundskontrakt: ikke et teoretisk konstrukt, som ingen underskrev ved fødslen, men empirisk observerbare regler bakket op af faktisk adfærd.

■ Samfundskontrakten

Folk diskuterer, om “samfundskontrakt” ikke er et oxymoron. Ingen underskriver noget, og alligevel påberåbes den for at retfærdiggøre lovgivnings- og udøvende handlinger i centraliserede samfund.

En fænomenologisk analyse af interaktioner i et decentraliseret netværk kunne afsløre visse emergente regler — globale eller lokale. Hvad skal vi kalde disse bredt delte normer? En samfundskontrakt? Ligesom med fællesskaber kan et fællesskabs samfundskontrakt ikke observeres og afgrænses præcist — hver vinkel på fællesskabet giver en anden samfundskontrakt.

■ Værdibaseret politik

Det er tilsvarende misvisende at behandle “værdibaseret politik” som grundlaget for beslutningstagning. Værdier er mere som fænomenologiske klynger af regler, der almindeligvis foretrækkes på et givet tidspunkt. De udvikler sig, og de er ikke konstante over tid.

POLITIKKER MØDES. HOLDNINGER DANNES.

ERKLÆREDE REGLER SÆTTER DAGENS PRIS — RABAT FOR OVERENSSTEMMELSE, MALUS FOR AFVIGELSE

NÅR POLITIKKER STEMME OVERENS

Samme varer, to priser.
Erklæringer — ikke omdømme — afgør det.

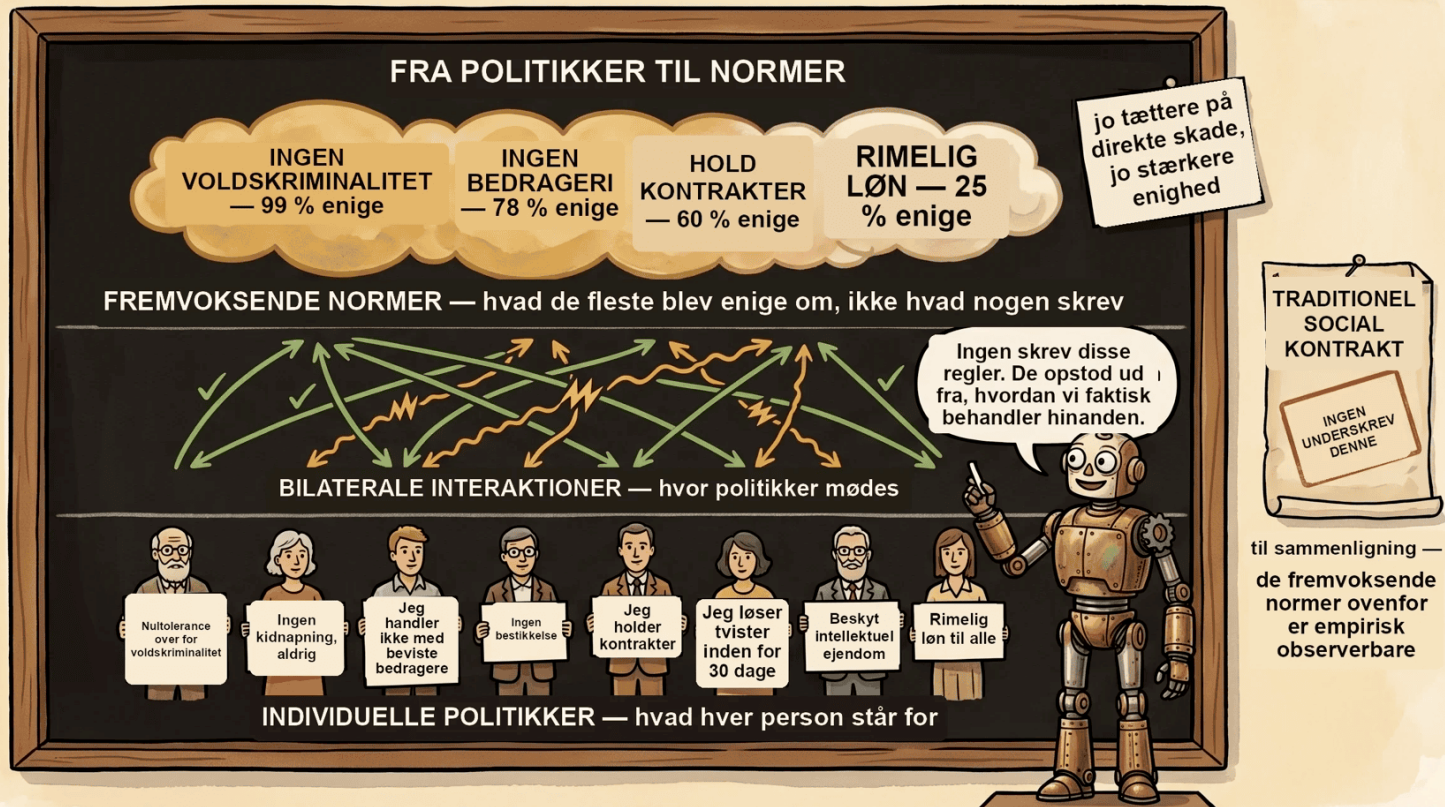
NÅR POLITIKKER AFVIGER

Når to politikker mødes i handel, bliver deres overensstemmelse prismodifikatoren.

* Dette handler ikke om omdømme. Det handler om, hvad hver person offentligt erklærede — og nu forventes at holde.

HVORDAN ETIK OPSTÅR FRA INDIVIDUELLE POLITIKKER

Etik er ikke designet. Den opstår ud fra, hvordan vi faktisk behandler hinanden.

* Hver individuel politik er en afspejling af den persons moral — formet af pres for at tilpasse sig deres fællesskab og miljø.

At give information om dig selv

Når to DID-subjekter, der ikke kender hinanden, indgår i et økonomisk forhold, kan vi på den anden parts vegne signere en anmodning til vores eget fællesskab om at give information om os. Dette er dog en meget naiv forestilling om, hvad fællesskaber er. De er ikke lukkede mængder — en enkelt DID kan være deltager i flere fællesskaber.

Et fællesskab er mere et fænomenologisk fænomen set fra en given deltagers perspektiv, der manifesterer sig i deres sociale netværk; det er ikke noget, det altid giver mening at afgrænse eksplicit. En landsbys indbyggere kan danne et fællesskab, men en person, der kun kommer der i weekenderne, kan også tilhøre et andet fællesskab i den samme landsby. Et fællesskab kan også være et fodboldhold sammen med dets fans, dets officials og familierne til alle involverede. En nation eller en stats borgere kan også danne et fællesskab eller fællesskaber. At se på en DID fra forskellige vinkler kan give forskellige (og ofte intuitive) syn på fællesskaber.

DID'er ved grænserne er således broer mellem fællesskaber, og — ligesom i det virkelige liv — spiller de en rolle i at give information om medlemmer af andre fællesskaber, hvad enten det er på amatørniveau eller et professionelt, såsom en autoritet, der specialiserer sig i at forbinde folk og aggregere information om risikable DID'er.

Nogle typer information i DID-netværket egner sig godt til ubetinget gensidig udveksling (voldskriminalitet, svindel osv.). Andre typer information kan et fællesskab dog behandle som begrænset til brug inden for fællesskabet (svarende til statsborgerskab, tjenester ydet fællesskabet osv.). Hvorvidt sådan information kan udbredes, afhænger af de erklærede politikker hos fællesskabets medlemmer.

Et fællesskab vogter sit privatliv inden for sin egen kreds og udveksler til gengæld gensidigt gavnlig information på et ubetinget grundlag.

Forbrydelse og straf

Forbrydelse og straf

Vi ved, hvordan netværket fungerer: hvordan registreringer skabes, hvem der verificerer dem, hvordan verifikatorsvindel afskrækkes. Ét spørgsmål står tilbage — hvad sker der, når nogen faktisk forvolder en anden skade?

■ Hvor meget afhænger vi af hinanden?

Vi står alle på denne store verdens scene, og hvad end der finder sted her, angår os alle.

Jan Amos Comenius (Verdens labyrint og hjertets paradis)

Der kan være mange grunde til at tilslutte sig eller afvise et omdømmenetværk. Jeg mener dog, at et aspekt af den menneskelige natur — ofte betragtet som mørkt — kan tjene et godt formål. Jeg taler om det menneskelige behov for at føle en fornemmelse af oprejsning i mødet med opfattet uretfærdighed.

Oprejsning, retfærdighed, hævn — vi forbinder dem med negative følelser. For at samfundet kan hænge sammen, må vi i det mindste foregive, at oprejsning leveres gennem centraliserede institutioner; ellers ville individer ikke føle sig forbundet med det samfund, de lever i. I gennemsnit har vi brug for at tilhøre et hold og at stole på det. Når nogen skader en anden, ser samfundet på, hvordan oprejsning vil

blive leveret og i hvilken grad. Noget kontroversielt hævder jeg, at det ofte i historien — og nu — ikke har haft betydning, om processen mod den anklagede var ren; det, der betød noget, var, at samfundet så *nogen* blive straffet. Det opfyldte sin funktion (talrige justitsmord og modviljen mod at genåbne gamle sager fortæller den historie tydeligt nok). Ofrets og de efterladtes synsvinkel er kun sekundær. Det, der betyder noget først, er signalerne til resten af samfundet, for uretfærdigheder er ikke så almindelige, at de optræder i hvert individs dag.

Et decentraliseret omdømmesystem ville lade offentligheden se direkte og indirekte beviser (reviderede og ureviderede). Samfundet kunne evaluere informationen — på egen hånd eller gennem frimarkedstjenester specialiseret i sådan vurdering — og beslutte, baseret på kvalitative og kvantitative signaler, hvilke foranstaltninger der skal anvendes over for subjektet (eller endda over for forfatteren eller den verificerende autoritet).

Hvad er straf? Det er en form for ydmygelse af den formodede gerningsmand gennem tabet af deres privilegier — så både offeret og samfundet føler, at skadelige handlinger ikke betaler sig. Dette er det væsentlige punkt: skadelig eller farlig adfærd må ikke betale sig, og samtidig skal den give en fornemmelse af oprejsning til både ofrene og resten af samfundet/fællesskabet.

Skal en sådan straf administreres af en central autoritet? Hvad nu hvis alle på forhånd kunne erklære, hvordan de vil reagere på bestemte handlinger? Jeg kan naturligvis ikke fuldbyrde straf på en andens ejendom. Men jeg kan erklære, at jeg vil stille min ejendom til rådighed for et udvalgt sæt af udøvende autoriteter med det formål at straffe gerningsmanden, skulle overtræderen betræde mine domæner. Og jeg kan erklære dette offentligt, så andre kan vurdere min tilgang.

Og her træder proportionalitetens prismekanisme ind. Hvis jeg erklærer hårde straffe for mindre forseelser, prissætter netværket min ekstremisme: andre vil finde mig uforholdsmæssig, og mine verifikationsomkostninger vil stige — færre mennesker vil ville handle med mig, eller kun til værre

priser, og færre verifikatorer vil acceptere mine registreringer til en rimelig pris. Hvis jeg omvendt er for eftergivende, vil fællesskabet se mig som en risiko. Hvis jeg tolererer svindel, vil fællesskabet sandsynligvis være eftergivende over for gerningsmænd bag handlinger, der berører mig — for at give mig en smagsprøve på min egen medicin.

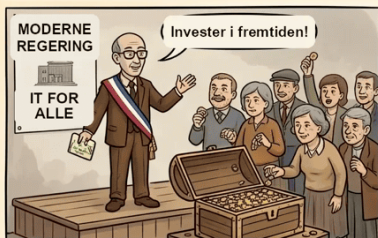
Retfærdighed ophører med at være et luksusgode. Når nogen skader dig, er det overkommeligt at registrere uretten, registreringen er permanent, og konsekvenserne for overtræderen er reelle.

Detektion af hykleri

At erklære en politik er ikke nok — hvis jeg erklærer, at jeg følger en regel, men min adfærd afviger fra den, er kløften en omdømmemæssig byrde. Netværket skelner ikke mellem “brød loven” og “brød sit eget ord” — begge er målbare signaler. Hykleri er dyrt, og jeg kender ikke noget mere irriterende rødt klæde.

ÉN FÆLDE. ÉN VEJ UD.

INSIDEREN VINDER ALTID KONTRAKTEN — INDTIL NETVÆRKET LADER FOLK KØBE DIREKTE, INGEN TILLADELSE NØDVENDIG.

Offentligheden er enig i, at et nyt offentligt IT-system er nødvendigt, betalt af budgettet, betalt af skatter.

Bag lukkede døre udformer indkøbssagsbehandleren og insideren udbuddet, så det passer til et firma. En kuvert skifter hænder.

Sagsbehandleren trækker på skuldrene. Hans lomme buler af bestikelse.

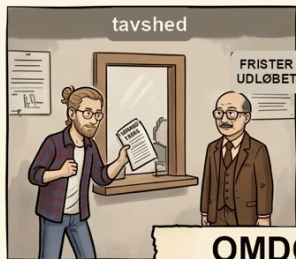

Kontrakten tildeles. Insidereren har licensen — men ingen dygtighed og ingen respekt for arbejdet.

Insidereren besøger naboen. Det 'venlige tilbud' er den mindste krume.

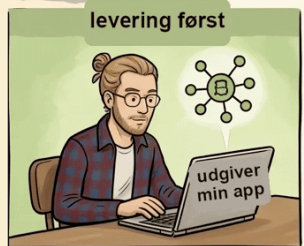
1. TRADITIONEL

Klage, tavsshed, frister, advokat. Fælden er indbygget i selve reglerne.

2. OMDØMMENETVÆRK

Han leverer først. Folk finder appen og bruger den. Hver taknemmelig bruger betaler en smule. Et anstændigt udkomme. Ingen central autoritet at bestikke.

To veje. Fælden er i reglerne. Vejen ud er at omgå reglerne helt.

* Når reglerne er skrevet af insideren, er det at klage inden for reglerne fælden — selv bøderne føres tilbage ind i det næste riggede udbud. Omdømmenetværket er vejen ud: borgere finder produktet, betaler skaberen direkte, og fællesskabet giver den eneste licens, der betyder noget — tillid optjent ved levering.

■ Kvantitet vs. kvalitet — at bryde skyldens binære paradigme

I centraliseret retsvæsen er skyld binær: 0 eller 1, skyldig eller ikke skyldig. I et omdømmenetværk er det, der tæller, ikke om skyld er bevist, men akkumuleringen af signaler.

En enkelt ubevist beskyldning om tyveri mod den anklagede vil sandsynligvis ikke vække megen årvågenhed — men den vil vække årvågenhed over for anklageren. Flere indirekte indikatorer fra forskellige uafhængige kilder begynder dog at bære vægt. Det, der betyder noget, er ikke bare kvantiteten, men også kvaliteten: vidnernes uafhængighed (forskellige mennesker, forskellige kontekster), mønsterkonsistens (en tilbagevendende type mistanke), tidsmæssig korrelation.

Omvendt kan hyppige grundløse beskyldninger, der gentages fra den samme udsteder mod forskellige målsubjekter, blive evalueret som bagvaskelse — og anklagerens omdømme betaler prisen.

HVORDAN BEVIS HOBER SIG OP

“én isoleret påstand”

én påstand alene — for tynd til at handle på. Ingen af siderne fordømt.

“et mønster”

fem uafhængige kilder
— et mønster opstår.

“overvældende vægt”

tyve uafhængige kilder
— overvældende vægt.

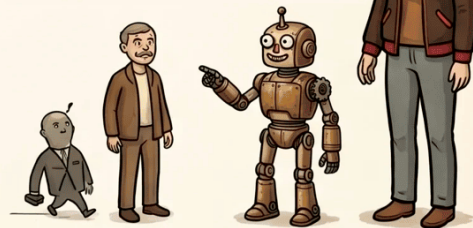

at udbrede den samme påstand uden bevis — når fællesskabet intet ser, er det bagvaskelse, og det koster anklageren.

Uafhængighed er alt. En stemme gentaget er støj. Mange stemmer fra forskellige steder er et signal.

én anklager der peger på alle — mønsteret er anklageren, ikke den anklagede.

dette ligner nutidens verden. det er det — kun motiverne er ærlige nu. ingen revolution. bare bedre incitamenter.

Vi bør heller ikke overse soning — en frivillig handling, før skyld er bevist, der tilbyder en vej til en mildere straf. Straf træder i kraft, når gerningsmanden ikke tager noget skridt mod soning og håber at undslippe konsekvenserne — meget som det udfald kan købes gennem korruption i et centraliseret system.

■ **Typer af forseelser**

Typerne af information behøver ikke at være begrænset til kriminelle handlinger; de kan omfatte:

- beskrivelser af forbrydelser - kontraktbrud og svindel - umoralsk adfærd - forstyrrelser af den offentlige orden, både reel og virtuel - ...

Hver ny registrering i DID-netværket justerer den vurderede omdømme og risiko for den givne DID (hvad enten det er subjektet, forfatteren eller den verificerende autoritet). Jo mere ansvar jeg bærer for andres skæbne, desto mere forsigtig bliver jeg.

EFTER SKADEN — HVAD VIL DU GØRE?

afvist. tvunget. frivilligt. tre måder landsbyen svarer på.

hvad der skete

hvad nu?

det rationelle valg er altid det billigste: RET DET SELV.

“Jeg prøver at ignorere det — afvist alle vegne”

“Jeg gør det godt igen — men kun under mængdens blik”

tvungen udbedring under mængdens blik — tilbagebetalt, men landsbyen sætter hans pris op — læren skal sidde fast.

“Jeg kommer af egen drift — og indrømmer det over for alle”

frivillig, tidlig udbedring — accepteret offentligt — omdømme kommer sig, med forsigtighed

dette ligner nutidens verden. det er det — kun omkostningerne er nu synlige for alle. ingen revolution. bare bedre incitamenter.

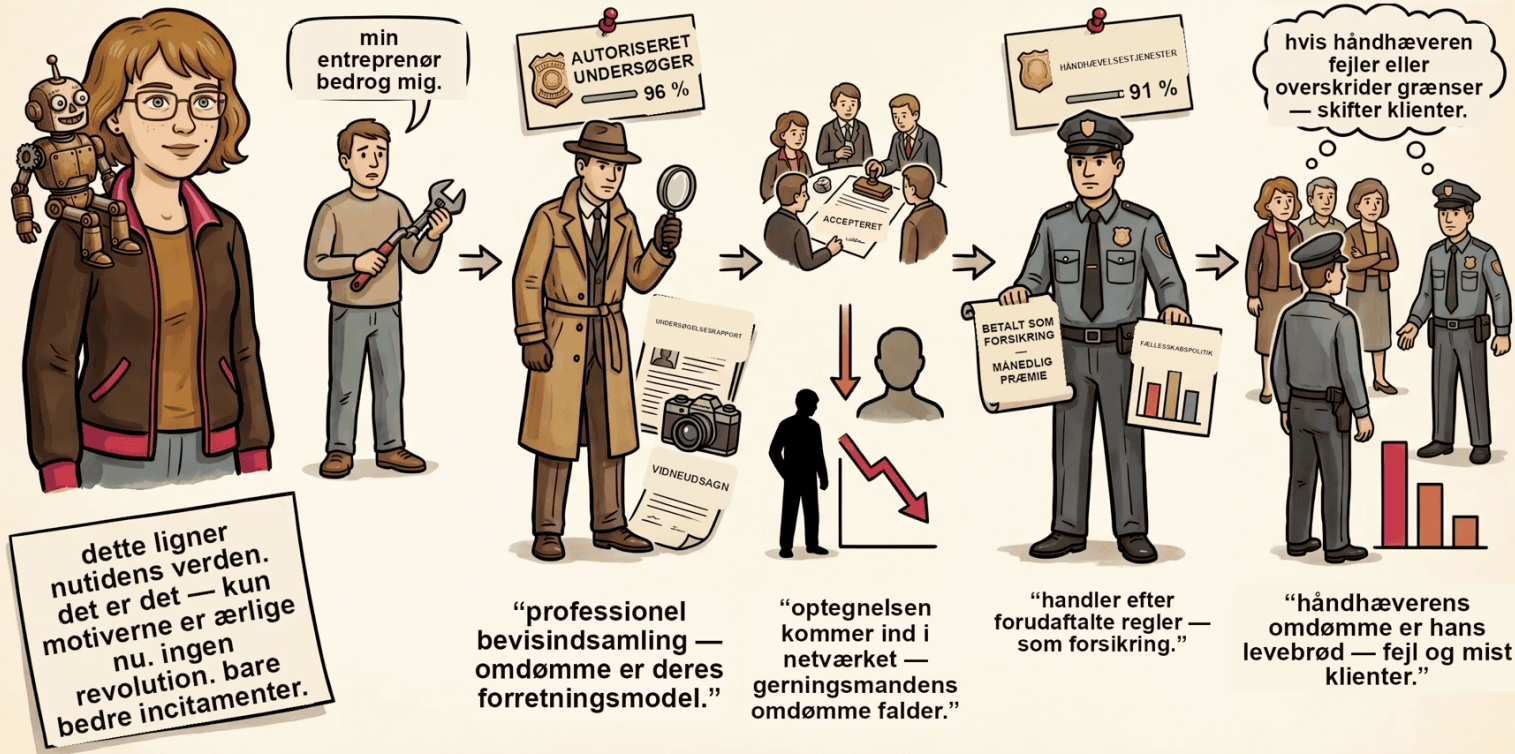
■ At håndhæve straf gennem delegering

Jeg behøver ikke at håndhæve straf personligt. Jeg kan betale (i lighed med forsikring) en autoritet, der håndhæver udfald efter foruddefinerede regler — svarende til efterforsknings-, retshåndhævelses- og retlige tjenester. Hvis autoriteten håndhæver uforholdsmæssigt eller slet ikke håndhæver, lider dens omdømme — og dens omdømme er fundamentet for dens evne til at tjene til livets ophold.

Delegering er et generelt princip i netværket: enhver aktivitet for en DID kan delegeres til en anden DID — verifikation, udstedelse af påstande, respons på tvister, erklæring af konsensus. Delegering er til enhver tid genkaldelig. Den muliggør specialisering uden tab af den endelige kontrol.

HVEM UNDERSØGER, HVEM HÅNDHÆVER?

“skaden” → “undersøgeren” “optegnelsen” → “håndhæveren” → “ansvarlighed”

DELEGERING ER TILBAGEKALDELIG. Enhver DID-aktivitet kan delegeres til en anden DID — og tages tilbage når som helst.
du håndhæver ikke straf selv. du delegerer. og delegaten svarer over for dig.

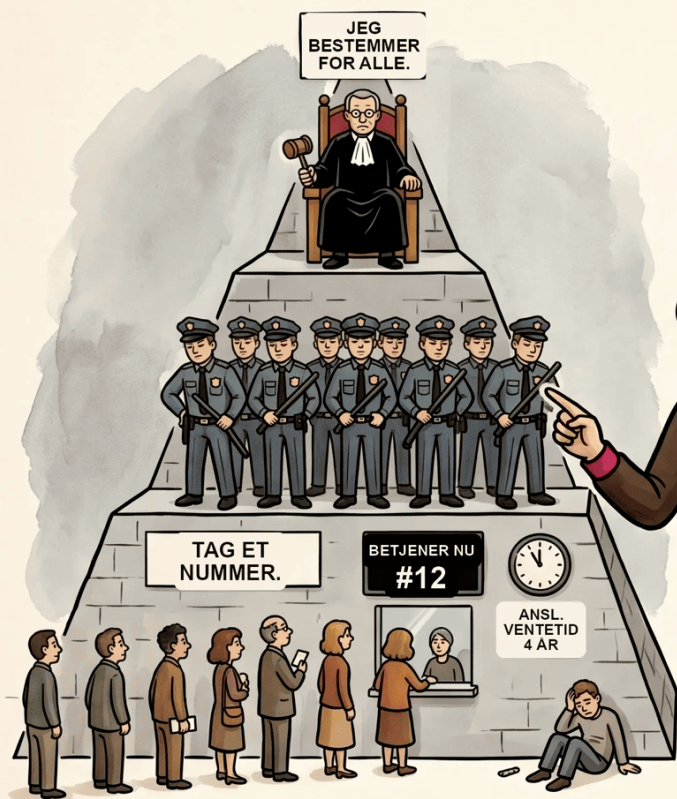
■ Demokratisering af risikostyring

Et ucensurerbart omdømmenetværk ville demokratisere det, banker eller vedligeholdere af store industrikomplekser allerede gør som en kerneaktivitet — risikostyring.

For en bankmand over for en kunde er risikovurderingen forberedt på forhånd, så de kan fokusere på forretningsinteraktionen inden for foruddefinerede grænser. Sofistikerede vedligeholdelsesteams indsamler ved regelmæssige serviceintervaller risikoindikatorer (tegn på strukturelle revner, processer der nedbryder driftsinfrastrukturen og så videre) og kan forudsige udstyrets levetid samt hvornår og hvilken slags indgreb der vil være nødvendigt.

Jeg forestiller mig DID-brug på lignende vis — nogen (sandsynligvis mod et gebyr) vil levere et menneskeligt læsbart resumé af modparten. Resuméet vil afspejle den vinkel af risikovurdering, som kunden har bestilt.

STRAF UDEN EN CENTRAL AUTORITET

én bestemmer for alle — offeret
venter — gerningsmanden ved det.

PROPORTIONAL — DEN
BILLIGSTE POSITION

fællesskabet erklærer politik —
gerningsmanden møder den fra alle sider —
autoriteten håndhæver det, der blev aftalt.

Soning er billigere end straf.

Straf er billigere end uvidenhed.

Følg pengene

Følg pengesporet

Vi har et decentraliseret omdømmenetværk og motivationen til at bruge det. Allerede nu kan det levere en konkurrencemæssig fordel til sine brugere — ved at tydeliggøre potentielle risici, hjælpe dem med at planlægge valg af modpart og forhandlingsstrategi mere effektivt og inkludere de foranstaltninger, der reducerer disse kendte risici.

Hvad der følger, er én mulig metodologi⁵ til at bruge det — ved at udnytte netværkets egenskaber til at konstruere en migrationsvej fra det nuværende system til dets evolutionære efterfølger. Den bærer sandsynligvis træk, der er karakteristiske for Centraleuropa, hvor denne tese blev undfanget. Lokale forhold vil kræve lokale tilpasninger. Hvad jeg ville anbefale at bevare overalt, er den kompromisløse karakter af foranstaltninger over for staten — uden det vil målet blive udvandet i endeløs diskussion, og forandringen vil aldrig indtræffe. Pas på — statens repræsentanter og støtter vil holde dig beskæftiget med vrøvl. Fald ikke for det; deres levebrød står på spil.

⁵**Dekonstruktion af staten** — i den tjekkiske kontekst vil dette sandsynligvis blive behandlet i dybden i en kommende bog af samme navn af den tjekkiske forfatter Daniel Steigerwald (planlagt til 2026). Jeg har personligt store forhåbninger til de inspirerende fremgangsmåder, den vil indeholde.

Statens svage punkt — penge

Lad os vende tilbage til begyndelsen. Vi vil have flere resulterende friheder, mere indflydelse på deres form og mere ansvar, der står mål med dem. Spørgsmålet er simpelt: hvor har staten et sårbart punkt, som vi kan presse på uden at ty til vold?

Svaret er kedeligt, og desto stærkere af den grund. Penge.

I sin kerne er staten en strøm af penge. Gennem penge betaler den sit tvangsapparat — det sidste led, der håndhæver dens regler. Uden penge er der intet monopol på vold. Så snart pengene begynder at gå i stå, begynder staten at trække sig tilbage — fordi den ikke har noget tilbage at betale dem, der fysisk holder den på plads.

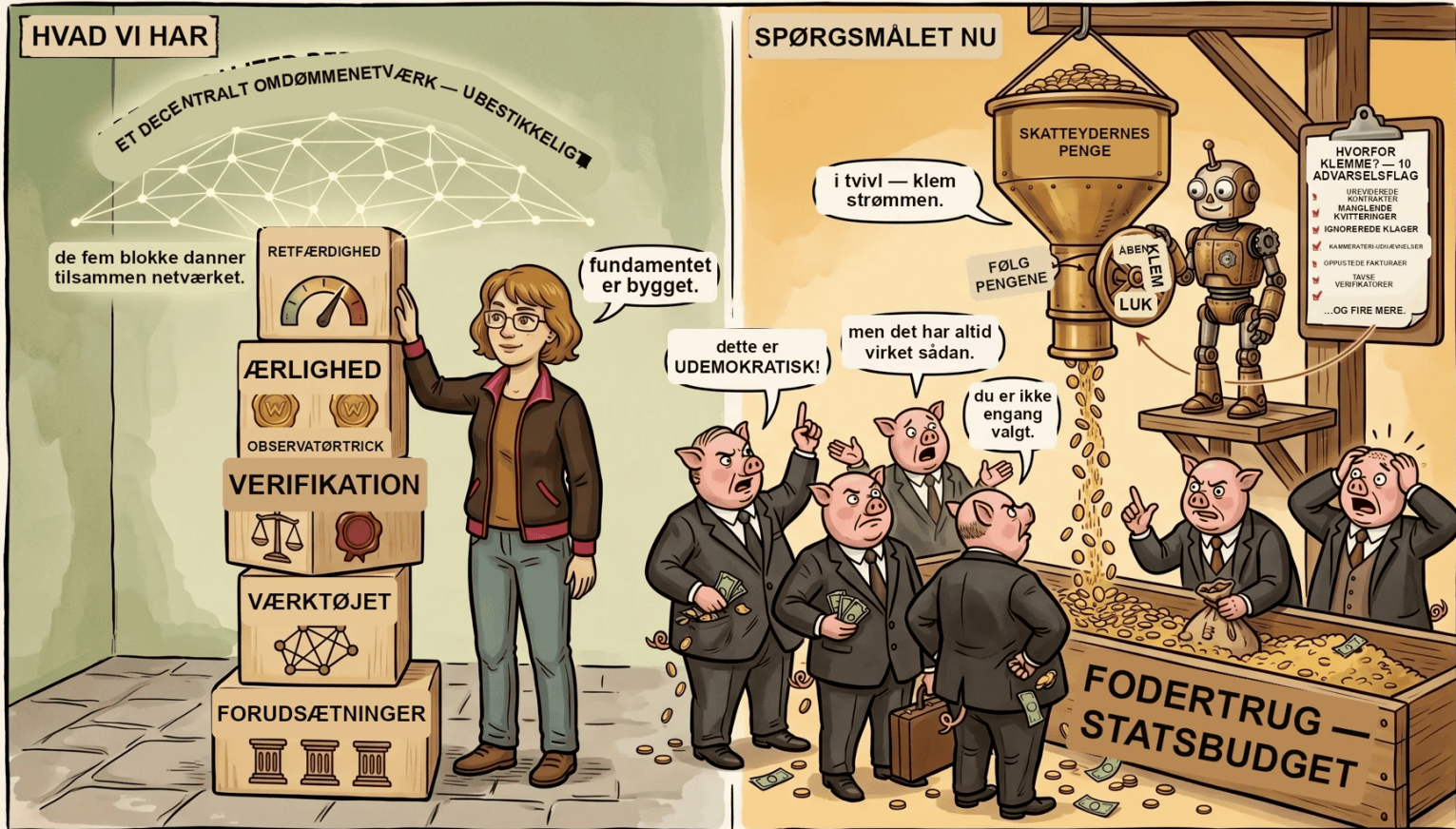
Pengestrømme svinger naturligt — sæsonmæssigt, økonomisk, efter investorstemning. Staten maskerer dette gennem låntagning på finansmarkederne. Lejlighedsvis er et lån rationelt: en investering, der betaler sig tilbage. Ofte dækker det dog overdimensionerede udgifter til dagsordener, der for længst er vokset ud over statens kerneformål — forsvar, indre sikkerhed, strafferet, udenrigsanliggender. Når først visse tærskler er overskredet, reagerer centralbanken med renter forankret til dens eget skøn over inflationen.

Og her kommer den tavse skat. Inflation er langt fra blot en regnskabsmæssig bekymring for makroøkonomer. Det er en skjult skat på valutaens købekraft, betalt af alle, der har lagt et par mønter til side til alderdommen. Lav inflation tolereres af offentligheden, fordi de ikke fatter dens langsigtede virkninger — de undlader at indse, at selv encifrede tal, sammensat over en lang horisont, udhuler opsparing til det punkt, hvor folk ikke længere kan sikre deres egen alderdom. Og når de ikke kan, betinges de til afhængighed af statslige ydelser. Til sidst hænger de i de ydelser og er bundet til staten.

I turbulente tider — krig, pandemi, den “nødvendige” investering — tænder staten simpelthen for seddelpressen. De ansvarlige opspares og arbejderes købekraft falder, mens vi lover dem, at de er godt belønnet. Nogen stjæler i det stille deres tid og roser dem for, hvor pragtfuldt de tjener.

Dette underminerer alvorligt tilliden til staten. Og tillid er det eneste lim, der holder hele maskineriet sammen. Det er den løftestang, det er værd at stemme imod.

FØLG PENGENE — HISTORIEN INDTIL NU

**Vi har netværket. Vi ved, hvordan det virker. Nu: i tvivl, klem tragten.
statens magt hviler på penge. følg dem.**

■ Hvorfor penge og ikke andre svage punkter?

Et andet svagt punkt ved civilisationen er for eksempel energidistribution. Men at forstyrre dens strøm er ikke en løftestang — det ville være aggression, terrorisme. Frivillig ikke-deltagelse er ikke det samme som bevidst at skade andre. Penge er enestående ved, at pres kan udøves frivilligt, gennemsigtigt og uden vold.

Proposed transition to the state's successor

Evolution, ikke revolution

Pludselig forandring fremkalder modstand, selv når slutmålet er attraktivt. Den bryder bånd — sociale, økonomiske, politiske — og folk forsvarer instinktivt det, de allerede kender, mod det, de endnu ikke har set.

Den rette tilgang er derfor gradvis — evolutionær. En, der forhindrer det gamle system i at slukke det nye med et enkelt tryk på en knap — for i det øjeblik det kunne, ville det gøre det.

Desværre betyder det at acceptere, at ligevægtsfrivillighed ikke vil blive nået i det øjeblik, vi udruller omdømmenetværket; den vil ankomme sammen med en gradvis udbredelsestakt. Optaget kan være — og vil sandsynligvis være — langsomt, trukket frem af individers ønske om at finde oprejsning fra deres fællesskab gennem omdømmenetværket, når den konformistiske måde at søge retfærdighed på svigter (og den vil svigte). Lad os se, hvordan den vej ser ud, inklusive forholdsmæssige skøn.

■ Tomme trug — spil ikke efter regler rigget til, at du taber

Forsøg på at reformere staten indefra hviler på magtens interne mekanismer, i håbet om, at embedsmænd vil gennemtrumfe forandringer imod deres egne incitamenter. Det vil ikke ske.

Hvorfor fodre systemet i stedet for at udtørre de kanaler, der bringer det liv? I stedet for at ændre det gamle system og spille efter dets regler, lad os bygge et nyt lag over det — et, der gradvist gør det gamle system til en delmængde af det nye. Til at begynde med fylder den delmængde næsten hele mængden. Med tiden flytter aktørerne over.

Virksomheder ved dette: når et gammelt system er for indviklet til at udskifte, bygger du et parallelt og migrerer gradvist brugerne ind i det.

Det faktum, at staten ender med et misforhold mellem det, den faktisk leverer, og det, dens vedtægter kræver, og at den vil være tilbøjelig til at påberåbe sig det misforhold, er udelukkende dens repræsentanters og deltageres problem — der er ingen grund til at se tilbage på det. Det eneste, der er værd at holde øje med, er dette: fremprovoker ikke en voldelig revolution.

Fire værktøjer, der understøtter hinanden

Indtil nu kan DID-omdømmenetværket have virket nyttigt primært til retfærdighed og konsensus. Jeg mener, det kunne stabilisere sig selv og modstå angreb — meritokratisk, på grundlag af faktisk fortjeneste snarere end formelle titler. Men omdømme alene vil ikke tvinge staten til at give efter. Det vil økonomien, og det pres, der udøves gennem den.

Intet forhindrer os i at bruge DID-identiteter som forvaltere af yderligere værktøjer, der presser hårdt på pengene. Begynd ikke med fuld frivillighed fra borgernes side — sæt en retning, staten ikke kan stoppe. Overgangen hviler på fire specifikke værktøjer, der støtter hinandens rygge. Ingen af dem er nok i sig selv.

Enkelt skattesystem — indgangslukkemaden

Det første værktøj er et enkelt, gennemsigtigt skattesystem bygget på DID-infrastruktur. En enkelt proportional sats på al indkomst. Ingen undtagelser, ingen skattefritagelser, ingen selskabsfradrag, ingen incitamenter. Hver betaling er reviderbart knyttet til den DID, der betalte den. Krydstjek er trivielt.

Satsen ville blive sat noget mere favorabelt end i det gamle system for en del af skatteyderne — det er lukkemaden til at træde ind. Skattebyrden ville falde år for år, systemet ville blive stadig mere attraktivt, og migrationen ville tage fart. Systemet er på én gang registerføreren og opkræveren — ingen mellemmand, ingen uigennemsigtighed.

Elektronisk udgiftsregister (ESR)

Det andet værktøj er at vende EET (elektronisk indtægtsregistrering) på hovedet. I stedet for at staten sporer hver kvittering fra en selvstændig, sporer vi hver eneste af statens udgifter. Staten modtager ikke midler fra det enkle skattesystem for nogen enkelt betaling, medmindre hver eneste — uden undtagelse — passerer gennem denne si.

ESR er en proxy⁶, der matcher hver realiseret udgift fra staten og den offentlige sektor med en registrering af den planlagte betaling — inklusive kontekstuel begrundelse og identifikation af modtageren,

⁶**Proxy** (latin *procurator*, engelsk *deputy/intermediary*) — her en mellemmand, der handler på vegne af en anden enhed. ESR-proxyen accepterer registreringer af planlagte betalinger fra enhver, matcher dem med statens realiserede udgifter og stiller det resulterende datasæt til rådighed for offentligheden.

den udgiftsafholdende enhed og formålet. Resultatet er rå offentlige data, der kan hierarkiseres. Enhver kan tage dem og analysere dem. Enhver kan tilbyde anbefalinger til skatteyderne om, hvad de skal gøre med dem. Hvad revisionskontorerne ikke kunne opnå på årevis, er pludselig et klik væk for alle.

Du behøver ikke at skifte til det nye skattesystem for at deltage. Det er nok at betale et fuldt refunderbart depositum (sig 1–3 EUR) pr. realiseret betaling. Den urealiserede rest fortabes som et spamfilter, så systemet ikke oversvømmes af angreb. En registrering kan indsendes af enhver — en slægtning for en umyndig bedsteforælder, en nabo for forsømte offentlige tjenester, en iværksætter for en ubetalt faktura, en embedsmand via eksport fra sit eget system.

Jeg forventer, at politiske partier naturligt vil forvandle sig til analyseudbydere, eller at nye vil dukke op og erstatte de gamle. I stedet for bidrag hentet fra skatter vil de begynde at tilbyde ekspertise — ved at give deres støtter værdibaserede oversigter over allierede autoriteter, deres tjenester og verifikationspolitikker. Registreringer, der er sjuskede eller meningsløse af dovenskab, bliver automatisk kandidater til budgetnedskæringer. I første runde vil din betaling altid blive udbetalt, men de indsamlede data tjener som grundlag for at vurdere, om en statslig udgift stadig giver mening. Kontrahenter og andre på statens lønningsliste har et incitament til at sikre, at embedsmænd matcher udgifter ansvarligt. Ellers vil pengene ikke flyde i næste runde.

■ Hvor akronymet ESR kommer fra

Mellem 2016 og 2022 implementerede den tjekkiske regering et system kaldet elektronisk indtægtsregistrering (EET) mod sine egne borgere — selvstændige og iværksættere. Budskabet var enkelt: “Vi antager, at hver af jer snyder staten. I vil registrere hver eneste transaktion, transmittere den i realtid til vores servere, og vi vil holde øje med jer. Vi vil økonomisk belønne jeres medborgere for at rapportere om jer, hvis I forsøger at unddrage jer EET.”

EET var modelleret efter balkanske fortilfælde. Det første land i verden, der lancerede et landsdækkende obligatorisk online-salgsregistreringssystem i realtid, i 2013, var Kroatien under navnet *fiskalizacija*. Tjekkiet vedtog modellen nogle år senere og drev et af de strengeste indtægtssporingsregimer i Europa.

Hvis den mørke side ikke tøver, hvorfor skulle vi så? ESR er den samme logik vendt på hovedet: staten beviser sit værd over for borgerne.

Borgernes skatteallokering — beslutningens vægt

Det tredje værktøj giver skatteyderne direkte indflydelse på, hvor deres penge flyder hen. I første runde modtog staten sine penge uanset, hvad ESR afslørede. I anden runde gør den det ikke længere — analysen fra første runde, og de foranstaltninger, der følger af den, tager over. En lille procentdel af den betalte

ESR — ELEKTRONISK UDGIFTSRAPPORTERING

hver statsudgift registreret — hver optegnelse offentlig — hver detalje åben for granskning.

hvem indsender
enhver
optegnelse kan
indsendes af: —
embedsmanden
der behandlede
betalingen —
modtageren der
fik betaling

OFFENTLIG HOVEDBOG OVER STATSUDGIFTER — åben optegnelse

kategori: juridisk rådgivning
kontrahent: advokatfirma XY
beløb: 14 mio. EUR forpligtet:
2026-01-14 betalt: 2026-01-19
kontekst: ekstern udtalelse om det nye
indkøbsreformforslag — tre udkast
produceret, én workshop med ministeriet,
ingen offentlig høring afholdt — endeligt
udkast leveret efter lovgivningsfristen.

kategori: vejdesignrådgivning
kontrahent: Consultancy T beløb: 9 mio.
EUR forpligtet: 2026-02-03 betalt: —
kontekst: gennemførlighedsstudie for
D-X-motorvejsforlængelsen — samme firma skrev tre
tidligere studier på denne rute — udfald: anbefaling
om at fortsætte med +18 % over tidligere skøn.

åben for enhver,
der vil kigge.

kategori: udstedelse af nummerplader
modtager: regionalkontor Z beløb: 45
EUR pr. plade forpligtet: 2026-02-19
betalt: 2026-02-19

kontekst: standard administrationsgebyr pr.
udstedt plade — gebyret dækker materialer og
behandling — samlet volumen 12 400 plader
dette kvartal.

kategori: hospitalsudstyr kontrahent:
MedSupply a.s. beløb: 8,2 mio. EUR
forpligtet: 2026-03-08 betalt: —

kontekst: installation af MR-scanner på
regionshospital — offentligt udbud, tre bydere
— valgt bud 2 % under median, levering inden
for 60 dage — faktura 90 dage forfalden.

spamfilter — refunderbart depositum

depositum
returneret, når
optegnelsen viser
sig korrekt.

partier forvandles til analyseudbydere

beskrivelserne er råmateriale —
partier gør sig fortjent ved at læse
dem omhyggeligt, krydshenviser
og producere trykt bulletin.

dette ligner nutidens
verden. det er det —
kun bøgerne er nu
åbne for alle. ingen
revolution. bare
bedre incitamenter.

Hver krone af offentlige penge — registreret, offentlig, granskelig.

værdien ligger ikke i at fange snydere — den ligger i at åbne bøgerne.

skat kan allokeres af betaleren selv — forudsat at deres DID opfylder de omdømmemæssige krav (statsborgerskab, bopæl, fællesskabsanerkendt myndighed/handleevne). Den allokerbare procentdel vokser år for år. Potentielt eksponentielt. Fra fem procent i dag til titals procent inden for et årti.

De rå ESR-data guider naturligt skatteydernes beslutninger. Registreringer af lav kvalitet fungerer som et advarselssignal for anbefalede nedskæringer. Enhver kan skabe registreringer; embedsmænd må matche dem. Uden det vil skattesystemet ikke sende staten nogen penge — hverken ind i statskassen eller ind i andre budgetkapitler. Den politiske kamp flytter fra stemmeurnen til den daglige allokering af konkrete mønter.

BORGERSKATTEFORDELING — DU BESTEMMER, HVOR DINE SKATTER GÅR HEN

studér ESR-optegnelserne. flyt så skyderne.

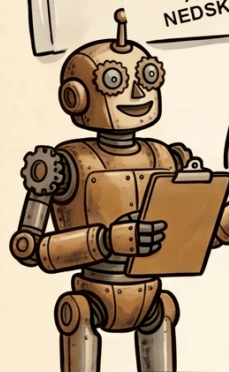
ESR-ANALYSERAPPORT

af: en betroet analytiker — valgt af dig

forsvarsministeriet: — 7 kontrakter på 2 år til én leverandør — ingen offentlige høringer om indkøbsreform — 90-dages betalingsforsinkelse på 60 % af fakturaer

ANBEFAL NEDSKÆRING.

omd. 4,7/5

eller delegér dette

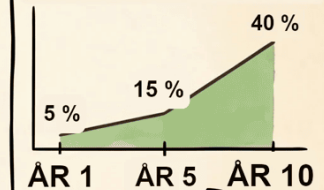
vil du ikke fordele selv? delegér til: — dit partis analytiker — en betroet nabo — enhver du vælger — og tilbagekald når som helst.

efter at have læst rapporten — forsvar ned.

► UDDANNELSE	<input type="range"/>	30 %
► SUNDHED	<input type="range"/>	25 %
▼ FORSVAR	<input type="range"/>	10 %
► personale	<input type="range"/>	5 %
► udstyr	<input type="range"/>	3 %
► F&U	<input type="range"/>	2 %
► INFRASTRUKTUR	<input type="range"/>	20 %
▼ SOCIALE YDELSER	<input type="range"/>	15 %

den fordelbare andel vokser

klik på en række for at bore ned — fordel i enhver dybde.

dette ligner nutidens verden. det er det — kun skyderen er nu i din hånd. ingen revolution. bare bedre incitament.

Fra 5 % i dag til 40 % om et årti. Du bestemmer.
optegnelserne er åbne. analysen er din. det er skyderen også.

Forhandlingsplatform med staten — løftestangen

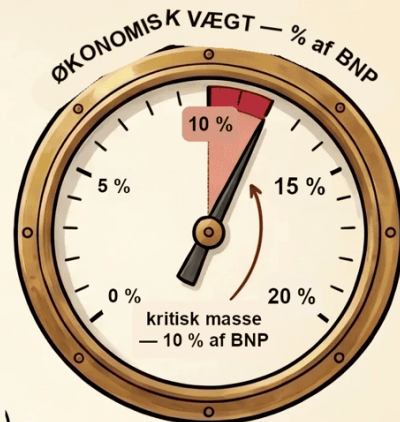
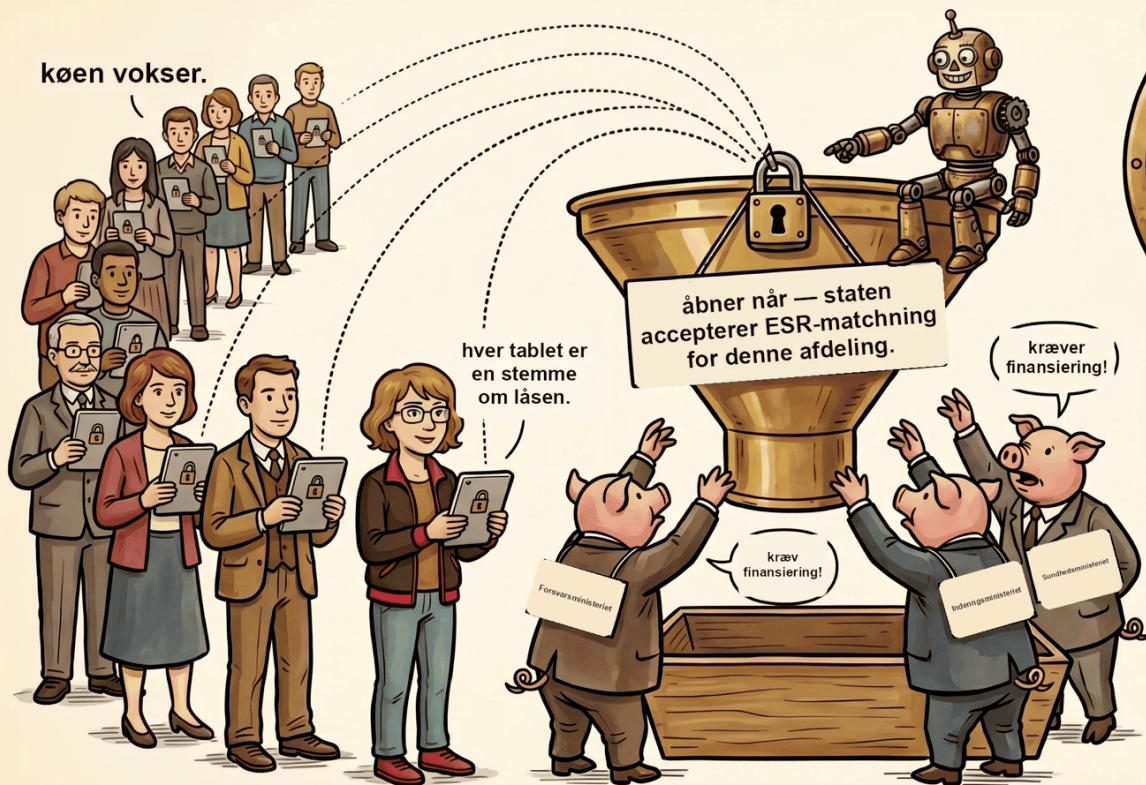
Det fjerde værktøj er den løftestang, der binder alt sammen og først nu gør netværket til en reel trussel. Hovedkonflikten vil dreje sig om, hvorvidt staten accepterer ESR som en bindende standard — først på nationalt niveau — og hvor store truslerne fra omdømmenetværkets deltagere skal blive, før det sker.

Løftestangen er just-in-time statsfinansiering, betinget af, at betalinger matches mod ESR. Penge flyder kun i det øjeblik, hvor staten har opfyldt gennemsigtighedsbetingelserne. En venteliste af deltagere dannes inde i omdømmenetværket. Aktivering træder i kraft, når gruppen når en økonomisk betydelig størrelse — stor nok til at true BNP-væksten. På det tidspunkt bliver civil ulydighed en troværdig trussel snarere end en gestus.

Staten vil klynge sig længst til de problematiske betalinger knyttet til korruption. Under pres vil den give efter først, hvor den har et let forsvar, og hvor der ikke er plads til at lede efter besparelser. Gradvist og stigende pres vil tvinge den til at trække sig, skridt for skridt, fra enhver position.

FORHANDLINGSPLATFORM — DEN LUKKEDE TRAGT

borgerne holder nøglen. staten åbner, når betingelserne er opfyldt.

en lille brøkdelt af BNP er nok — ved kritisk masse bliver tilbageholdelse en reel trussel.

efter kritisk masse —

staten åbner sine bøger for enkle, forsvarelige betalinger først.

korruptionsforbundne kategorier forbliver låst længst.

hver oplåsning kræver mere pres — og registreres selv.

Penge flyder, når der er gennemsigtighed. Borgerne holder nøglen.

ingen tvang. ingen revolution. bare nok tablets til at gøre tilbageholdelse troværdig.

dette ligner nutidens verden. det er det — kun nøglen er nu i mange hænder. ingen revolution. bare bedre incitamenter.

Statsborgerskab uden et ID-kort

Med overgangen til DID-infrastruktur mister det statsudstedte identitetskort sit monopolistiske formål. Du behøver ikke et ID-kort — du har en række DID-identiteter, og nogle af dem bærer en påstand om, at du for eksempel er tjekker, bosat i en bestemt kommune, dimittend fra en bestemt skole. Påstanden er verificerbar, permanent og uafhængig af statsadministration.

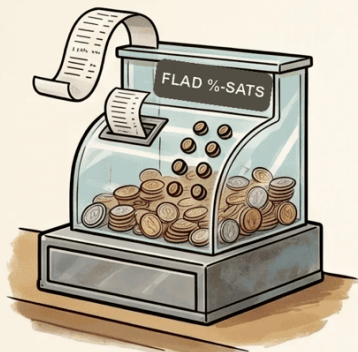
Et spørgsmål om teknisk implementering åbner sig: hvem på markedet vil påtage sig at verificere eksisterende borgere uden for statskontrol for at migrere de interesserede parter over i en DID, der bærer den passende påstand? Sandsynligvis vil der opstå frimarkedsautoriteter specialiseret i identitetsverifikation — notarer, lokale fællesskaber, arbejdsgivere. De sætter deres omdømme på spil for, at en given DID virkelig tilhører den person, der hævder det. Statsborgerskab — altså tilhørsforhold til et bestemt syn på fællesskab — frigøres fra behovet for central registreringsføring. Ved at forbinde gennem omdømmenetværket bliver de indlejrede data forbundet og valideret en anden gang, en tredje, en fjerde og så videre.

Konsekvensen er intuitiv, men uløselig i et centraliseret system. I dag kan det politiske lederskab — med et øje for lettere genvalg — importere koncentrerede problemer ind på fællesskabets territorium: at modtage migranter fra andre civilisatoriske kredse uanset absorptionskapacitet og det eksisterende fællesskabs villighed, at ændre oprindelige fællesskaber gennem et pres, hvorunder de ikke kan følge med i at assimilere tilkomne fra andre civilisatoriske kredse. I et DID-netværk kan en korrupt indladt migrant ikke være sikker på, at fællesskabet fortsat vil betragte dem som en af deres egne. Fællesskabets medlemmer behøver objektivt ikke at finde sig i, at en fremmed kommer til deres dør i fællesskabets uniform og truer dem med lovligheden af foranstaltninger, han agter at gennemføre i huset (konfiskation af et barns telefon på grund af et opslag på sociale medier). Med decentraliseret omdømme behøver samfundets flertal ikke at affinde sig med dette — for tilhørsforhold til et fællesskab afgøres ikke af en embedsmand, men af fællesskabet selv, gennem dets omdømmesignaler.

FIRE VÆRKTØJER TIL EVOLUTIONÆR OVERGANG

systemet genopbygget indefra — uden at bryde det.

ENKEL SKAT

én sats. ingen undtagelser. kan krydstjekkes.

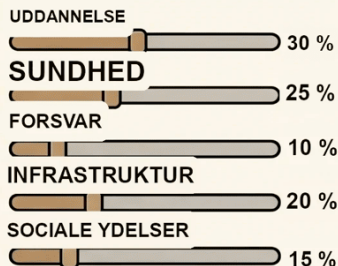
ESR — ELEKTRONISK UDGIFTSRAPPORTERING

hver udgift registreret — hver optegnelse offentlig — hver detalje åben.

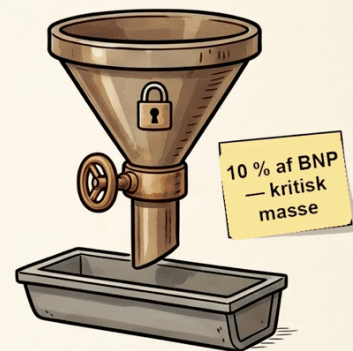
BORGERSKATTEFORDDELING

5 % → 15 % → 40 %
ÅR 1 → ÅR 5 → ÅR 10

studér optegnelserne — flyt så skyderne.

FORHANDLINGSPLATFORM

penge flyder kun, når gennemsigtighedsbetingelserne er opfyldt.

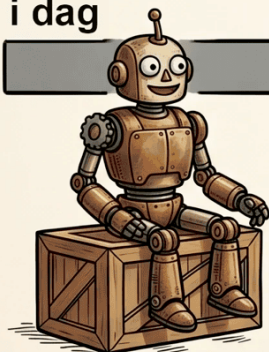
i dag

evolution i gang

om et årti

95 %

ekspanderende

Evolution, ikke revolution.

fire værktøjer, der ændrer systemet indefra.

dette ligner nutidens verden. det er det — kun værktøjerne er nu i borgerens hænder. ingen revolution. bare bedre incitament.

STATSBORGERSKAB UDEN ET ID-KORT

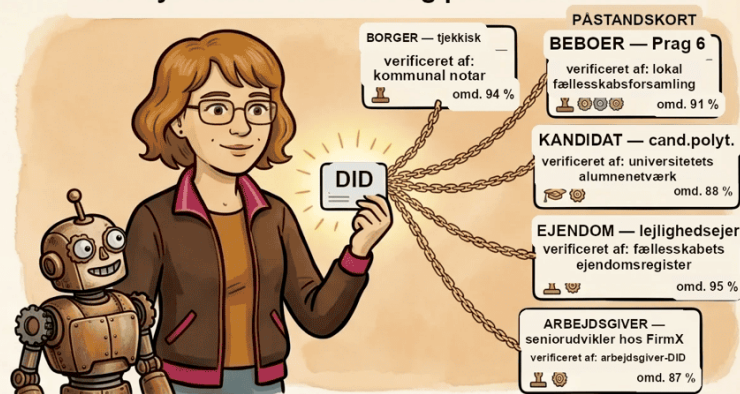
fra en statstilladelse til fællesskabets anerkendelse.

“den gamle måde” med institutionel, statsudstedt ID-model

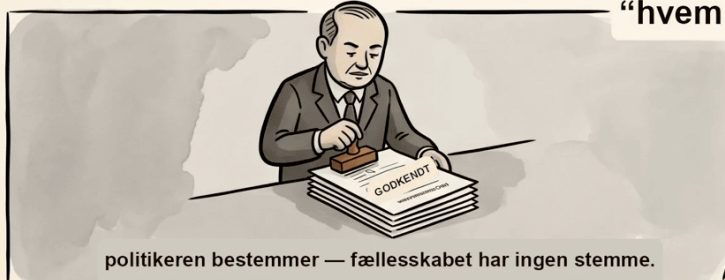
identitet = statstilladelse — tilbagekaldelig — fællesskabet har ingen indflydelse.

“den nye måde” med DID og påstandskort-model

ingen enkelt autoritet kontrollerer alle påstande — hver er uafhængig — hver verifikator sætter sit omdømme på spil.

“hvem hører til?”

Dit statsborgerskab er ikke en regeringstilladelse. Det er dit fællesskabs anerkendelse.
statsstemplet erstattes af en kæde af uafhængige verifikatorer — hver med noget på spil.

dette ligner nutidens verden. Det er det — kun verifikatorerne er nu mange. ingen revolution. bare bedre incitamenter.

Vægten af en valgstemme i sager under statens ressort kunne i fremtiden være strengt korreleret med registreringer af bidrag til det enkle skattesystem. Kombineret med passende DID-påstande (for eksempel “denne person er tjekkisk statsborger”) kan udlændinge så udelukkes fra valg — folkeregisteret flytter simpelthen herhen.

Overlap og reversibilitet

Jeg hævder ikke, at dette er den eneste vej, eller endog den bedste. Men den fremstår omfattende — den dækker de vigtigste løftestænger og bevarer muligheden for at træde tilbage. Fra begyndelsen overlapper det nye system med det gamle og ændrer kun incitamenterne. Med tiden skrumper det gamle system, indtil det måske — men ikke nødvendigvis — opløses. Fordelen er gradualisme og reversibilitet: skulle der dukke en fejl op i designet, er det ikke enden, blot en korrektion.

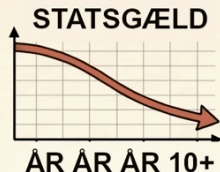
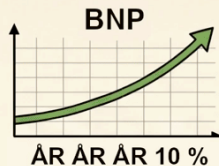
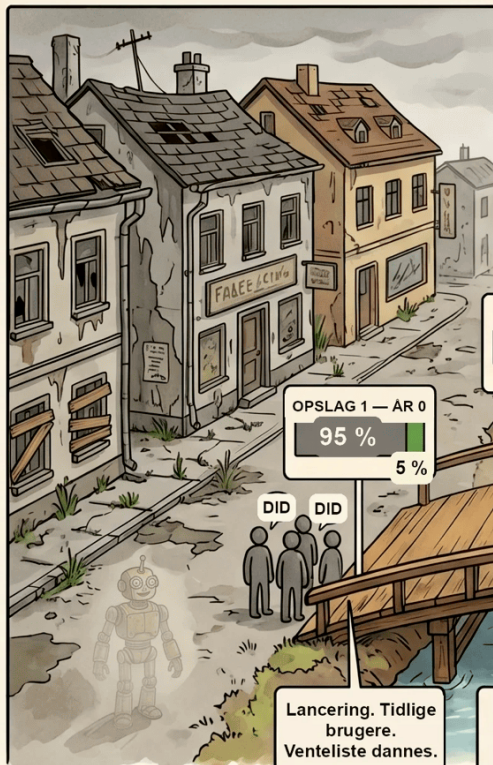
Fred og krig

Nogle dele af staten har måske ikke et fuldt markedsbaseret alternativ — måske militæret. Midlertidig delegering af ekstraordinære beføjelser i kriser (som de gamle grækere udnævnte diktatorer) kunne fortsat eksistere. Ansvar hviler dog på det decentraliserede samfund, ikke på lederen. I modsætning til centraliseret styring vil det være lettere at tilbagekalde delegerede beføjelser, når truslen er drevet over — eller tidligere, når det er nødvendigt. Et frit samfund vil ikke være dårligere stillet selv i våbnes sammenstød mod autoritære regimer.

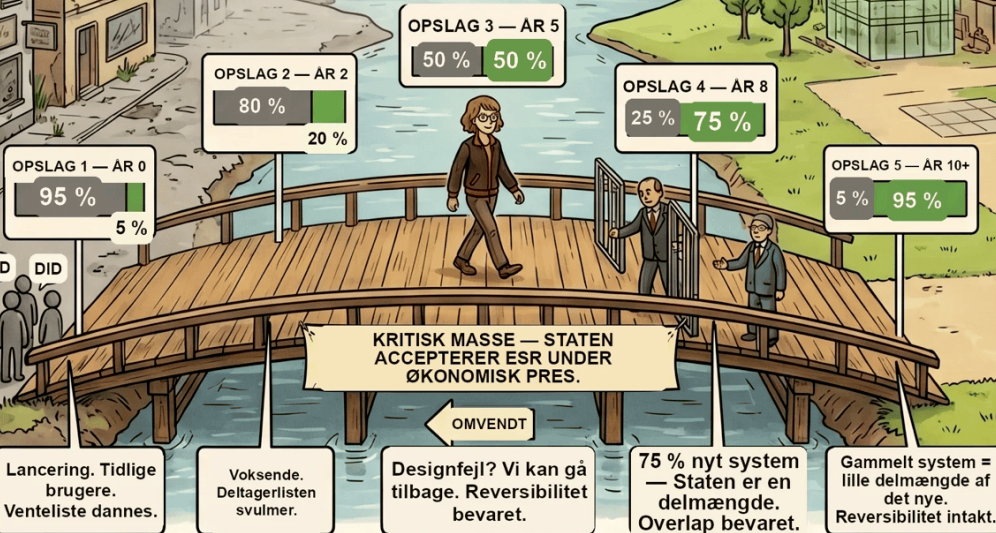
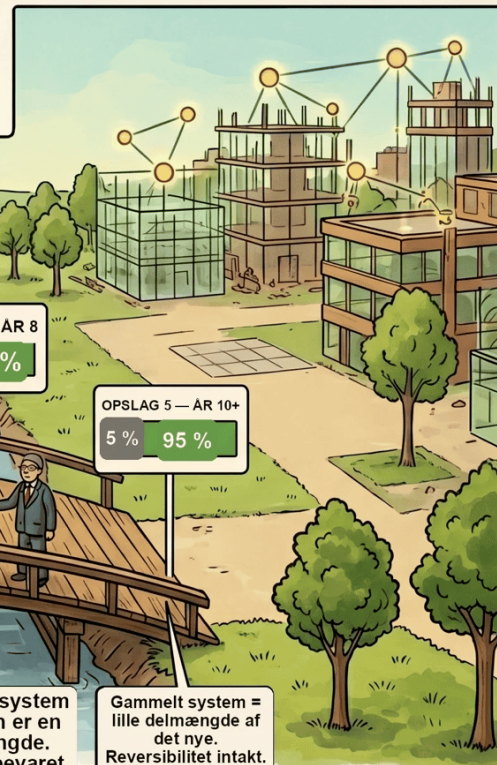
Krigsforbrydere

Med just-in-time statsfinansiering og gennemsigtige udgifter bliver det svært at akkumulere ressourcer til angrebskrige. En skatteyder, der fortsat finansierer en sådan krig, bliver et legitimt mål og kan ikke påberåbe sig civil status under Genève-konventionerne. Under den nye ordning tages tavst samtykke som deltagelse.

VENSTRE BRED — 'DET GAMLE SYSTEM'

HØJRE BRED — 'DET NYE SYSTEM'

**GAMMELT
SYSTEM**

> Gradvis overgang. Reversibilitet i tilfælde af fejl. En retning, der ikke kan stoppes.

Konklusion

Vejen findes

Staten er, som den er, på grund af de teknologier, der var tilgængelige på tidspunktet for dens tilblivelse, kombineret med den menneskelige natur. At bygge alt på frivillighed, mens man benægter den gennemsnitlige menneskelige natur, er naivt. Den vil ikke slippe af med korruption, ej heller med sin tendens til at drive mod totalitarisme. Statens efterfølger må fungere selv med de træk, vi i øjeblikket anser for negative og enten udstøder eller straffer.

Denne bog beskrev et problem — et system (staten), hvor de mennesker, der skriver reglerne, aldrig lever med deres konsekvenser. Den beskrev de betingelser, der må holde, for at det system holder op med at virke. Den beskrev et værktøj, der opfylder disse betingelser. Og den foreslog en overgangsmetodologi — konkrete skridt for, hvordan man bruger det værktøj, som ét muligt eksempel.

I det første kapitel navngav jeg fem søjler: frivillighed, organisering, modstandsdygtighed, konsensus og ubestikkelighed. Vi har opfyldt dem alle.

- **Frivillighed** — ingen tvinger dig ind i netværket, men du kan heller ikke slette dine handlinger fra det.
- **Organisering** — fællesskabet vokser ud af, hvem du kender, ikke ud af, hvem du er blevet tildelt oppefra.
- **Modstandsdygtighed** — ikke engang en stat, der er villig til at betale for at overvåge hver pakke, kan slukke det.
- **Konsensus** — den opstår ud af prisskiltet på hykleri, ikke ud af stemmer eller underskrifter.

- **Ubestikkelighed** — fem små regler væver korruption ind i omkostninger: balancen mellem frivillighed og ansvar, enhvers ret til at tale, indgangspunkter ingen får lov at vælge, offentlige løfter med en pris for hykleri, og skyggen af en observatør bag hver transaktion.

Ingen enkelt søjle kan erstatte staten på egen hånd. Sammen danner de en modstand mod korruption, som staten med hele sit apparat ikke kan.

Vi er på et punkt, hvor det hele kan bygges med nutidens teknologier (kryptografi, decentraliseret identitet, velkendte psykologiske mønstre for at få incitamenterne rigtige, ...). Kun én ting mangler: en kritisk masse af mennesker, der finder modet til at støtte det og beslutter sig for at begynde.

Ikke gennem revolution.

Disse idéer tog form mellem juni 2025 og maj 2026. Da jeg satte mig ned for at skrive, havde jeg rammen stort set udarbejdet i mit hoved — hvilket er præcis grunden til, at jeg læste [Farewell To Westphalia](#) med sådan en nysgerrighed, da den udkom. Jeg ville se, hvor deres billede ville overlappe med mit, og hvor det ville afvige. Et andet puf kom fra Dan Steigerwald, som i maj 2026 stadig arbejder på sin egen bog *Dekonstruktion af staten* fra en anden vinkel; hans projekt skubbede mig til at nedfælde min egen vision i fuld bredde — så verden har den på bordet ved siden af de andre.

Jeg beder dig ikke om at tro på noget af det. Jeg beder dig om at tænke over det. Og jeg efterlader dig med ét spørgsmål:

Hvad ville du ændre?

Pavel Kudrna 23. maj 2026, Prag, Tjekkiet

Tak

Inspiration

Jeg takker forfatterne til [Farewell to Westphalia](#) (Jarrad Hope, Peter Ludlow) for den intellektuelle ramme, der hjalp mig med at placere mine egne idéer i den bredere kontekst af dekonstruktionen af den westfalske model af staten.

Gennemgang og feedback

Værktøjer

I forberedelsen af teksten, struktureringen af idéer og itereringen over formuleringer brugte jeg hjælp fra AI-værktøjer. Alle idéer, argumenter og konklusioner er mine egne — AI tjente som et værktøj til forfinelse, ikke som en indholdsmæssig medforfatter.

Infografikker blev designet i samarbejde med generative værktøjer baseret på forfatterens specifikationer.

TAG DIN TID TILBAGE

borgerne jager parasitterne ud af det offentlige liv.

Forsvar den tid, de ville stjæle. det, der blev taget ved svig, tages tilbage med hånden.

Støt projektet

Personix finansieres af læsere som dig.

Bitcoin on-chain

bc1q7cctdz6r026dgy06ul94eygg49ujtxnrq5czaj

Bitcoin Lightning

LNURL1DP68GURN8GHJ7AMPD3KX2AR0VEEKZ
AR0WD5XJTNRDAKJ7TNHV4KXCTTTDEHHWM30
D3H82UNVWQHXMNP0FA8JMTDVD5XJMN9XUE
RX55QRQK

■ Hvor disse penge går hen — og hvor de ikke gør

QR-koderne er **forfatterens personlige kanaler** — bidrag går direkte til Pavel Kudrna og finansierer videre skrivning, det sociale eksperiment / den sociale simulering og outreach.

De *eneste* legitime indsamlingskanaler for dette projekt er:

- **Forfatterens udgaver af denne bog** — QR-koder i eksemplarer autoriseret af forfatteren.
- **personix.org** eller dens Tor onion-spejl linket derfra — hvor *Personix Foundation* indsamler til de aktiviteter, der beskrives der. Fondens midler holdes adskilt fra forfatterens personlige midler.

Alt, hvad der reklameres andre steder — udskiftede adresser i genoptryk, efterlignende domæner, sociale medier der “samler ind til Personix,” indsamlinger, der ikke er knyttet til nogen af ovenstående — **er højst sandsynligt svindel**. Vi undgår bevidst kryptovalutamarkedet og dets deltagere.

Ordliste

Ordliste

Udtryk	Tjekkisk	Betydning
Authority	Autorita	En betroet enhed (person, organisation), der verificerer information og sætter sit omdømme på spil for den. Kan være specialiseret (efterforskende, juridisk, teknisk).
Claim	Tvrzení	Generelt: enhver verificerbar udtalelse. Her: en registrering offentliggjort til omdømmenetværket — en påstand om en hændelse, egenskab eller relation, der er kryptografisk signeret og verificeret. F.eks. "Jeg er bosat i kommune X" eller "denne person brød en kontrakt."

Udtryk	Tjekkisk	Betydning
Compartmentalization	Compartmentalizace	Generelt: at adskille information i isolerede enheder, så eksponering af én enhed ikke kompromitterer de andre. Et princip kendt fra efterretningstjenester. Her: parallelle DID-identiteter i diktaturer — kompromittering af én afslører ikke de andre.
Consistent Hash Ring	Hash ring	En algoritmisk mekanisme til udvælgelse af verifikatorer — en position på ringen bestemmes af DID-dokumentets hash inden for den sociale graf. Sikrer en ikke-deterministisk, men verificerbar udvælgelse.
DID	DID (Decentralizovaná identita)	En digital identitet, som du selv skaber og kontrollerer, uden en central autoritet. Kryptografisk signeret med din private nøgle — ingen kan tilbagekalde den eller forfalske den.

Udtryk	Tjekkisk	Betydning
DID Document	DID dokument	En offentligt tilgængelig datafil, der beskriver din DID-identitet — indeholder offentlige nøgler, netværksadresser og metadata. Bruges til at verificere din identitet i netværket.
Due Diligence	Due diligence	Generelt: dybdegående verifikation af en modpart, før man indgår et forretnings- eller retsforhold — tjek af deres historik, økonomi, omdømme og risici. Her: i omdømmenetværket sker det hurtigere og mere automatisk takket være tilgængeligheden af verificerede registreringer.
Economic Neutrality Principle	Princip ekonomické neutrality	Ærlig adfærd i netværket er økonomisk tæt på nul — publikationsomkostninger returneres som verifikationsbelønninger. Uærlig adfærd er et nettotab.

Udtryk	Tjekkisk	Betydning
Emergent	Emergentní	Spontant opstået af interaktioner mellem simple dele, uden at nogen designer eller styrer det. En fugleflok flyver i formation uden en plan — formationen emergerer af simple regler fulgt af hvert individ.
Emergent Social Contract	Emergentní společenská smlouva	Adfærdsregler, der ikke opstår oppefra (lov), men nedefra — af gentagne interaktioner og konsensus inden for et fællesskab.
ESR	Electronic Spending Register	Et foreslået system til gennemsigtig sporing af offentlige udgifter — hver realiseret statslig udgift matches med en planlagt betaling. Inspireret af den tjekkiske EET, men vendt mod staten.

Udtryk	Tjekkisk	Betydning
Hash	Hash (otisk)	Generelt: en envejs matematisk funktion, der frembringer et unikt "fingeraftryk" med fast længde fra ethvert input — som et fingeraftryk af dokumentet. Det samme input frembringer altid det samme output, men inputtet kan ikke udledes af outputtet. Her: bruges til at bestemme en position på hash-ringen og til at verificere dokumentintegritet.
Just-in-Time Funding	Just-in-time financování	Statsfinansiering betinget af gennemsigtighed — penge flyder kun, når staten accepterer ESR og matcher sine udgifter. En løftestang til at fremtvinge samarbejde.

Udtryk	Tjekkisk	Betydning
Meritocracy	Meritokracie	Generelt: et system, hvor status bestemmes af faktisk fortjeneste og bevist evne, ikke formelle titler, forbindelser eller nedarvet privilegium. Her: omdømmenetværket favoriserer naturligt dem, der påviseligt bidrager til fællesskabet — deres stemme bærer mere vægt på grund af track record, ikke på grund af embede.
Onion Gateway	Onion gateway	En DID-identitets netværksadresse på onion-netværket. Adskilt fra DID-dokumentet — den kan ændres uden at miste identiteten (svarende til at ændre IP-adressen bag et domæne).
Onion Routing	Onion routing (Tor)	En kommunikationsprotokol, der sikrer netværkets uzensurerbarhed. Beskeder krypteres i lag — hver node fjerner ét lag, men kender ikke hele stien.

Udtryk	Tjekkisk	Betydning
Oracle Problem	Oracle problém	Generelt: hvordan man sikrer, at data, der indføres i et digitalt system, trofast svarer til det, der faktisk skete i den fysiske verden. Udtrykket stammer fra blockchain-domænet. Her: håndteret gennem autoriteter, der sætter deres omdømme på spil som garanti for, at en digital registrering svarer til den fysiske virkelighed.
Phenomenological	Fenomenologický	Generelt: en tilgang, der studerer fænomener, som de manifesterer sig i den direkte erfaring, ved at observere, hvad der følger af dem, uden forudgivne teorier. Her: frihed, samfundskontrakten og adfærdsnormer er observerede fænomener — konsekvenser af tusindvis af mikro-interaktioner mellem mennesker, ikke principper defineret oppefra.

Udtryk	Tjekkisk	Betydning
Policy	Policy (politika)	Generelt: et sæt regler eller principper, der styrer adfærd i en given kontekst. Her: hver deltager i DID-netværket erklærer sin politik — hvordan de reagerer på andres specifikke adfærd, hvilke regler de følger, og hvilke straffe de anser for forholdsmæssige. Aggregatet af politikker danner den emergente samfundskontrakt.
Proxy	Proxy	Generelt: en stedfortræder eller mellemmand — et system eller en enhed, der handler på vegne af en anden. Brugt her i to kontekster: (1) ESR som en proxy, der matcher offentlige udgifter med planlagte betalinger; (2) observatører som en proxy mellem udgiver og verifikator i observatør-tricket.

Udtryk	Tjekkisk	Betydning
Publisher	Vydavatel	En netværksdeltager, der skaber og offentliggør en registrering (en påstand om en uretfærdighed, udbedring og så videre). Bærer omkostningen ved offentliggørelsen.
Reputation-Based Social Network (RSN)	Reputační síť	Et decentraliseret socialt netværk, hvor deltagere udveksler feedback om adfærd i den virkelige verden. Registreringer er kostbare at skabe, billige at læse.
Reputation Signal	Reputační signál	En enkelt registrering i netværket — positiv (udbedring af skade, opfyldelse af en forpligtelse) eller negativ (uretfærdighed, kontraktbrud). Kumulativt danner signaler en omdømmeprofil.

Udtryk	Tjekkisk	Betydning
Social Graph	Sociální graf	Netværket af dine kontakter og dine kontacters kontakter. Algoritmen søger efter verifikatorer i en konfigurerbar dybde (for eksempel 3 niveauer). Ingen global blockchain — netværket danner naturligt fællesskaber med overlap.
Tax Allocation	Alokace daní	En mekanisme, hvorved skatteyderen beslutter, hvor en del af deres skatter går hen. Den allokerbare procentdel vokser år for år.
Track Record	Track record	Generelt: historikken over tidligere resultater, succeser og fejl hos en person eller organisation. Her: summen af alle tidligere interaktioner for en given DID-identitet i netværket — verificerede påstande, accepterede og afviste registreringer — hvorfra dens omdømme udledes.

Udtryk	Tjekkisk	Betydning
Verifier	Ověřovatel	En deltager, der algoritmisk udvælges til at verificere og offentliggøre en registrering. Sætter sit gode navn på spil for informationens sandfærdighed.

Produktionsnoter

Forbeholdt af forfatteren (ikke dækket af CC BY-SA-licensen): navnet Personix og ordmærket, bogomslaget og støttekanalerne (QR-koder, adresser, kontakt-e-mail). Afledte udgaver skal fjerne eller erstatte disse elementer. De må kun bruges til at henvise til dette originale værk.

Kildefiler. Den komplette kildekode — markdown-tekst, infografikker, build-scripts — er tilgængelig sammen med denne PDF.

Værktøjer. Under forberedelsen af teksten og itereringen over formuleringer brugte forfatteren hjælp fra AI-værktøjer. Infografikkerne blev designet i samarbejde med generative værktøjer baseret på forfatterens specifikationer. Alle idéer, argumenter og konklusioner er forfatterens egne.

PERSONIX

Kompromisløs forandring

Et ucensurerbart og ubestikkeligt decentraliseret omdømmenetværk

Staten fungerede, da kommunikation var langsom, beslutninger var lokale, og autoriteten boede i den samme by, den regerede. Nutidens netværk vender alle tre antagelser om — og de institutioner, der er bygget på dem, passer ikke længere til den verden, de styrer. Denne bog beskriver et værktøj, der passer: et decentraliseret omdømmenetværk, hvor identiteten er din at beholde, sandheden er offentligt reviderbar, og bestikkelse er omdømmemæssigt selvmord.

Ikke et manifest. Ikke en prognose. En brugbar plan for, hvordan statens efterfølger kan bygges — frivilligt, én erklæring ad gangen.

Pavel Kudrna • Praha, 2026

personix.org

Licenseret under Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0).